

CEGLÉDI TANKERÜLETI KÖZPONT

Iktatószám: 177/IV/2023

Csemői Ladányi Mihály Általános Iskola

(2713 Csemő, Szent István út 32-34.)

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA 2023.

Csemő, 2023. szeptember 01.

**Készítette: Arató Istvánné
igazgató**

TARTALOMJEGYZÉK

1. FIGYELEMBE VETT JOGSZABÁLYOK.....	5
2. HELYZETELEMZÉS.....	5
3. AZ INTÉZMÉNYBEN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI.....	6
3.1. Pedagógiai alapelveink, értékeink.....	6
3.1.1 Az erkölcsi nevelés	6
3.1.2 Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	8
3.1.3 Állampolgárságra, demokráciára nevelés	9
3.1.4 Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	9
3.1.5 A családi életre nevelés.....	10
3.1.6 A testi és lelki egészségre nevelés.....	10
3.1.7 Felelősségvállalás másokért, önkéntesség.....	11
3.1.8. Fenntarthatóság, környezettudatosság	11
3.1.9 Pályaorientáció.....	12
3.1.10 Gazdasági és pénzügyi nevelés	12
3.1.11 Médiatudatosságra nevelés	13
3.1.12 A tanulás tanítása.....	13
3.2. Pedagógiai céljaink.....	13
3.2.1 Pedagógiai feladataink, eszközeink, eljárásaink.....	15
3.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladataink.....	16
3.4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai elveink	17
3.4.1 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	17
3.5. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladataink	18
3.5.1 A fogyasztóvédelemmel összefüggő iskolai feladatok	19
3.5.2 Célok és feladatok	20
3.5.3 Fejlesztési követelmények	21
3.6. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladataink	21
3.7. A személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák.....	23
4. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI	26
4.1. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	27
4.1.1 Az osztályfőnöki munka feladatkörrel	28
4.1.2 A közösségi nevelés témakörrel	28

5. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE29

5.1. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése és oktatása	29
5.2. Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók nevelése, oktatása	30
5.3. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek.....	32
5.4. A tanulók részvételi jogának gyakorlása az intézményi döntési folyamatban	33
5.5. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerrel kapcsolattartásának formái.....	35
5.5.1 Kapcsolat a szülői házzal	36
5.5.2 Kapcsolat az óvodával	37
5.5.3 Kapcsolat a középfokú oktatási intézményekkel.....	38
5.5.4 Gyermekek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok, együttműködés a gyermekjóléti szolgálattal ..	38
5.6. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	39
5.7. A tanuló felvétele, átvétele másik iskolából.....	40
5.8. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos tervek	42

6. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE44

6.1 A választott kerettanterv	44
6.2 A választott kerettanterv által meghatározott óraszám, kötelező tanórai foglalkozások 2020-2021-es tanévtől felmenő rendszerben.....	45
6.3 A kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, órászáma.....	46
6.4 Tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét.....	47
6.5 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	48
6.6 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.....	51
6.7 A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	52
6.8 A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei	53
6.8.1 Az írásbeli beszámoltatás korlátai, a tanulók tudásának értékelésben betöltött szerepe, súlya.....	58
6.9 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	59
6.10 A tanulók fizikai állapotának és edzettségének méréséhez szükséges módszerek.....	59
6.11 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	62

6.12 A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	64
6.13 A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek.....	65
6.13.1 A magatartás és a szorgalom helyi minősítési rendszere.....	65
6.13.2 A minősítés formái	65
6.13.3 A minősítés eljárásrendje.....	66
6.13.4 A magatartás értékelésének és minősítésének követelményei	66
6.13.5 A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei.....	68
6.13.6 Az iskolai jutalmazás formái	69
 7. JÓVÁHAGYÁSI, EGYETÉRTÉSI ÉS VÉLEMÉNYEZÉSI ZÁRADÉKOK	71
 1. MELLÉKLET: TANTÁRGYAK KÖVETELMÉNYEI	73
 2. MELLÉKLET: KOMPLEX ALAPPROGRAM	194

„A tanár alapjában véve arra is tanítani akar, ami kívül esik tantárgyának keretén. Erkölc, elvhűség, világnézet - mindegy, minek nevezzük.”

(Akutagava Rjúnoszuke)

1. Figyelembe vett jogszabályok

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

110/2012. (VI. 4.) Korm. Rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

5/2020 (I.31.) Korm. rendelet A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. Rendelet módosításáról

2023. évi LII. törvény A pedagógusok új életpályájáról

A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII. 30.) Kormányrendelet

2. Helyzetelemzés

A település 1952-ben jött létre, sok betelepülő családból, és alakul ma is. A településen a munkavállalás lehetősége csekély. A családokban nagyfokú a munkanélküliség, az iskolázatlanság.

Az iskolában tanuló gyerekek szüleinek 1-3 %-a rendelkezik felsőfokú végzettséggel.

A hátrányos helyzetű tanulók meghaladják a létszám 20 %-át, melynek 1/3 része halmozottan hátrányos helyzetű.

A gyerekek 60 %-a külterületről jár iskolába (a busszal közlekedők aránya: 50 %).

A BTM és SNI tanulók aránya 14 %, emelkedő tendenciát mutat.

A településen adottak a személyi és a tárgyi feltételek a gyermekek oktatásához-neveléséhez.

Az épület befogadóképessége: 400 tanuló.

3. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

3.1. Pedagógiai alapelveink, értékeink

A fejlesztési területek és a nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket. Nevelő- oktató munkánk során a személyiségfejlesztés érdekében az alábbi alapelveket tartjuk szem előtt:

- iskolánk olyan iskola legyen, ahol a diák, a szülő, a tanár és az iskola minden dolgozója jól érzi magát;
- ahol a tanulókat felkészítjük az önálló ismeretszerzésre és önművelésre. Ennek feltétele a **szilárd alapkészségek** kialakítása;
- minden tanulónak esélyt adunk szociokulturális hátrányainak leküzdésére, ennek érdekében hatékony felzárkóztató tevékenységet végzünk;
- a kiemelkedő képességű tanulók megkapják a lehetőséget tehetségük kibontakoztatására;
- fontos a hagyományteremtés és a hagyományok ápolása.

3.1.1 Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására.

Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Pedagógiai tevékenységünk célja mindazoknak az emberi és erkölcsi értékeknek a kialakítása, megtartása tanítványainkban, melyek segítségével - szociális helyzetükre, világnézetükre, családi háttérükre való tekintet nélkül - képesek művelt, kulturált emberként helytállni a felnőtt életükben, és egyben segítik egyéni boldogulásukat egyben szűkebb közösségük javát szolgálják.

Hogyan?

- Fejlett kommunikációs képesség és viselkedéskultúra kialakítása, melyek fontosak az egyén boldogulásához, társadalmi beilleszkedéséhez.
- A korszerű, életkoruknak megfelelő mennyiségű és mélységű szaktárgyi ismeretanyag elsajátíttatása a tanulókkal.
- A kulcskompetenciák (anyanyelvi kommunikáció, idegen nyelvi kommunikáció, matematikai kompetencia, természettudományos kompetencia, digitális kompetencia, a hatékony önálló tanulás, szociális és állampolgári kompetencia, kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia, esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség) fejlesztése.
- Személyre szabott vagy csoportszinthez igazított tanórai és tanórán kívüli foglalkozás az egyes tanulók, tanulócsoportok képességei, érdeklődése alapján.
- A tanulóinknak teret adunk a csoportos munkára, ezáltal a következők fejlesztésére: önálló döntés a munka menetéről, saját vélemény képviselése, az egyénre osztott feladat elvégzése, felelősségvállalás a saját tanulásért, az eredményért.
- Reális önismeret és életszemlélet, vitakészség kialakítása és a toleranciára nevelés.
- Gyermkeink olyan tudásanyaggal rendelkezzenek, úgy fejlesszük képességeiket, hogy eljussanak a kiválasztott továbbtanulási irányba, pályára, illetve a 8. osztály elvégzése után felvételt nyerjenek a kiválasztott középiskolába.

- Felkészítés a magasabb iskolafokon történő helytállásra.
- Olyan programok és tevékenységi formák biztosítása, melyek megfelelnek tanulóink képességeinek, érdeklődésének távolabbi céljaik elérésében.
- Olyan általános alapműveltséggel rendelkező személyiségek kialakítása, melyek mozgatórugója az egyéni és közösségi siker. Megfelelő önismerettel, szorgalommal, akaraterővel, kitartással, küzdeni tudással mindenki képességeinek a legjavát adja.
- Egészséges versenyszellem kialakítása, mely azonban nem mellőzheti a segítőkézséget és az együttműködési képességet.
- **A beilleszkedési vagy tanulási problémákkal küzdő, illetve szociálisan hátrányos helyzetű tanulók segítése, támogatásuk: szükség esetén a szakember által történő segítségük megszervezése.**
- Olyan tudásanyaggal és gyakorlattal ellátni tanulóinkat, mely alkalmassá teszi őket arra, hogy világos döntéseket hozzanak személyes egészségükkel kapcsolatban, hogy megőrizték és fejlesszék a biztonságos és egészséges környezetüket. Maguk is váljanak egészségvédőkké.
- A tárgyi és személyi feltételek olyan szintű biztosítása, mely esélyt ad a gyermek megfelelő értelmi és érzelmi fejlődésére.
- Iskolánk kialakított sajátos arculatának megtartása, folyamatos gazdagítása.
- Jó kapcsolat kialakítása a szülőkkel, a Klebelsberg Központtal és a Ceglédi Tankerületi Központtal, az Önkormányzattal, hogy egyaránt érezzék: közösek a céljaink, érdekeink. Meglássuk, megkeressük és tovább fejlesszük minden tanítványunkban saját értékeit. Váljanak fontossá számukra a következő értékek: tisztesség, becsületesség, másokkal való együttműködés és tolerancia.

3.1.2 Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a

hazaszeretetet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

3.1.3 Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások. Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

3.1.4 Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a

tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

3.1.5 A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződés, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését az iskolai életbe. Kitüntetett feladata az intézménynek így a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolában foglalkozni kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

3.1.6 A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttítható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés- és megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és

feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Feladat, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Motiválni és segíteni kell a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

3.1.7 Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Nemzeti alaptanterv ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelésoktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás- és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

3.1.8 Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Stratégiai cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életterétől szolgáló környezethez, annak fenntartható megóvásához és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához. Az

intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába. A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretnek és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek terrénumának egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

3.1.9 Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

3.1.10 Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értéktերemtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását. A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

3.1.11 Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint a különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

3.1.12 A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell taníttatni, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

3.2. *Pedagógiai céljaink*

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elérését, és a célok megvalósítását elősegítse. Ezt szolgálják tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó rendszeres és komplex értékelés és az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre, közösségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek. Mivel iskolánk nevelő-oktató tevékenysége 1-8 osztályig terjed, ez fokozottan szükségessé teszi az egységes cél- és feladatrendszer mellett az

életkorhoz, a nevelő-oktató munka négy szakaszához alkalmazkodó eszközök, eljárások kialakítását, alkalmazását.

A sikeres munkaerő piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése. A kompetenciamérések eredményeinek felhasználásával, a javító tevékenységek megszervezése.

Az eltérő képességű és szociális helyzetű tanulók együttnevelését, oktatását meghatározó célok és sikerkritériumok megfogalmazása. (HH; HHH; SNI tanulókkal való foglalkozás megszervezése, valamint a tehetséges tanulók fejlesztése)

- A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak – lehetőség szerinti – egyénre szabott fejlesztése.
- Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése.
- Digitális tudás terjesztése. Az IKT eszközök alkalmazásának folyamatos bevezetése /Internet, e-tananyagok, projektmunkák/.
- Önálló intézményi innováció megvalósítása, folyamatossá tétele.
- Korszerű természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép kialakítása, melyet tanulóink eszközként használnak a valóság viszony-rendszerének megértéséhez, és alkalmaznak különböző cselekvés-formákban. Környezeti nevelésünk tanulóközpontú, az ismert életkori sajátosságokra, folyamatos, kísérletezésre, közvetlen tapasztalatszerzésre épít.
- Hazáját ismerő és szerető, a nemzeti hagyományokat és az iskolai tradíciókat őrző fiatalok nevelése.
- Fontos a tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés, és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén. Az intézmény az esélyegyenlőség elve alapján saját keretein belül lehetőséget teremt a sajátos nevelési igényű tanulók számára is.
- A tanulóink önismeretének fejlesztése, autonóm személyiségek kialakítása. Olyan személyiségek fejlesztése, akik kellő önismerettel rendelkeznek, akik önállóan döntenek képességeiket, lehetőségeiket ismerve. Így egy következő életszakaszban képesek az önmegvalósításra. Felkészítjük őket az esetleges kudarcok elviselésére is.
- Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
- Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre.

- A kulcskompetenciák kialakítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, az életen át tartó tanulás lehetőségének megalapozása. Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.
- Célunk, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiéné fontosságával.
- Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése az adott életszakaszra kidolgozott tanterv szerint. Tartalomalapú nyelvoktatás.

3.2.1 Pedagógiai feladataink, eszközeink, eljárásaink

Az aktuális nevelési-oktatási feladataink eszközeit és eljárásrendjét minden tanév elején a munkatervben határozzuk meg.

- A kompetenciamérések tapasztalataiból kiindulva a tanulói különbségek idejében történő felismerésével, a szervezeti keretek biztosította lehetőségek függvényében, egyénre szabott haladási ütem biztosítása.
- A tanítási órákon differenciált tevékenységi formák szervezése, a rendelkezésre álló éves órakeret racionális felhasználásával csoportbontásos oktatás, korszerű taneszközök, hatékony, változatos tanítási módszerek alkalmazása, a tanulás tanítása, sikeres új pedagógiai eljárások, módszerek kipróbálása, „honosítása”, elterjesztése, a tanulói tevékenykedtetés előtérbe helyezése.
- IKT eszközök használata, digitális készségek fejlesztése, azaz a digitális tartalmak, taneszközök oktatási gyakorlatban való használata, digitális készségek fejlesztése.
- A hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók esélyegyenlőségének javítása, a gyerekek integrálását elősegítő programok intézményi alkalmazása, az elsajátítottak intézményi adaptációjának megvalósítása, a szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása.

Az iskolák közötti horizontális tanulás elősegítése érdekében, az iskolánk sajátosságainak megfelelő, a tervezett fejlesztésekhez illeszkedő, már kifejlesztett kipróbált és jól bevált pedagógiai módszerek, eljárások megismerése, adaptációja.

- Az intézmény saját innovációinak megvalósítása, amely a helyi igényekhez igazodva, az egyéni fejlesztéseket, a nevelés-oktatás eredményességének fokozását, az esélyegyenlőség kiteljesítésére hatékony és sikeres, az egyéni fejlődést támogató oktatási utak, programok,

nevelési eljárások, tanulásszervezési módok kidolgozását, azok gyakorlati megvalósítását szolgálja.

- Átfogó intézményfejlesztés megvalósítása, a fejlesztések eredményeinek az intézmény mindennapi gyakorlatába való beillesztését, a pedagógiai szemléletváltást segítő tevékenységek megvalósítása, ezen belül az intézmény pedagógiai dokumentumainak módosítása, oly módon, hogy az iskola pedagógiai innovációjának fenntarthatóságát biztosítsa.
- Az iskola pedagógiai programjának és informatikai stratégiai tervének összehangolása az IKT alapú kompetenciafejlesztés céljaival.
- Következetes, fokozatosan nehezedő követelménytámasztás, és a tanulói teljesítmények változatos formájú, személyre szóló folyamatos ellenőrzése, értékelése.
- Szakértői vélemény alapján, a központilag biztosított órakeret felhasználásával fejlesztő, felzárkóztató foglalkozások szervezése különösen a részképesség zavarral rendelkező gyermekek számára.
- Tehetséges tanulók korai felismerése, differenciált foglalkoztatásuk, fejlesztésük biztosítása és „menedzselése”, a kimagasló teljesítmény elismerése, jutalmazása.
- Községi, iskolai szintű rendezvények, ünnepélyek, megemlékezések, szervezése, változatos programkínálat biztosítása, valamint a szabadidő hasznos eltöltésének változatos módon történő segítése.
- A diákönkormányzat hatékony működéséhez nélkülözhetetlen információk, személyi és tárgyi feltételek biztosítása.
- Az iskolarendszerben meglévő szelektív hatások mérséklése, az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség biztosítása
- Minden tanulónk számára biztosítani kell az alapkészségek elsajátítását, melyek a társadalomba való beilleszkedéshez, a további ismeretszerzéshez és az önmegvalósításhoz szükségesek.
- Alapokat nyújtani ahhoz, hogy mindenki képességeinek megfelelően tudjon a továbbtanulási lehetőségek között választani.

3.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladataink

Tanulóink személyiségfejlesztése, harmonikus emberré nevelése érdekében az ismeretátadással szinkronban fejlesztjük belső pszichikus világukat, társas kapcsolati és egyedi személyiségi készségeiket is.

Munkánk során egyaránt fontosnak tartjuk a tudásnak és az emberségnek, az intelligenciának és a cselekvőképességnek, az önmegvalósításra és az önfejlesztésre való készségeknek a fejlődését.

Tanulóink személyiségfejlődését olyan tanulási környezet megszervezésével segítjük elő, amely önmaguk megismerését segíti, motiválja. Énképük és önismeretük gazdagításával fokozódik az őket körülvevő személyek és dolgok iránti érzékenységük, illetve kialakul az alapvető erkölcsi, etikai normák iránti fogékonyságuk.

3.4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai elveink

Az egész személyiséget kell fejlesztenünk szem előtt tartva azt, hogy mindenki a saját egyéniségét bontakoztathassa ki.

A „személyre szabott”,- az egyén szükségleteire épülő neveléshez szükséges a személyiség elmélyült és pontos ismerete. Ezért a személyiségméréseknek is fontos szerepet szánunk a személyiségfejlesztés folyamatában.

Hisszük, hogy az iskolai nevelést (is) az atmoszféra határozza meg. Az a légkör, amely a személyiségfejlődést elősegíti, melynek erői, töltései a pedagógus személyiségéből és a tanulókkal való kapcsolatából erednek.

Az emberközpontú (nem csak gyermekközpontú) iskola megvalósulását szeretnénk elérni, ahol lehetőség nyílik a harmonikus személyiségalakulásra.

A személyiségfejlesztés során elsődleges eszköznek a dicséretet, a pozitív megerősítést tartjuk.

3.4.1 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A személyiség komplex fejlesztése: az értelem kiművelése mellett a gyermek önmagához, a különböző közösségekhez való viszonyának fejlesztése.

Iskolánk alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét – megkülönböztetett figyelemmel az SNI tanulókat is – széleskörűen fejlessze, az egyéni tanulási útvonal, a differenciált fejlesztés biztosítása segítségével.

Feladat:

- a tanulás iránti motiváció fejlesztése;

- a tantárgyak közti merev határrendszer csökkentésével a komplex fejlesztés megvalósítása, oktatás és nevelés egységes feladatellátása;
- a tanítási-tanulási folyamatban, alkotó jellegű feladatok biztosítása.
- a tanulók megismerése (személyiségmérésekkel, közös programok során, egyéni elbeszélgetésekkel stb.);
- érdekeik, szükségleteik képviselése, fejlődésük értő követése;
- az önismeret, önkritika kialakítása, fejlesztése;
- a fejlesztő értékelés gyakorlatának kialakítása (fejleszti a tanulók önismeretét, önértékelését, tanulási motivációikat);
- az önállóság, önfejlesztés képességének kialakítása;
- az önmagukért és másokért való felelősség kialakítása;
- a „nevelő-oktatómunka céljainál” felsorolt általános és egyedi értékek közvetítése, ill. kialakítása.

3.5. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladataink

- A tanulók korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében.
- Gyermekeink ismerjék fel saját életmódjuk hiányosságait, alakuljon ki bennük az egészséges életmódra való törekvés igénye.
- Fontos, hogy tanulóink ismerjék az árulkodó tüneteket, amelyekről felismerhető, ha valaki bajban van, és segítségre szorul.
- Legyenek tisztában a káros szenvedélyek elkerülésének módjaival.
- A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében - foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel, témakörökkel:
 - ✓ egészséges táplálkozás;
 - ✓ veszélyes anyagok (dohányzás, alkohol, drog);
 - ✓ növekedés, változás és az emberi szexualitás;
 - ✓ családi élet és társas kapcsolatok;
 - ✓ fizikai aktivitás és személyes higiéné;
 - ✓ egészséges környezet.

3.5.1 A fogyasztóvédelemmel összefüggő iskolai feladatok

Felkészítés a felnőtt életre, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is jelentős szerepet kap.

A fogyasztóvédelmi oktatás célja:

- a fogyasztói kultúra fejlesztése;
- a tudatos, kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei:

- szükséges a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakításának elősegítése;
- a szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése;
- a cselekvési kompetenciák fejlesztése.

A fogyasztás elemi meghatározója a család. A fogyasztói szokások tekintetében az otthonról hozott hatások a legélénkebbek, ezért is fontos a szülők, a családok bevonása a nevelési folyamatba. Az iskolai programokban a pszichológiai mozgatókra és a helyes értékrend alakítására kell a hangsúlyt fektetni.

Az értékek formálásában lényeges:

- kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése;
- az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása;
- a természeti értékek védelme.

Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket a területen való eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoskosságot.

A fogyasztás során fontos:

- a tájékozódás képessége;
- a döntési helyzet felismerése;
- a döntésre való felkészülés.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban

- Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásai (pl. technika, matematika, fizika, földrajz, magyar, biológia, kémia, digitális kultúra, történelem, médiaismeret).

- Községi nevelés óra keretében.
- Tanórán kívüli tevékenységekben (vetélkedők, versenyek, rendezvények).

A fogyasztói szokásalakítás egyik fontos célja a szülők és a helyi közösségek együttműködésének megnyerése és bevonása az iskolai nevelési programokba. Így a családok és a közösségek fenntartható fogyasztásra való törekvése is kialakulhat. A tudatos fogyasztóvá nevelés gyakorlatában a szülők lehetnek a pedagógus legfontosabb segítői és viszont.

3.5.2 Célok és feladatok

Az egészség-megőrzési tevékenység fő célja, hogy képessé tegye a diákokat arra, hogy egyre növekvő kontrollt szerezzenek saját egészségük felett, többet törődjenek az egészségükkel, és mindehhez rendelkezzenek a szükséges információkkal és lehetőségekkel.

Az egészségmegőrzés a mindennapi élet része kell, hogy legyen, mely messzemenően figyelembe veszi az egyén szociális és gazdasági helyzetét, mentális és fizikai kapacitását. Az egészség-megőrző tevékenység magában foglalja az emberi szervezet működésével és a betegségek megelőzésével, az életvezetéssel kapcsolatos egyéni ismeretek bővítését.

Célja továbbá, hogy az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolat tudatosításával növelje az élővilág fennmaradásának és az emberek egészséges életének esélyeit.

Az egészségfejlesztés egyik legfontosabb színtere az iskola, amely főszerepet vállal az egészségnevelésben.

A diákok anyagismerete iskolai tanulmányaik során kiegészül a háztartás, a közvetlen környezet, a gazdaság és a természet szempontjából kiemelkedő szerves anyagok tulajdonságaival.

Tanulóink megismerik az egészségkárosító szenvedélybetegségek kulcsvegyületeit (alkohol, nikotin, koffein, drogok) és ezek biológiai, kémiai, társadalmi hatását. Az egészségkárosító anyagok közül a nikotin, az alkohol és a tudatállapotot befolyásoló egyéb drogok jelentenek közvetlen veszélyt erre a korosztályra. Olyan formát kell találnunk ezen anyagok veszélyeinek, személyes és társadalmi hosszú távú következményeinek bemutatására, hogy ennek hatására elhatárolják magukat ezen anyagok használatától. A diákoknak ismerniük kell az őket veszélyeztető anyagok hatásait.

Legyenek képesek a diákok saját környezetükben felismerni a káros anyagokat. Önállóan vagy megfelelő segítséggel előzzék meg és csökkentsék felhalmozódásukat.

El kell érni, hogy a diákok ismerjék saját testük felépítésének és működésének alapjait, az egészséges életmód szabályait.

3.5.3 Fejlesztési követelmények

Ismertessük meg az élelmiszerek tápanyagtartalma és értéke közötti összefüggést, az ember egészséges életműködését veszélyeztető anyagok hatásait.

Mindenekelőtt annak érdekében kövessünk el mindent, hogy a tanulónak legyen igénye fizikai és lelki egészségének, egészséges – természetes és mesterséges – környezetének megőrzésére, tekintse ezeket az emberiség közös értékének.

Az egészségneveléssel kapcsolatos konkrét feladatok a tantárgyak tanterveiben vannak kidolgozva.

3.6. *A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladataink*

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

Az iskola életében a közösség tevékenységrendszere kulcsfontosságú szerepet tölt be, ami annak végig gondolására is készítet bennünket, hogy ha az iskola mellőzi a közösségi tevékenységrendszer teljes értékű kiépítését, ez a közösségfejlesztő és önfejlesztő magatartásformák begyakorlását, szokásszerűvé tételét biztosító alapvető fontosságú hatásegysétek kiesését jelenti a nevelési hatásrendszerből, s ennek feltehetően sokoldalú, negatív következményei vannak.

A közösség tevékenységrendszere nem csupán a szokásformáló, beidegző-begyakorló hatások forrása, hanem egyúttal alapja olyan közösségen belüli kölcsönhatásoknak is, amelyek a tanulók között játszódnak le, de erőteljesen támogatják ezt a szokásformáló folyamatot, emellett pedig nagy hatékonysággal járulnak hozzá a közösségfejlesztő és önfejlesztő magatartás- és tevékenységformák mintáinak, modelljeinek közvetítéséhez, valamint a konstruktív aktivitást megalapozó meggyőződések kialakításához is.

Alapelveink

- a közösség formálása, alakítása nem egyetlen tantárgy feladata, mert az oktató-nevelő folyamat egészét áthatja, kiterjed a szabadidős tevékenységekre, közös cselekvésekre és a diákok öntevékeny szerveződéseire is;
- a közösség váljék színterévé az egyéni tehetség kibontakozásának és fejlesztésének, olyan forrássá, amelyből az egyén erőt meríthet;
- továbbá segítsen a tanulók esetleges problémáinak, konfliktusainak megoldásában is.
- a beilleszkedés folyamatos figyelemmel kísérése, segítése minden életkorban, de kiemelten az alsó tagozat első osztályában;
- minél több olyan tevékenység, alkalom megteremtése, amely során a tanulók megismerhetik az őket körülvevő világot, társaikat és önmagukat; (Szociális kompetencia fejlesztése: empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodó képesség.)
- a tanulók minél hatékonyabb bevonása a közös tevékenységekbe, közösségi munkába, ezek folyamatos értékelése; (Kooperatív együttműködésből adódó feladatok, elvárások.)
- egységes iskolai arculat-, érték- és szimbólumrendszer kialakítása;
- az értékek megőrzése és gyarapítása;
- a tanulók jó közérzetének megteremtése;
- harmonikus kapcsolat kialakítása a természeti és társadalmi környezettel;
- a különböző kultúrák, életmódok, vallások, szokások megismertetésével nyitottá, megértővé tenni tanulóinkat a másság iránt;
- a tanulók közvetlen részvételének segítése a nemzetközi kapcsolatok ápolásában;
- a beteg, sérült és fogyatékkal élő emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartás fejlesztése.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása

Feladat: Létrehozni, működtetni kell a közösségen belüli a kölcsönhatások, a közvélemény irányításának speciális feltételrendszerét: az információs és értékelő fórumokat, szerveket, kereteket, valamint a perspektívákat és hagyományokat. Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

- A tanulók életkori sajátosságainak, fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.

Feladat: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a gyermek a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró

személyiségének lassú átalakulásától önmagát értékelni és irányítani képes személyiséggé válásig.

- Az önkormányzás képességének kialakítása.

Feladat: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

- A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.

Feladat: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

- Az iskolai közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

Feladat: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

3.7. A személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartjuk a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és differenciálást.

A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartjuk.

A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.

Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. E feladat megoldását a tanítási órákon az alábbi tanítási módszerek és szervezeti formák segítik:

A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így – elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél – a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

Az iskolában a személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés nevelési és oktatási céljainak megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik:

• Témanapok, témahetek

Az aktuális tanév munkaterve tartalmazza a nevelőtestület által elfogadott témanapokat.

Kiemelt témanap/hetek:

- Magyar Diáksport Napja
- Pénz7
- Digitális témahét
- Fenntarthatósági témahét

• Hagyományőrző tevékenységek

Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor: 1849. október 6., 1956. október 23., karácsony, 1848. március 15-e alkalmából, február 19-én a kommunista diktatúra áldozatairól, április 16-án a holocaust áldozatairól, valamint június 4-én a nemzeti összetartozás napjáról emlékezünk meg.

• Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások.

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

Az évfolyamokon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére hetente felzárkóztató órát szervezünk.

A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a felvétel elősegítésére a tanulók részére képességfejlesztő órákat tartunk. A foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

• Iskolai sportkör.

Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

• Alprogramok - Szakkörök.

A különféle alprogramok, szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. Az alprogramok, szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, életvitelalapúak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. Az

alprogramok, szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Alprogram, szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

• Versenyek, vetélkedők, bemutatók.

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedő, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a szaktanárok végzik.

• Tanulmányi kirándulások.

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szervezhetnek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. A szülők által finanszírozott tanulmányi kirándulás nem kötelező a tanulók számára. Iskolába azonban köteles jönni, ha nem vesz részt a tanulmányi kiránduláson. Hiányzás esetén a hiányzását igazolnia kell.

A külföldön élő magyarság életének, kultúrájának megismerése. Értékeinek elfogadása, mindennapjainkba való beépítése, melyre a „HATÁRTALANUL” pályázat keretében nyílik lehetőség.

• Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás.

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Ezen a foglalkozáson való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

• Szabadidős foglalkozások.

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

• Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.

A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják

4. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy

- a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szóvegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját
- a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse
- nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról
- egyéni foglalkozás a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel, szükség szerint együttműködés a gyógypedagógussal vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel
- a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózásának elősegítése
- a tehetségek felismerésének, kiteljesedésének segítése
- a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődésének előmozdítása
- a közösségi együttműködés magatartási szabályainak megismertetése
- a gyermekek egymás iránti szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelés
- a szülő (törvényes képviselő) rendszeres tájékoztatása a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről
- a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása
- a munka- és balesetvédelmi előírások betartása és betartatása, a veszélyhelyzetek feltárása és elhárítása, a szülő - és szükség esetén más szakemberek - bevonásával
- az ismeretek tárgyilagos, változatos módszerekkel történő közvetítése,
- a tanulók munkájának a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerinti értékelése
- fogadóórák, szülői értekezletek, rendezvények szervezése, lebonyolítása
- a gyermek, tanuló érdekében együttműködés más intézményekkel

4.1. *Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai*

- Az osztályfőnöki munkával az iskola pedagógusát az igazgató bízta meg meghatározott időre. Megbízás időtartama különböző lehet, alkalmazkodik az osztályfőnök tanított szaktárgyához, egyéb objektív illetve szubjektív körülményeihez. A megbízás időtartamát osztályfőnöksége kezdetén tudatni kell a szülőkkel és a tanulókkal.
- Az osztályfőnök elsődleges feladatai közé tartozik az osztály közösségi életének irányítása, valamint a tanulók személyiségének fejlesztése. Az osztályfőnök személyes felelőssége egy olyan - az iskolai elvárásokhoz igazodó - értékrend kialakítása és elfogadtatása, amely szerint az osztályába járó tanulók egészséges lelki és testi fejlődése megvalósulhat.
- Megtervezi, és tudatosan alakítja a közösségfejlesztő programokat. Tanórákon kívüli együttléteket is szervezve, évek során fokozatosan egyre több lehetőséget teremt a diákok önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kifejlődésére. Ezeken a programokon, valamint az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, a pedagógiai asszisztens, vagy az intézményvezetés által kijelölt tanár segítségével.
- Megismerve a tanulók családi és szociális hátterét folyamatosan arra törekszik, hogy a szülőkkel együttműködve, az osztályban tanító tanárokkal összhangban végezze nevelő munkáját. Ennek érdekében, a gyermekekkel egyénileg, differenciáltan is foglalkozik, szükség esetén felveszi a kapcsolatot az iskolapszichológussal. A halmozottan hátrányos helyzetű, a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett tanulókat segítve együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, gondoskodik számukra szociális, illetve tanulmányi támogatásról.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét és rendkívüli teljesítményeit. Kiemelten értékeli azokat a tanulókat, akik az iskolai kötelezettségek mellett az önkéntes munkákban is részt vállalnak. Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli rendszeres tevékenységeiről, és azokban elért eredményeiről is, mint például zenetanulás, sport.
- A közösségi nevelés órákat az iskolában elfogadott tanterv szerint használja fel a pedagógiai és a nevelési kérdések megvitatására. Előfordulhat, hogy egy-egy közösségi nevelés órát „összevontan”, iskolán kívüli program keretében tart meg, amelyeken több szinten is érvényesítheti nevelési elveit.

4.1.1 Az osztályfőnöki munka feladatkörei

- Közvetlen nevelőmunka – ismeretek szintetizálása, a mindennapi életben történő alkalmazásuk; az aktuális események feldolgozása; különböző értékrendek megismertetése; a kultúráhasználat megtanítása; a konfliktusmegoldást kialakító pedagógiai tevékenység; mentálhigiénés szemlélet alkalmazása a nevelőmunkában; törődés a gyermekek aktuális problémáival; az osztály konfliktusainak megoldása; gyermekvédelmi munka
- Ügyviteli (adminisztrációs) feladatok – a haladási napló naprakész vezetése, a haladási és anyakönyvi rész folyamatos ellenőrzése; igazolások esetleges igazolatlan órák regisztrálása félévkor és év végén a magatartás és szorgalomjegyek előkészítése az osztályozó értekezlet előtt; félévi értesítő, anyakönyv- és bizonyítványírás. Alapvető dokumentumok tanulmányozása (E-napló, anyakönyv, bizonyítvány, statisztika, tanmenet)
- Szervezés, koordinációs feladatok végrehajtása – kapcsolattartás az osztályban tanító kollégákkal, a nevelésben-oktatásban hatékonyan résztvevőkkel, a szülőkkel, szülők közötti felvilágosító munka; szabadidős tevékenységek, programok szervezése Részvétel: szülői értekezleten, osztályozó konferencián, tantestületi értekezleten, iskolai rendezvényen (diáknapi, iskolanapi, kulturális bemutató, kirándulás, iskolai ügyelet, hulladékgyűjtés, stb.)
- Az osztály feladatainak szervezése
- Az osztályközösség fejlesztése, a gyerekek közötti viszony alakítása
- Személyiségfejlesztés
- Értékrend közvetítése
- Érdekvédelem, érdekképviselés

4.1.2 A közösségi nevelés témakörei

- Énképünk – az élet értelméről, az emberek tulajdonságai; önmagunk ismerete, önnevelés, önmegvalósítás.
- Egészségünk védelme – az emberi test felépítése és működése; az egészséges ember; az egészséges életmód; káros szenvedélyek.
- A családi élet harmóniája – a család; a szülők; gyerekek a családban; a nagyszülőkről és az öregekről; szerelem; szexualitás; a válás; a barátság; család és az iskola.
- Helyünk a társadalomban – társadalom és állam; a polgár – a polgári társadalom; magánélet - közélet; társadalmi konfliktusok; viselkedéskultúránk.
- Művelődés – műveltség - művelődés; anyanyelvi műveltség; olvasáskultúránk; az ízlés.

- A szabadidő helyes eltöltése – játék, múzeum; színház; mozi, zene; tánc, sport, kirándulás.
- Munkakultúra – a munka szerepe az ember életében; pályaválasztás; munkavállalás; munkanélküliség; élethosszig tartó tanulás.
- Az ember és a természet kapcsolata - szennyezések; környezetvédelem; a fák és az erdők szerepe.
- Hazánk és a nagyvilág – ország – haza - nemzet; az Európai Unió.

5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 4. §

13. kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,

14. kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

5.1. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése és oktatása

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

2. Értelmező rendelkezések

4. § E törvény alkalmazásában

3. beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá

személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,

25. sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,

5.2. Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók nevelése, oktatása

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

47. §

(1) A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

(7) Az enyhe értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos vagy pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű tanulót két gyermekként, a mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), közép-súlyos értelmi fogyatékos, autizmus spektrum zavarral küzdő vagy halmozottan fogyatékos gyermeket, tanulót három gyermekként kell figyelembe venni az óvodai csoport, iskolai osztály, kollégiumi csoport létszámának számításánál, ha nevelés-oktatásuk a többi gyermekkel, tanulóval együtt történik.

(8) Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás keretében valósítható meg.

Iskolánk fejlesztési feltételrendszere

- a fejlesztés megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést;
- a követelmények igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez;

- a tanulókat a nevelés-, oktatásfejlesztés ne terhelje túl.

Ennek érdekében meghatározzuk:

- a tartalmak kijelölésekor egyes területek módosítását;
- a képességek fejlesztő célú korrekciójának területeit;
- a nevelés, oktatás és fejlesztés, szokásosnál nagyobb mértékű kiterjesztésére vonatkozó javaslatokat.

Az ellátás közös elvei:

A feladatokat az intézmény dokumentumai tartalmazzák. E feladatok hosszú távúak és az iskola egész nevelési - oktatási rendszerét átfogják.

A fejlesztő tevékenység szakmaközi együttműködésben valósul meg, szervezett, nyitott tanítási - tanulási folyamat, s a tanulók igényeitől függő eljárások, időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teszi szükségessé.

A fejlesztő tevékenység közös célja és feladatai:

- a hiányzó vagy dysfunkciók helyreállítása, újak kialakítása;
- a meglévő ép funkciók erősítése és bevonása a hiányok pótlása érdekében;
- a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása;
- a szükséges speciális fejlesztő eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása;
- az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok kialakítása.

A fejlesztő tevékenységet meghatározó tényezők

- a dysfunkciók típusa, súlyossága;
- a dysfunkciók kialakulásának ideje;
- a tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézséggel küzdő tanuló életkora, állapota, képességei, készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei;
- a társadalmi integráció kívánalmai: egyéni életút, továbbtanulás, pályaválasztás, életvitel.

Az iskola fejlesztő tevékenységének jellege:

- órai differenciált foglalkozás;
- komplex képességfejlesztés;
- logopédiai terápia;
- gyógytestnevelés;
- pedagógiai célú fejlesztő foglalkozások egyéni fejlesztési terv szerint a Szakértői Bizottság szakértői véleménye, illetve a Pedagógiai Szakszolgálat szakvéleménye alapján.

A gyermeket fejlesztő pedagógus feladatai:

- egyéni fejlesztési terv szerint közvetlenül foglalkozik a gyermekkel;
- kapcsolatot tart a szülőkkel, nyomon követi a gyermek fejlődését;
- koordinálja a fejlesztő munkában résztvevő más szakemberek munkáját;
- kapcsolatot tart az osztályban tanító többi pedagógussal, folyamatosan konzultál velük;
- segíti a szakvélemény értelmezését, szakmai támogatást, tanácsadást nyújt a dysfunkció specifikus fejlesztése érdekében;
- javaslatot tesz a környezet kialakítására, speciális eszközök kiválasztására, speciális módszerek alkalmazására;
- kudarcűrő képesség növelése;
- önbizalom, önismeret, önértékelés fejlesztése, reális énkép kialakítása;
- az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt;
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során;
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel, illetve többféle érzéklet összekapcsolásával segített rögzítéssel;
- alapvető informatikai ismeretek elsajátítása.

5.3. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetséggondozás feladatainak megvalósítása iskolánkban differenciálással és egyéni tehetséggondozással történik. A differenciálás áthatja az iskola egész nevelési folyamatának feladatait, tartalmát, követelményeit, módszereit, eszközeit, szervezeti formáit, értékelési rendszerét.

Alapfeladataink:

A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben célirányos tanulás-szervezési eljárások alkalmazása:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák
- tevékenységközpontú pedagógiák
- Bizonyos területeken tehetséges SNI tanulók célirányos fejlesztése.

Pedagógusaink nevelő-oktató munkájuk során arra törekszenek, hogy a differenciálás módszerével teljes mértékben kibontakoztassák a tanulóknak rejlő képességeket, fejlesszék kreativitásukat, szociális kompetenciájukat, kognitív és affektív szférájukat.

Ennek érdekében:

- a tanítási órákon alkalmazzuk a differenciált foglalkozást;
- a közösségi nevelés mellett nagy figyelmet fordítunk az egyéni bánásmódra;
- egyéni feladatok adásával igyekszünk kibontakoztatni a gyermek képességeit, tehetségét;
- a tanulók érdeklődésének, adottságainak megfelelően szakköröket szervezünk a tanítási órákba be nem illeszthető ismeretek és készségek elsajátítása érdekében;
- a szakkörök szervezésénél a sokoldalúságra, a változatosságra törekszünk;
- folyamatosan részt veszünk az iskolák számára kiírt pályázatokon, tanulmányi versenyeken, vetélkedőkön;
- hagyományainkhoz híven minden évben megrendezzük a vers- és prózamondó versenyeket;
- a központilag meghirdetett versenyeken túl iskolai keretek között folyamatosan megrendezzük a házi tanulmányi versenyeket, részt veszünk az életkori sajátosságoknak megfelelő térségi, országos levelezős vetélkedőkön;
- lehetővé tesszük tanítványainknak, hogy bekapcsolódjanak az iskolán kívül megszervezett tanfolyamokba, tevékenységekbe, ha azok összeegyeztethetőek iskolai kötelezettségeikkel;
- a közművelődési intézmények által biztosított lehetőségek kihasználása (múzeum-, hangverseny-, és színházlátogatások; könyvtárakban, levéltárakban végzett kutatómunka stb.);
- diák-önkormányzati tevékenység, diákújság szerkesztése, iskolai rendezvények szervezése;
- a tananyag lehetőségeinek függvényében projekt módszer alkalmazása.

5.4. A tanulók részvételi jogának gyakorlása az intézményi döntési folyamatban

Az intézmény tanulóit a diákönkormányzat (továbbiakban: DÖK) képviseli az iskola életében. Az iskola azon tanulóinak az érdekképviselői szervezete, akik a DÖK céljait, működését elfogadják, és bármely egység (alapegység) képviselője által képviselve vannak. Belső működési rendjét a saját szervezeti és működési rendjük (SZMSZ) tartalmazza.

Döntési joga van:

- saját működéséről (ez a DÖK SZMSZ),
- tisztségviselőinek megválasztásáról,
- anyagi eszközeinek felhasználásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról (diáknap).

Egyetértési joga van: („Vétójog”)

A DÖK egyetértése nélkül az alábbi kérdésekben nem hozható döntés:

- az iskolai SZMSZ-ben a tanulókra vonatkozó valamennyi kérdésben
- az iskolai házirend valamennyi pontjában

Véleményezési joga van:

- a DÖK véleményét kötelező kikérni a tanulók nagyobb közösségét (házirendben meghatározott szám vagy arány) érintő minden kérdésben
- iskolai munkaterv

Javaslattevési joga van:

A DÖK javaslatot tehet a tanulókat érintő valamennyi kérdésben, erre az intézmény vezetőjének vagy a nevelőtestületnek 30 napon belül érdemben reagálnia kell, de nem feltétlenül lesz érdemi következménye.

Egyéb, szerzett jogok:

A DÖK a felsoroltakon kívül egyéb, jogszabályban lefektetett jogokkal is rendelkezik.

Szövetséget létesíthet, ill. szövetséghez csatlakozhat; térítésmentesen használhatja az iskola terkeit, berendezéseit, ha ezzel nem zavarja a tanítást, stb.

A DÖK célja, feladatai:

- diákok érdekképviselése, érdekvédelme
- programok szervezésével tartalmas diákélet biztosítása
- diákok képviselése a tantestület és az iskolavezetés felé
- iskolai diákszövetség összehívása szükség esetén
- jó hírű iskolai közélet kialakítása

A DÖK felépítése:

- titkár
- titkárhelyettes
- segítő tanár

A titkár: Az osztályokból megválasztott képviselők közül a legtöbb szavazatot kapott diák. Leváltása a DÖK kezdeményezésére történik, ha feladatait nem végzi megfelelően.

Feladatai:

- A DÖK vezetőségi illetve DÖK ülés megszervezése
- Diákok képviselete a tantestület felé
- Diákok panaszfelvételének megszervezése, megoldásának segítése
- Programok beindítása a DÖK-öt segítő pedagógussal és a DÖK-kel együttműködve

Jogai:

- Önálló javaslattevő jogköre, illetve a DÖK képviseletéből adódó javaslattevés jogköre
- tanári kar, iskolavezetés felé egyeztető tárgyalások indítványozása, lebonyolítása, (DÖK felől, tanári kar felől)
- fegyelmi tárgyalások indítványozása
- fegyelmi tárgyalásokon való részvétel, véleményezési jogkör

DÖK-öt segítő tanár:

Az a tanár, illetve felnőtt, akit a DÖK felkér munkája segítésére. Tevékenységeikkel segítik a DÖK működését, részt vesznek programjaik, feladataik szervezésében. Jelen vannak a DÖK ülésein.

DÖK tagjai:

- Osztályképviselők (ötödik évfolyamtól két fő osztályonként)

Feladatai:

- aktuális, illetve munkatervben tervezett feladatok megbeszélése
- az osztályok, illetve az egyes tanulók kéréseinek (lehetőségekhez mérten) eleget tenni
- problémák képviselete
- kulturális, sport programok szervezése
- szervezési feladatok elosztása az osztályképviselők, illetve az osztályok között
- A tantestület kéréseinek megvitatása, figyelembe véve az esetleges megoldásokat

Osztályképviselők:

Az osztályközösségek maguk közül két képviselőt választanak. Az osztályképviselő lemondása abban az esetben történik, ha munkájával nincsenek megelégedve, illetve a DÖK vezetőségi üléseken legalább 3-szor nem jelent meg (egymás után).

5.5. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az intézmény partnerei: Ceglédi Tankertületi Központ, Csemő Község Önkormányzata, a település óvodája, civil szervezetei, sportegyesületek, a környező települések középiskolái,

gyermekjóléti szolgálat, pedagógiai szakmai szolgáltató intézmények, szülői közösség, intézményi tanács, egészségügyi szervezetek, egyházak.

A közvetlen és közvetett partnerekkel való folyamatos kommunikáció elemi érdeke az intézménynek, hiszen a tervezett beavatkozás mértékében meghatározza a partnerek elégedettségét, az intézmény folyamatos fejlesztése alapját képezi.

- A közvetlen partnerekkel napi, szóbeli kommunikáció.
- Kommunikációs eszközök: telefon, levél, e-mail, e-napló.
- Értekezlet, tárgyalás, megbeszélések.
- A havi információs tábla az iskolavezetés hirdetőményeinek és az alapítványnak a faliújsága.
- Szórálapok, tájékoztató lapok, honlapok, intézményi facebook oldal.

Ha olyan változás történik, amely a partner korábbi elköteleződését befolyásolja, a partner időben kapjon tájékoztatást a kapcsolattartón keresztül.

A fenntartóval és a települési önkormányzattal folyamatos, egymást segítő kapcsolatban állunk, ami elengedhetetlen az intézmény hatékony működéséhez.

Civil szervezetekkel, sportszervezetekkel tevékenységünket összehangoljuk, egymás munkáját segítjük.

A tanulóink fejlődése szempontjából kiemeltnek tekintjük a szülői házzal, a helyi óvodával, a környék középfokú oktatási intézményeivel és a gyermekjóléti szolgálattal való kapcsolatot.

Az igazgató kötelessége, hogy tájékoztassa a jogszabályi háttér változásairól a szülői közösséget, és ha szükséges döntéshozatalt kezdeményez.

5.5.1 Kapcsolat a szülői házzal

Célja:

- Háromoldalú megismerés, ismeretszerzés (szülő az iskoláról, iskola a családról, családok a családokról).
- Iskolai és szülői elvárások egységesítése.
- Egymásközi kommunikáció fejlesztése.
- Segítségnyújtás.

A kapcsolat formái:

- Családlátogatások
- Szülői megbeszélések – évente négy alkalommal

- Fogadóórak – szülői igény alapján
- Szülői munkaközösségi megbeszélések, évente kétszer az aktuális kérdésekben
- Közös programok a családokkal
- Kirándulások, versenyek
- Nyílt napok
- Közös program a nagycsoportos óvodások szüleivel
- Problémamegoldó esetmegbeszélések

Közös fejlesztési cél:

- Háromhavonta közös árnyalt értékelés a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatban.
- A szülők egymásközi kapcsolatának erősítése.
- A szülői aktivitás növelése a közös célok érdekében.

5.5.2 Kapcsolat az óvodával

Cél: A kölcsönös bizalom kiépítése az iskola és az óvodák között.

Egymás munkájának megismerése.

Az óvodásokkal (szüleikkel) az iskolai élet megismertetése.

Tervezett tevékenységek:

- Tanítók látogatása a partner óvodánkban
- Az óvodai nagycsoportok látogatása az iskolában
- Előzetes információgyűjtés a beiratkozott tanulókról
- Bemeneti mérés (DIFER) elvégzése, hogy segítséget nyújtson a gyermekek egyes képességeinek a megismeréséhez, az iskolaérettségi szint megállapításához
- Mérések kiértékelése
- Óvónők nyomon követő látogatása az intézményben, hospitálások, esetmegbeszélések, bemenet vizsgálati eredmények ismertetése
- Az első osztályosok látogatása a partner óvodában

Várható eredmények:

- Az óvodások ismereteket szereznek az iskolai életéről, megismerik, iskolánk épületét.
- A tanévnyitón ismerősként köszöntik tanítóikat.
- A leendő szülők időben megismerik a nálunk folyó oktató-nevelő munkát.
- A tanítók az előzetes tájékozódások, mérések, beszélgetések alapján egyénre szabottan kezdhetik a kis diákok oktatását.

- Ezek tükrében könnyebbé válik az óvodából az iskolába való átmenet.

5.5.3 Kapcsolat a középfokú oktatási intézményekkel

Kapcsolattartás formái:

- Pályaválasztási szülői értekezlet.
- Középiskolai előkészítő feladatsorok megoldása.
- Nyílt napok látogatása.
- Visszajelzések a továbbtanuló diákokról.

Cél, hogy ne csak bekerüljenek, benn is maradjanak a középfokú intézményekben.

5.5.4 Gyerme- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok, együttműködés a gyermekjóléti szolgálattal

A gyermekvédelem komplex és preventív tevékenységi rendszer, amelyet a gyermeki szükségletek (szeretet, biztonság, esélyegyenlőség, egészségvédelem) és jogok kiteljesítésére való folytonos törekvés jellemez. Ez a tevékenység nagyfokú érzékenységet, empátiát, tapintatot, szakértelmet igényel.

Az intézményünk gyermekvédelmi tevékenységének fő feladatai: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzése, feltárása, megszüntetése, a HH, HHH, SNI, integráció segítése, elfogadása.

Ezeket a feladatokat az alábbi rendszer szerint végezzük:

- A tanulók fejlődését veszélyeztető okok feltárása az osztályfőnökök, és az osztályban tanító tanárok feladata, melynek során kiszűrjük a hátrányokkal, tanulási nehézségekkel küzdő gyerekeket, akik bármi miatt válságban vannak, testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésük veszélyeztetve van.
- Az iskola a tanulók, és a szülők által jól látható helyen (bejárat melletti faliújság), valamint a honlapon közzéteszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények (pl. gyermekjóléti szolgálat, pedagógiai szakszolgálat, drogambulancia, ifjúsági lelki segély telefon, stb.) címét, illetve telefonszámát;
- Az iskola nevelési programja, gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatai keretében egészségnevelési programot dolgoz ki.
- Évfolyamismétlő vagy más iskolából átvett tanulók beilleszkedési problémáinak feltárása, beilleszkedésük segítése.

- A gyerekek, illetve szüleik figyelmének felhívása szociális jellegű támogatásokra (étkezési hozzájárulás, beiskolázási segély, tankönyvtámogatás).
- Kapcsolatfelvétel a veszélyeztetett gyerekekkel és szüleikkel egyéni beszélgetés, szükség esetén családlátogatás útján.
- Információk nyújtása, melyek segítségével a jogi, egészségügyi, szociális és társadalmi problémákat és azok megoldásait jobban megismerhetik.
- A tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzése, feltárása és megszüntetése érdekében kapcsolattartás a szülővel, közreműködés az osztályban tanító tanárokkal.

5.6. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

A tanulmányok alatti vizsgák (osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, pótló- és javítóvizsga) követelményeit, részeit, az értékelés szabályait a szakmai munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tantárgyi/évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a kerettantervek alapján készült, a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha:

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- tanulmányait egyéni tanrend szerint végzi,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- amennyiben a jogszabályban meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Ha a tanuló hiányzása adott félévben meghaladja adott tantárgyból a 30%-ot, köteles a tantárgyból osztályozó vizsgát tenni; ha a két félévben összesen lépi át a 30%-ot, a

nevelőtestület dönthet az osztályozó vizsgáról, vagy a jegyek alapján történő értékelésről, ha az elégséges számú.

Ha a hiányzás mértéke a tanévben meghaladja a 250 órát, a tanév végén nem osztályozható, magasabb osztályba való lépése csak sikeres osztályozóvizsga tétele mellett lehetséges.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

A vizsgázó pótló vizsgát tehet az igazgató által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató engedélyezheti, hogy a vizsgázó a pótló vizsgát az adott vizsganapon tegye le, ha ennek a feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az igazgató által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

Az osztályozó és a javítóvizsga nem ismételtető meg, a vizsgákon a szülő (törvényes képviselő) részt vehet, a vizsga menetét nem zavarhatja.

5.7. A tanuló felvétele, átvétele másik iskolából

Iskolánk a beiskolázási körzetéből – melyet a fenntartó határoz meg - minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz. Beiskolázási körzeten kívülről jelentkezők felvételéről esetenként az igazgató dönt.

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 45§

(2) A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. Szülői kérelem hiányában a gyermek tankötelezettsége

megkezdésének halasztását a gyámhatóság is kezdeményezheti. A szülő, a gyámhatóság a kérelmét legkésőbb az iskolakezdés évének január 18-áig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez. Az eljárás ügyintézési határideje ötven nap. A szülő kérelme alátámasztására kérelméhez csatolhatja a gyermek fejlettségét alátámasztó óvodai dokumentumokat is. Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, akkor csak szakértői bizottság rendelhető ki. Ha a szakértői bizottság a szülői kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben történő részvételét javasolja, a szülői kérelem benyújtására nincs szükség. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a felmentést engedélyező szerv a szülő kérelmére engedélyezheti, hogy a gyermek hatéves kora előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését.

A beiratkozáshoz az alábbi dokumentumok szükségesek:

- A gyermek nevére kiállított személyi azonosító.
- A gyermek nevére kiállított lakcímet igazoló hatósági igazolvány, mely nem lehet három hónapon belüli.
- A szülő személyi igazolványa és lakcímkártyája, mely nem lehet három hónapon belüli.
- Járási szakértői bizottság szakértői véleménye (ha van).
- Sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a Szakértői Bizottság szakértői véleménye (ha van).
- Nyilatkozat az életvitelszerű lakcímről.
- Nyilatkozat a közös szülői felügyeleti jog gyakorlására vonatkozóan ebben a tekintetben a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény XVIII. fejezet – A szülői felügyelet gyakorlása – előírásai az irányadók.
- Kedvezményre jogosító határozat

A második – nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:

- A gyermek nevére kiállított személyi azonosító;
- A gyermek nevére kiállított lakcímet igazoló hatósági igazolvány;
- A szülő személyi igazolványa és lakcímkártyája;
- Az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
- Kedvezményre jogosító határozatot;
- Nyilatkozat a közös szülői felügyeleti jog gyakorlására vonatkozóan ebben a tekintetben a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény XVIII. fejezet – A szülői felügyelet gyakorlása – előírásai az irányadók.

Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó második – nyolcadik osztályos tanulók felvételéről az igazgató dönt.

A tanulók osztályba sorolása az igazgató feladata, amennyiben nem állapítható meg az osztályfok, szint vizsga eredményének figyelembevételével kell megállapítani a besorolást. Különös tekintettel vonatkozik ez a külföldi bizonyítvánnyal rendelkező tanulókra, ahol fontos a honosítás is.

5.8. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos tervek

Az egyén és a társadalom számára egyaránt fontos és egyre szélesebb körben felismert szükséglet, hogy minél több állampolgár legyen képes a saját illetve mások testi épségét, egészségét veszélyeztető állapotot felismerni, szaksegítséget hívni és a hivatásos segélynyújtó helyszínre érkezéséig megfelelően, magas színvonalon elsősegélyben részesíteni az arra rászorulókat:

- hogy az életet vagy egészséget veszélyeztető heveny állapot miatt azonnali egészségügyi ellátásra szoruló személy haladéktalanul - addig is, amíg részére a szükséges orvosi ellátás biztosítható - egészségi állapotának helyreállítására, illetőleg rosszabbodásának megakadályozására irányuló szakszerű ellátásban részesüljön,
- hogy minél többen legyenek képesek szakszerű elsősegélyben részesíteni a sérült, balesetet szenvedett vagy olyan személyt, aki életét vagy testi épségét közvetlenül veszélyeztető helyzetbe jutott.

Ennek érdekében elő kell mozdítani, hogy az önként jelentkezők elméletben és gyakorlatban elsajátítsák az elsősegélynyújtás alapismereteit.

A képzésnek ki kell terjednie:

- az elsősegélynyújtás célját szolgáló gyógyszerek, anyagok és eszközök (elsősegélynyújtó felszerelés) szakszerű használatával
- a vérzéscsillapítással
- a sebellátással (sebfezés és kötözés)
- az újraélesztési eljárásokkal, a sérült testrész rögzítésével
- a beteg, sérült fektetésével, szállításával
- az orvos, illetőleg az Országos Mentőszolgálat igénybevételével kapcsolatos legfontosabb tudnivalók ismeretére és gyakorlati alkalmazására

Az elsősegélynyújtás céljára állandóan készletben kell tartani az elsősegélynyújtó felszerelést a meghatározott mennyiségben és minőségben.

Az elsősegélynyújtó felszerelés beszerzéséről, karbantartásáról, valamint az elhasznált, lejárt vagy használhatatlanná vált gyógyszerek, kötőzszererek és anyagok, továbbá a használhatatlanná vált eszközök azonnali pótlásáról az intézmény gondoskodik.

Az elsősegélynyújtó felszerelést jól látható, könnyen elérhető, lehetőleg központi fekvésű, pormentes és elsősegélynyújtásra alkalmas helyen kell készenlétben tartani.

6. Az iskola helyi tanterve

6.1 A választott kerettanterv

Az intézmény az oktatásért felelős miniszter által jóváhagyott kerettanterv (EMMI kerettanterv 5/2020 (I.31.) Korm. rendelet módosítása) alapján dolgozta ki helyi tantervét. Kiemelt figyelmet kap az anyanyelv és a matematika oktatása és az alábbi kulcskompetenciák fejlesztése.

KULCSKOMPETENCIÁK 5/2020 (I.31.) Korm. rendelet alapján

A Nat az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átfelölő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A kidolgozott helyi tantervek (lásd melléklet) a fent felsorolt kompetenciákat tartalmazzák.

6.2 A választott kerettanterv által meghatározott óraszám, kötelező tanórai foglalkozások 2020-2021-es tanévtől felmenő rendszerben

B	C	D	E	F	G	H	I	J
Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	Alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszai							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom								
magyar nyelv és irodalom	8	8	6	5	4	4	3	4
Matematika								
matematika	5	5	5	5	4	4	4	4
Történelem és állampolgári ismeretek								
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret						1		
Etika / hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz								
környezetismeret			1	2				
természettudomány					3	3		
kémia							1	2
fizika							1	2
biológia							2	1
földrajz							2	1
Idegen nyelv								
első élő idegen nyelv				2	3	3	3	3
második idegen nyelv								
Művészetek								
ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1

dráma és színház							1	
Technológia								
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés								
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
kötött célú órakeret	-	-	-	-	-	-	-	-
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2	1	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30

6.3 A kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszama

Alsó tagozat

	1. évfolyam		2. évfolyam		3. évfolyam		4. évfolyam	
	előírt	javasolt	előírt	javasolt	előírt	javasolt	előírt	javasolt
Szabadon választható tanórai foglalkozások (szülő, gyerek)		1		1		1		0

6.4 Tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét

Iskolánkban az oktató munka során a tanterv kívánalmainak megfelelő tankönyvet, munkafüzetet, térképet, stb. használunk a tananyag feldolgozásához. Szintén a jogszabálynak megfelelően kapják tanulóink ingyenesen az elsőtől a nyolcadik évfolyamig a tankönyveket. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl.: torna felszerelés, rajz felszerelés, technika felszerelés).

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak kidolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) az iskola tájékoztatja. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülő kötelessége.

Az iskola tankönyvválasztásának szempontjai

A szakmai munkaközösségek, a tankönyvek, a taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének
- a taneszköz legyen jól tanítható, jól tanulható
- a taneszköz nyomdai kivitelezése legyen alkalmas a tantárgy óraszámának és igényeinek megfelelő használatára több tanéven keresztül
- a taneszköz minősége, megjelenése legyen alkalmas a diákok esztétikai érzékének fejlesztésére, nevelje a diákokat igényességre, precíz munkavégzésre, a taneszköz állapotának megóvására

Előnyben kell részesíteni azokat a taneszközöket:

- amelyek több éven keresztül használhatók
- amelyek egymásra épülő tantárgyi rendszerek, tankönyvcsaládok, sorozatok tagjai
- amelyekhez megfelelő nyomtatott kiegészítő taneszközök állnak rendelkezésre (pl. munkafüzet, tudásszintmérő, feladatgyűjtemény, gyakorló)
- amelyekhez rendelkezésre áll olyan digitális anyag, amely interaktív táblán segíti az órai munkát feladatokkal, 3D modellek, grafikonrajzoló, statisztikai programok, interaktív feladatok, számonkérési lehetőségek stb. segítségével

- amelyekhez olyan hozzáférés biztosított, amely az iskolában használt digitális eszközöket és tartalmakat interneten keresztül a diákok otthoni tanulásához is nyújtani tudja

6.5 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Az 1 – 2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait
- a mozgásigény kielégítése a mindennapos testneveléssel
- a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztése
- a koncentráció és a relaxáció képességének megalapozása
- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe
- fokozatosan kialakítjuk a kooperatív- és interaktív tanulási technikákat
- a kreativitás fejlesztése, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés
- a tanulók egészséges terhelése
- személyre szóló fejlesztő értékelés
- helyes magatartásformák megismertetése és gyakoroltatása
- önálló tanulás és önművelés megalapozása
- biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat megalapozása
- alapvető képességek, készségek elsajátítása
- belső motivációk kialakítása változatos szervezési megoldásokkal
- cselekvő tanulás előnyben részesítése
- meglévő ismeretek felhasználása
- differenciálás a tanulás minden területén
- hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, tehetséges tanulók esetében egyéni bánásmód alkalmazása

- tanulás esélyek egyenlőségének biztosítása, különböző tanulásszervezési megoldásokkal
- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémáik megoldásának segítése
- a tanuló személyiségének, képességeinek, szociokulturális háttérének megismerése

A 3 – 4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- a 3 – 4. évfolyamon erőteljesebbé válnak – a 4. évfolyam végére már meghatározóan – az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat-és problémamegoldáshoz, fejlesztjük a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait
- a mozgásigény kielégítése a mindennapos testneveléssel és a sportkörrel
- a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás továbbfejlesztése
- a koncentráció és a relaxáció képességének fejlesztése
- a kooperatív – interaktív tanulási technikák rendszeres alkalmazása
- a kreativitás fejlesztése, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés
- a tanulók egészséges terhelése
- személyre szóló fejlesztő értékelés
- helyes magatartásformák gyakoroltatása
- önálló tanulás és önművelés szorgalmazása
- biztonságos szóbeli és írásbeli szóhasználat továbbfejlesztése
- alapvető képességek, készségek fejlesztése
- belső motiváció változatos szervezési megoldásokkal
- cselekvő tanulás alkalmazása
- meglévő ismeretek beépítése az új tananyagba
- differenciálás a tanítás minden területén
- hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, tehetséges tanulók esetében egyéni bánásmód alkalmazása
- tanulási esélyek egyenlőségének biztosítása különböző tanulásszervezési megoldásokkal
- a feltárt tanulási nehézségek folyamatos figyelemmel kísérése (Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat, Tanulási Képességet Vizsgáló és Rehabilitációs Szakértői Bizottság)
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítése szituációs játékok alkalmazásával
- önismeret, önértékelés képességének fejlesztése

- az együttműködés értékének tudatosítása a családban, a közösségekben

Az 5 – 6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- a felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása
- kreativitás fejlesztése, írásbeliség és szóbeliség egyensúlyára való törekvés, a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló fejlesztő értékelésük
- szövegértelmező és szövegalkotó értelmezés fejlesztése,
- pozitív motiváció kialakítása
- kommunikációs készség fejlesztése
- valószínűségi és statisztikai szemlélet fejlesztése
- a nyelv logikai elemeinek helyes használata
- tervezés, ellenőrzés igényének kialakítása
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani
- önismeret, önértékelés képességének fejlesztése
- az együttműködés értékének tudatosítása a családban, a közösségekben, a baráti kapcsolatokban, csoporton belül

A 7 – 8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat 7 – 8. évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása, és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat

- fejlesztjük az igényes szóbeli és írásbeli közlést, a tanult ismeretek közötti összefüggések felismerését, azok értő alkalmazását
- fejlesztjük a kombinatorikus gondolkodást
- megismertetjük és gyakoroltatjuk a helyes magatartási formákat, a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi megalapozásával

Az etika/ hit- és erkölcsstan oktatása

A nemzeti köznevelésről szóló törvény rendelkezései szerint az általános iskola 1-8. évfolyamán az Etika /hit- és erkölcsstan tantárgy oktatása kötelező tanórai keretben történik.

Az etika órán az értékelés módja eltér a hagyományos tantárgyi értékeléstől, ugyanis az szöveges értékelés. Az osztályozás nélküli értékelés fontos területe lehet a kíváncs magatartási értékek rendszeres megerősítése – szóban vagy bármilyen egyéb formában – egyrészt a pedagógus, másrészt a társak és a közösség részéről. Soha nem irányulhat viszont az értékelés azoknak a személyes vélekedéseknek a minősítésére, amelyek értékközpontú kialakítása a tantárgy lényegi funkciója.

Etika tantárgy teljesítményének értékelése félévkor és év végén szöveges értékelés: nem felelt meg, megfelelt, jól megfelelt (év közben nem értékelünk).

Míg az Etika/ hit- és erkölcsstan oktatás etika oktatási területének tartalmát és követelményeit a Nemzeti alaptanterv szabályozza, addig az oktatáson belül a tanuló által választható hitoktatás kereteiről a nemzeti köznevelésről szóló törvény másként rendelkezik: az iskolai keretek között folyó hitoktatás szervezését, tartalmának meghatározását és felügyeletének ellátását minden nevelési-oktatási intézménytípus esetén az adott egyház és az adott egyház nevében eljáró jogi személy hatáskörébe utalja, így az értékelés érdemjeggyel történik. A szülők tájékoztatásában, az oktatás megszervezésében olyan eljárásrendet alkalmazunk, amely követi a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet kapcsolódó előírásait.

6.6 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Statisztikai adatokkal igazolható, hogy a középiskolás gyermekek felénél diagnosztizálható valamilyen tartási rendellenesség, gerincferdülés, statikai lábbetegség. Ezek az általános iskolában kezdődő és a középiskolában fokozódó elváltozások rendszeres testmozgással, célirányos gimnasztikával megelőzhetőek lennének. Az elváltozások gyakorisága nem igazolja a testnevelési órák hatékonyságát. Nem az a fontos, hogy minél nagyobb erő kifejtésre

serkentsük a fiatalokat, hanem azzal tudunk segíteni, ha megadjuk a lehetőséget a mindennapi testmozgásra. Ezt felismerve, a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről előírja a diákok mindennapos testedzésének biztosítását.

Célok, alapelvek

- Minden tanuló minden nap vegyen részt valamilyen testmozgásban.
- Testnevelés órán megfelelő terhelést kapjon.
- Minden testnevelés órán legyen gimnasztika a helyes testtartást, helyes légzést kialakító gyakorlatok.
- Gyógytorna gyakorlatok.
- Minden testnevelés óra – testmozgás örömet és sikerélményt jelentsen még az eltérő adottságú tanulóknak is.
- Érvényesüljön a testnevelés személyiségfejlesztő hatása.
- Tanítsunk olyan sportokat is, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében (szabadidő sportok, játékok, aerobik).
- A tanulók testi-biológiai fejlődése csak rendszeres, napi testneveléssel és sporttal (testmozgással és testedzéssel) biztosítható. Ez a feladat sem előbbre, sem későbbre nem hozható és semmiféle más tevékenységgel nem helyettesíthető.
- A kisgyermek a legmaradandóbb élményüket életük első tíz évében gyűjtik. Ha a testi készség és képességfejlesztés ebben az életkorban elmarad, a későbbiekben nem, vagy csak alacsony szinten pótolható.
- Fizikai képességek kialakítása és fejlesztése (is) csak az érzékeny szakaszokban gazdaságos (Pl. az úszástanulás érzékeny időszaka 3-10, az ügyességé 10-13 éves kor).

6.7 A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

A tantárgy- és foglalkozásválasztás jogát a következő keretek között és időszakokban biztosítjuk:

- első idegen nyelv választását beiratkozásnál,
- egyéb foglalkozás választását – szabadon szervezhető foglalkozások (alprogram) - a tanév kezdetén, szeptember 20-ig.

A jelentkezést az erre a célra készített formanyomtatványon kell benyújtani az intézmény vezetőjének.

Amennyiben az Etika / Hit- és erkölcsstan tantárgyra vonatkozóan a szülő korábbi választását módosítani kívánja, az erre vonatkozó szándékát minden tanév május 20-áig közölheti írásban az intézmény vezetőjével és az érintett egyházi jogi személy képviselőjével a benyújtott adatlapon.

Jelenleg kötelező tantárgyválasztásra csak Etika/Hit- és erkölcsstan tantárgyak esetében van lehetőség a szülő nyilatkozata alapján.

A módosításra minden év május 20-ig van lehetősége a szülőnek írásos formában az iskola vezetőjéhez benyújtott adatlapon.

A szabadon szervezhető foglalkozások (alprogram) esetében, aki jelentkezett bármilyen foglalkozásra hiányzás tekintetében úgy kell kezelni, mint a tanítási órákat.

6.8 A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.

A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.

Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.

A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás–képesség–teljesítmény egységében kell értékelni.

Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).

A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

Azokat a tanulókat, akik nem magyar anyanyelvű iskolákból, vagy más tanrendű iskolából érkeztek a nevelőtestület döntése alapján a más szempontok alapján értékelhetik. Pl. iskolába járási kötelezettségének eleget tett, az évfolyam követelményeit teljesítette.

Az új, belépő tantárgyakban eleinte szavakkal értékelünk, és pontosan rámutatunk az elért eredmények vagy kudarcok okaira. Meg kell ismertetni a tanulókkal az egyes tantárgyak sajátos tanulási módszereit, világosan fel kell tártatni milyen típusú munkát és teljesítményt várunk el tőlük, és biztosítani kell az elején egy rövidebb időszakot az alkalmazkodáshoz.

A szaktanár a tanuló teljesítményét, előmenetelét

- heti egy órás tantárgynál félévenként legalább három érdemjeggyel,
- heti kettő vagy három órás tantárgynál havonta legalább egy érdemjeggyel,
- heti három óránál magasabb óraszámú tantárgyak esetében havonta átlagosan kettő érdemjeggyel értékeli.

A 20 tanítási napnál rövidebb hónapok esetében a fentieknél kevesebb jeggyel is értékelhető a tanulók teljesítménye.

Otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez

A tanulók felkészülésének tanórán kívüli feladatait az otthoni felkészülés részeként a tanórákon határozzák meg a pedagógusok. Az egyik óráról a másikra, az otthoni felkészüléshez előírt szóbeli és írásbeli feladatok mennyiségét és nehézségi fokát a szaktanár mérlegelje az órán elvégzett feladatok mennyiségi és nehézségi foka alapján. Alapelvnek tekintjük, hogy tanulóink felkészülten, a továbblépéshez szükséges tudás birtokában vegyenek részt a tanórákon. Ennek egyik feltétele a rendszeres otthoni felkészülés.

— A szaktanár joga, hogy az elsajátítandó tananyag, a csoport összetétele, illetve az elérni kívánt cél ismeretében megszabja a tananyaghoz kötődő ismeretanyag gyakorlás mennyiségét és milyenségét.

— A tananyaghoz kötődő ismeretanyag gyakorlás formájának igazodni kell az iskolai beszámoltatás formáihoz. Tananyaghoz kötődő ismeretanyag gyakorlás lehet: szóbeli, írásbeli vagy mindkettő.

A pedagógus adhat fel ún. szorgalmi, alkotó és kreatív feladatot.

A tananyaghoz kötődő ismeretanyag gyakorlás kiadásának elvei:

A tananyaghoz kötődő ismeretanyag gyakorlás meghatározásakor elegendő időt kell hagyni a tanulóknak, hogy feljegyezzék. Biztosítani kell a tanulók életkorából adódó szabadidő szükségletét.

A feladatok a tananyaghoz kapcsolódjanak.

A tananyag mennyiségétől, a feladat jellegétől és minőségétől függ, hogy tanulóink milyen házi feladatot kapnak.

Minden órán tisztázzuk azt, hogy hogyan készüljenek fel a következő órára.

Minden tantárgy esetében megfogalmazzuk, hogy mi a minimum követelmény, amit visszakérünk.

A tananyaghoz kötődő ismeretanyag gyakorlás a délelőtti készségszinten begyakorolt tananyaghoz kapcsolódó feladatokat tartalmaz.

Az otthoni tanulási idő - írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje - maximum 30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.

Differenciált tananyaghoz kötődő ismeretanyag gyakorlás a képességeknek megfelelően mennyiségi-minőségi megoszlásban adhatók. A tanulókat (versenyre készülőket, a tantárgy iránt aktívan érdeklődőket) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk: kutatás, tanulmányozás, önálló beszámoló készítése, interaktív bemutatóanyag összeállítása.

Hosszabb iskolai szünetre írásbeli tananyaghoz kötődő ismeretanyag gyakorlás nem adunk (őszi, téli, tavaszi, nyári). Ez azonban nem zárja ki szorgalmi feladat adását.

Az otthoni feladatok gyakoriságát a tantárgy sajátosságaihoz igazodva a szaktanár dönti el. A feladatok megoldása értékelhető, ha az értékelés szempontjait előre ismertette a pedagógus. A tanulók számára nem kellően megértett tananyagból felesleges tananyaghoz kötődő ismeretanyag gyakorlását adni.

A tananyaghoz kötődő ismeretanyag gyakorlás nem lehet a tanórán elmaradt tananyag befejezésének eszköze.

A mennyiség és a minőség célszerűen szolgálja az ismeretszerzést, az ismeretek gyakorlását, a készségek fejlesztését.

A tanuló köteles az órai munkához kapcsolódó, arányos írásbeli tananyaghoz kötődő ismeretanyag gyakorlás elkészíteni, az órán azt bemutatni.

A tananyaghoz kötődő ismeretanyag gyakorlás célja, hogy a tanulók:

Elkészítésükkel elmélyítsék az órán tanultakat, megtanulják önállóan alkalmazni az ismereteiket.

Folyamatos megfigyelés eredményeként a helyes tanulási technikák kiválasztása, fejlesztése. Minden tanuló számára a legoptimálisabb – életkori szintjének és aktuális szükségletének megfelelő – tanulási módszerek megismerése, az egyéni tanulásban az önállóság fokozása. A figyelem, akarat fejlesztése, irányítása. A tanulók természetes érdeklődésének felkeltése, ébrentartása, elmélyítése, az egyéni érdeklődés és az egyéni képességek kibontakoztatása.

Az önművelési igény felkeltése, az önművelés legfontosabb jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakítása, fejlesztése, önálló ismeretszerzésre ösztönzés.

A tanórai keretben folyó nevelő-oktató munka speciális foglalkozások keretében történő megszilárdítása, kiegészítése, bővítése. A hátránnyal induló tanulók következetes fejlesztése, felzárkóztatása, a gyengébb képességűekkel való differenciált foglalkozás. A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése. Segédkönyvek, kézikönyvek, lexikonok használatának megismertetése, segítségnyújtó szerepének, hasznosságának felismertetése. Önképzésre nevelés.

Önálló gyűjtőmunka végzése.

Csoportos feladat elvégzése a tanítási időn kívül.

Önellenőrzésre, önértékelésre nevelés.

A tantárgyakhoz kötődő, differenciált képességfejlesztést szolgáló feladatok.

Hétvégére csak annyi tananyaghoz kötődő ismeretanyag gyakorlás adható fel, mint általában egyik tanóráról a másikra.

A tanuló magasabb évfolyamra léphet:

A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a tanév során oktatott valamennyi tantárgy esetében elérte a továbbhaladáshoz szükséges elégséges teljesítmény szintjét érdemjegyeinek súlyozott átlaga alapján, illetve legalább „megfelelt” minősítést kapott, a helyi tantervben előírt, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból. Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata. Az évfolyamot megismételni köteles az a tanuló, aki az adott tanévben a javítóvizsgán nem felelt meg.

Az első évfolyamot megismételheti a tanuló szülői kérésre, ilyenkor bizonyítványt a tanuló a megismételt évről kap.

A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.

A tanuló írásbeli beszámoltatásának formái:

- Témazáró dolgozat: egy teljes tantervi téma számonkérésére szolgáló, egy tanórát kitöltő, az ismeretek felidézését és alkalmazását egyaránt megkövetelő írásbeli számonkérési forma, a témazáró dolgozatban szereplő feladattípusok arányai megfelelnek a tananyag és a tantervi követelmények belső arányainak;
- Egyéb dolgozat: egy tantervi téma valamely részének számonkérésére szolgáló, legfeljebb egy tanórát kitöltő írásbeli számonkérési forma, amelyben az ismeretek felidézése az alkalmazástól függetlenül vagy azzal együtt is számon kérhető
- Az év eleji, félévi, év végi felmérések alapvetően diagnosztikai célt szolgálnak: a tanulók tudásának, készségeinek szintjét mérik. E felmérések csak akkor osztályozhatók, ha megfelelő ismétlés, gyakorlás után került sor rájuk
- A tanuló tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük.
- Alsó és felső tagozaton egyaránt, illetve a sajátos nevelési igényű tanulók értékelése az alábbiak szerint:

Teljesítmény	Érdemjegy
0 - 30%	elégtelen (1)
31 - 50%	elégséges (2)
51 - 75%	közepes (3)
76 - 90%	jó (4)
91 - 100%	jeles (5)

Ha a szaktanár a meghatározott ponthatárok alkalmazása során szükségesnek látja, az adott osztályban, csoportban az egyes ponthatárokat legfeljebb 3 százalékponttal lefelé vagy felfelé módosíthatja.

- Az egységes értékelés érdekében félévkor és év végén a következő kerekítési szabály alkalmazandó:

Tantárgyi átlag	Érdemjegy
0-1,64	elégtelen (1)
1,65-2,64	elégséges (2)
2,65-3,64	közepes (3)
3,65-4,64	jó (4)

4,65-5

jeles (5)

A félévi, és év végi osztályzatoknál az érdemjegyeket 65 századtól felfelé kerekítjük.

5 tizedtől a pedagógus egyéni elbírálása alapján megadhatja a jobb jegyet.

6.8.1 Az írásbeli beszámoltatás korlátai, a tanulók tudásának értékelésben betöltött szerepe, súlya

1. Az írásbeli beszámoltatás szerepe, súlya:

- A számonkérési, értékelési formák (szóbeli, írásbeli) helyes aránya a pedagógia örök dilemmája. A képesség és készségfejlesztés követelménye a két forma egyenlő arányát kívánná. A magas osztálylétszámok, a mennyiségében és sokféleségében egyre bővülő közvetítendő ismeretanyag elsajátításának pontos ellenőrzése az írásbeli számonkérést részesíti előnyben. Ugyanakkor a tanulók kifejezőkészségbeli hiányosságai, a felgyorsult élettempó hatására kialakult rövidített, szinte csak jelzésszerű – az egyedi, választékos stílust nélkülöző – beszédjük az iskola felelősségét növeli ezen a téren.
- A témazáró dolgozatok – kétszeres súllyal való értékeléséről a szaktanár dönt a munkaközösség véleményének figyelembevételével. A szaktanár a tanév elején tájékoztatja a tanulókat arról, hogy melyek azok a tanulói teljesítmények, amelyeket a félévi és a tanítási év végi osztályzatok kialakításánál kétszeres súllyal fog figyelembe venni.
- Az e-napló bevezetésénél kétszeres súlyozású a témazáró, év eleji év végi felmérő, feles súlyozású a szorgalmi és a házi feladatok, a többi értékelés egyszeres súlyozású.

2. Az írásbeli beszámoltatás rendje és korlátai:

- Témazáró dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb egy héttel a dolgozatírás előtt bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja, egy napon kettőnél több témazáró dolgozatot nem írátható.
- Egyéb dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb az előző tanítási órán bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja;
- A szaktanár egy tantárgyból nem írat újabb dolgozatot mindaddig, amíg az előző dolgozatot kijavítva ki nem adta a tanulóknak.
- A félévi és tanév végi minősítés nem alakítható ki csak írásbeli számonkérés alapján született érdemjegyekből azokból a tantárgyakból, amelyek alkalmasak a szóbeli kifejezőkészség fejlesztésére.

- A diákok írásbeli dolgozatait, beszedett füzetét, beadott munkáját (házi dolgozatok, tanulói kutatómunkák anyaga) egy héten belül értékelni, javítani kell.

6.9 A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Csoportbontásoknál figyelembe vesszük az osztályok létszámát, szaktantermek befogadó képességét. Általános alapelv, hogy digitális kultúra tantárgynál minden tanuló önállóan tudjon a számítógéppel dolgozni.

Etika/Hit- és erkölcstan tantárgyaknál a jogszabályoknak és a választásoknak megfelelően szervezzük a csoportokat.

6.10 A tanulók fizikai állapotának és edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 80. § (9) bekezdése szerint az iskola az oktatásért felelős miniszternek a tanév rendjéről szóló rendeletében meghatározott mérési időszakban, tanévenként megszervezi - a felnőttoktatásban és az 1-4. évfolyamon tanulók kivételével - a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát azokon az évfolyamokon, ahol a testnevelés tantárgy tanítása folyik.

A fizikai fittségi méréshez kapcsolódó iskolai adminisztrációs feladatok elvégzéséhez, a mérési eredmények rögzítéséhez az intézményeknek az alábbi programokat kell használniuk:

- Mérési azonosító generátor
- Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt rendszer (a továbbiakban: NETFIT® rendszer)

A Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT®) egy olyan diagnosztikus értékelő rendszer, amely segítségével a tanulók egészségközpontú fizikai fittségi állapota országosan egységes módszertan segítségével mérhető és értékelhető.

A NETFIT® tehát az egészséggel kapcsolatos fittségi állapotot átfogóan jellemző mérési, értékelési és online visszajelentő rendszer. A program egyedülálló jellemzői közé tartozik, hogy egészségkritérium értékek segítségével, objektív módon teszi lehetővé a személyre szabott egyéni értékelést a tanulók egészségközpontú fittségi állapotáról.

A NETFIT® egészségközpontú fittség tesztelemeivel a fittségi állapot három lényeges összetevőjét lehet mérni, amely összefüggésben áll az általános egészségi állapottal.

Ez a három fő komponens:

- a kardiovaszkuláris fittség (aerob kapacitás)
- a vázizom funkcionális fittsége (izomerő, erő állóképesség, hajlékonyság)
- a testösszetétel (testzsír százalék, testtömeg index).

Mindegyik tesztfeladat esetében nemre és életkorra specifikus kritérium-orientált sztenderdek alapján történik az értékelés, amelyek az egészséggel kapcsolatos minimum fittségi értékek alapján kerültek megállapításra.

Eszerint a tanulók teszteredményei:

- egészségzónába,
- fejlesztés szükséges és
- fokozott fejlesztés szükséges zónákba sorolhatók.

A NETFIT® segítségével lehetőség nyílik a tanulók fittségi állapotának teljes körű értékelésére, a fejlesztendő területek feltérképezésére és célzott, személyre szabott fejlesztési javaslatok megfogalmazására.

A NETFIT® fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

1. **TESTÖSSZETÉTEL ÉS TÁPLÁLTSÁGI PROFIL BMI (Testtömeg-index)** az egyén testmagasság és testtömeg értékeit felhasználva egy arányszámot képez. Kiszámítása során a kilogrammban megadott testtömeget osztjuk a méterben mért testmagasság négyzetével ($BMI = \text{testtömeg (kg)} / \text{testmagasság}^2 \text{ (m}^2 \text{)}$)).
2. **TESTZSÍRSZÁZALÉK-MÉRÉS** bioimpedancia-analizátor segítségével.
3. **AEROB FITTSÉGI (ÁLLÓKÉPESSÉGI) PROFIL**
4. **Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás:** A teszt során 20 méteres távolságokat kell folyamatosan, hangjelzéssel szabályozott időtartamokon belül lefutni. A hangjelzések közötti idő percenként csökken, vagyis a futás sebessége progresszíven emelkedik, mely fontos követelmény a megfelelő terheléshez, és az objektív megítéléshez.
5. **VÁZIZOMZAT FITTSÉGI PROFIL**
 - **Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége:** A teszt végrehajtásának állandó sebességét folyamatos hangjelzés, a törzs elmozdulásának

mértékét pedig az erre szolgáló, a talajon rögzített távolságjelző csík biztosítja. A tanuló feladata a teszt során teljes elfáradásig végezni a feladatot.

- Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága: A tanuló törzsemelést végez oly módon, hogy a 30 cm-t ne haladja meg az áll és talaj közti távolság. Feje a gerinccel neutrális helyzetben van (a törzs meghosszabbításában).
 - Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje: Az ütemezett fekvőtámasz teszt során a fekvőtámasz-helyzetben 90°-os könyökszögig végzett karhajlítást karnyújtást kell végezni hangjelzésre folyamatosan.
 - Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje – elektronikus kézi dinamométer használatával mérjük, mindkét kéz erejét vizsgáljuk.
 - Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje – az elugróvonal és utolsó nyom közti távolságot mérjük.
1. **HAJLÉKONYSÁGI PROFIL** Hajlékonysági teszt – térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem: A tanulónak törzsdöntést kell végeznie előre háromszor, majd negyedikre megtartani a pozíciót, míg leolvassák az eredményt a hajlékonysági mérődobozról. Mindkét oldalra el kell végezni a tesztet.

NETFIT® online adatkezelési rendszere:

A NETFIT® lehetővé teszi:

- A diákok számára, hogy a fittségi teszteredményeiket online környezetben, az összes mérési eredmény figyelembevételével kezelni tudják.
- A szülők számára biztosítja, hogy követni tudják gyermekeik fizikai fittségi adatait, és tájékozódni tudjanak fejlődésükről.
- A pedagógusok számára pedig lehetővé válik a diákjaik és osztályaik együttes kezelése, fejlődési jellemzőik, állapotváltozásuk nyomon követése. Az egyéni értékelőlapok és a statisztikai lekérdezés lehetőségei megteremtik a lehetőséget az osztály- és egyénspecifikus fittségi program kidolgozására, ezen keresztül pedig a diagnosztikus pedagógiai értékelő funkció valódi, testnevelést támogató eszközzé válik.

Az eredmények digitalizált kezelése korszerű és folyamatos visszajelentést ad a gyermekek számára, ezzel is segítve az egyéni és önálló mozgásprogramok tervezését, és a testnevelés oktatási hatékonyságának növekedését.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése, motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

ÁLTALÁNOS MÉRÉSI SZEMPONTOK

- A mérés megkezdése előtt a tanulónak tisztában kell lenni a mérés céljával, gyakorlati hasznosságával és az elvégzendő feladatokkal.
- Valamennyi próbát tornateremben valamint sportudvaron tornaruhában, sportöltözetben célszerű végezni.
- A mérést mindig előzze meg az általános és speciális bemelegítés.
- A feldolgozásra alkalmas próbákkal egyszerűen, objektíven mérhető, értékelhető a tanulók fizikai állapota.
- Az általános testi erő, erő-állóképesség mérésére alkalmazott próbák elvégzésekor (minden próbán minimum 3 kísérleti lehetőség megadásával) a legjobb teljesítményt kell nyilvántartásba venni, és a megfelelő pontértéket, (a megadott táblázat segítségével) meghatározni.
- Az általános fizikai teherbíró-képesség közös mérése és értékelése során el kell érni, hogy a tanulók elméletben és gyakorlatban is megszerezzék azokat az alapvető élettani, egészségügyi és edzéselméleti ismereteket, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a fizikai állapotuk szinten tartásához, szükség esetén fejlesztéséhez, valamint szintjének ellenőrzéséhez.
- A teljesítmény mérésére, értékelésére alkalmas próbákat azzal a tanárral legcélszerűbb elvégeztetni, aki a tanulók testi nevelésével foglalkozik.
- A próbák mérése és értékelése a (testnevelő) tanár irányítása mellett, a tanulók önállóan végzik.
- A tanulók általános fizikai teherbíró képességének fokozatos fejlesztése, mérése, az iskolai testnevelés részévé, kiemelkedő feladatává kell, hogy váljék.

6.11 Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Célok, feladatok az egészségnevelésben:

- A tanulók korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében.
- Ismerjék fel a tanulók azt, hogy milyen összefüggés van az életmód, viselkedés, környezet és az egészségi állapot között.

- Az egészségnevelés során megszerzett ismeretek, tapasztalatok ösztönözzék a diákokat arra, hogy kialakuljon bennük az önmagukkal szembeni felelősségérzet, segítsen nekik a további életük során az életmódbeli döntések meghozatalára, ezzel is segítve, hogy az egészséget támogató magatartásformák, megoldási módok alternatívaként jelenjenek meg mindennapi életünkben.
- Az egészségnevelési munkánk eredményeként váljon érthetővé és élményszerűvé a tanulók számára az „egészséges” - „kevésbé egészséges” tevékenységi formák közti különbség és a pozitív életszemlélet.
- Ismerkedjenek meg a tanulók az aktív életmód által kínált előnyökkel, elsősorban a mindennapi mozgás kedvező élettani hatásaival, ezáltal a saját fizikai képességeik megőrzésében játszott szerepével.
- Feladatunk segíteni a diákokat, hogy átéljék a szűkebb és tágabb környezetért vállalt felelősség érzését, ismerjék fel egyéni lehetőségeiket a természetvédelem területén.
- A nevelésben résztvevő személyek:
- Az iskola minden pedagógusa az erre alkalmas tanórai és tanórán kívüli foglalkozások során.
- Iskolai egészségügyi szolgálat: iskolaorvos, védőnő, fogorvos.
- Iskolán kívüli meghívott szakemberek, mentősök, rendőrök, katasztrófavédelem.

Célok, feladatok a környezeti nevelés területén:

- A tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése, a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása.
- Tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megővéséhez szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik.
- A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten foglalkozzanak a környezet megővésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - a környezet fogalmával,
 - a földi rendszer egységével,
 - a környezetszennyezés formáival és hatásaival a környezetvédelem lehetőségeivel,

- lakóhelyünk természeti értékeivel,
- lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival.
- A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

Az iskolai program témakörei évfolyamokra, tantárgyakra lebontva:

- Személyes higiénia, táplálkozás.
- Családi és kortárs kapcsolatok.
- Környezetvédelem.
- Aktív életmód, sport.
- Szexuális fejlődés, nevelés.
- Alkohol, kábítószer, dohányzás.
- Az egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások.
- Egészségügyi szolgáltatások, külső szakemberek.

Egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások

- lakóhelyünk tágabb környezetének megfigyelése, megismerése
- évente papírgyűjtés során hívjuk fel a tanulók figyelmét az anyagok újrahasznosítására
- folyamatos szelektív hulladékgyűjtéssel védjük környezetünket
- évente különféle programokkal emlékezünk meg a Föld Napjáról, a Víz Világ Napjáról
- nyaranta a lehetőségekhez mérten táborokat szervezünk

6.12 A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Sokszínű tevékenységformák biztosítása:

- egyénre szabott, differenciált tanulásszervezése;
- kooperatív technikák alkalmazása;
- tevékenységközpontú pedagógiák alkalmazása;
- individuális tanulás előtérbe helyezése;
- az alapozó időszak elnyújtása;
- fejlesztő értékelés alkalmazása;
- napközi otthon, szakkorrepetálás biztosítása;

- a pedagógiai munkát segítő szakemberekből álló team létrehozása – gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, gyermek-és ifjúságvédelmi szakember, családgondozó;
- tanulásmódszertan tanítása;
- kreatív tevékenységek;
- sport tevékenységek;
- kommunikáció fejlesztése;
- önismereti foglalkozások;
- drámajáték;

Lehetőségként (szakember függvényében):

- mozgás- és játékterápiás csoportok;
- viselkedés-, játékterápia;
- családterápia;

6.13 A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

6.13.1 A magatartás és a szorgalom helyi minősítési rendszere

Tanulóink személyiségfejlődésének, neveltségi szintjük értékelésének fontos eszköze magatartásuk és szorgalmuk minősítése. A minősítési rendszerrel célunk az egységes szemléletű értékelés megvalósítása.

6.13.2 A minősítés formái

A tanuló magatartásának értékelése, minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2).

A tanuló szorgalmának értékelése, minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

Félévkor a minősítés az e-naplóba csak számmal kerül be, az év végi bizonyítványba a fenti egyszavas minősítéseket kell beírni.

6.13.3 A minősítés eljárásrendje

A tanulók magatartását és szorgalmát az első évfolyamon félévkor és év végén szöveges minősítéssel kell kifejezni. A második évtől a hagyományos osztályzatos módszert használjuk, azaz a tanuló magatartását és szorgalmát tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeljük, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítjük.

Az osztályfőnök az általa gyűjtött információk alapján a félévi, illetve az év végi osztályozó értekezleten javaslatot tesz az egyes tanulók minősítési fokozatára.

A minősítések kialakításában az osztályfőnök támaszkodik az osztályban tanító tanárok véleményére és a minősítést megvitatja az osztályközösséggel, valamint az érintett tanulóval.

Változtatni kell annak a tanulónak a magatartási érdemjegyét, akinek a tanárokhoz, felnőttekhez, társaihoz való viszonya kifogásolható.

A végleges minősítés a nevelőtestület döntése alapján alakul ki az érvényben lévő minősítési fokozatok alapján.

Az első félévben az adott időszakot -, a tanév végén az egész tanévben mutatott magatartást és szorgalmat értékeljük.

A félévi és év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az egyéni tanrendű tanuló magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni.

Az értékelés alapelveit, az egyes minősítések feltételeit az osztályfőnök a tanulókkal az év eleji első közösségi nevelés órákon, a szülőkkel a tanév első szülői értekezletén ismerteti.

6.13.4 A magatartás értékelésének és minősítésének követelményei

„Példás” magatartású az a tanuló, aki

- magatartása, cselekedetei elismerést váltanak ki társaiból, tanáraiból,
- felelősséget vállal tetteiért,
- tiszteli és elismeri mások értékeit, jóindulattal segíti társait, aki tudásával, a közösségben elért helyzetével soha nem él vissza,
- a nyelvi fordulataiban kerüli a durva, trágár kifejezéseket,
- képes kulturáltan fellépni saját maga és szűkebb környezete érdekében,
- szívesen vállal munkát osztálya, iskolája, közössége érdekében,
- ügyel környezete rendjére, tisztaságára, szándékosan nem okoz kárt,
- betartja az iskola házirendjét,
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása,

- nem lehet példás annak a tanulónak a magatartása, aki valamelyik tantárgyból félévkor, vagy év végén elégtelen osztályzatot kapott.

„Jó” magatartású az a tanuló, aki

- a példás magatartás követelményeinek javarészt megfelel, de cselekedeteit, ítéleteit időnként az indulat vezérli,
- a házirendet betartja,
- tiszteli a felnőtteket, társait,
- trágár, durva kifejezéseket nem használ,
- feladatait becsülettel elvégzi, de a közösségért vállalt munkára önként csak ritkán vállalkozik, a rábízottakat tőle elvárható módon teljesíti,
- az osztály vagy az iskola közösségi munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt,
- ügyel környezete rendjére, tisztaságára, szándékosan nem okoz kárt,
- nincs frásbeli intője vagy megrovása.

„Változó” magatartású az a tanuló, aki

- cselekedetei következményeit nem képes felismerni, így az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be,
- a tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül,
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik,
- játékban gyakran vét a szabályok ellen, közösségi munkájában sokszor udvariatlan, durva,
- sérelmeit időnként önbíráskodással torolja meg,
- az órai munka során nem kellő figyelemmel dolgozik, időnként mással foglalkozik,
- ha feladattal bízzák meg, azt elvégzi, de nem kellő figyelemmel,
- környezete rendjéért keveset tesz, vagy nem érdekli,
- a viselkedési szabályokat csupán úgy tudja betartani, ha gyakran figyelmeztetik rá,
- igazolatlanul mulasztott,
- osztályfőnöki figyelmeztetése, intője van.

„Rossz” a magatartása annak a tanulónak, aki

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti, nem tudja és nem is akarja betartani az iskolai házirendet,

- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti,
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen,
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik,
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést - oktatást akadályozza,
- szándékosan rongálja környezetét,
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt,
- több szaktanári figyelmeztetést kap, illetve van osztályfőnöki megrovása, vagy ennél magasabb fokú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

6.13.5 A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei

„Példás” szorgalmú az a diák, aki

- képességeinek megfelelő, egyenletes teljesítményt nyújt,
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi,
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is. és azokat elvégzi,
- munkavégzése pontos, megbízható,
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként vesz részt,
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

„Jó” a szorgalma annak a diáknak, aki

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik,
- a tanórákon többnyire aktív,
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vállal, de az ilyen jellegű megbízást teljesíti,
- taneszközei tiszták, rendezettek.

„Változó” a szorgalma annak a diáknak, aki

- tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől,
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti,

- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik,
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja,
- önálló munkája figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

„Hanyag” a szorgalma annak a diáknak, aki

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg,
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen,
- feladatait folyamatosan nem végzi el,
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek,
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül,
- félévi, vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A magatartás és szorgalom megítélésekor mindig figyelembe kell venni a gyermek életkörülményeit és képességszintjét.

6.13.6 Az iskolai jutalmazás formái

Az iskola jutalomban részesíti azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít,
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- az iskolai közösség érdekében közösségi munkát végez,
- iskolai és iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, előadáson, bemutatón vesz részt,
- vagy bármilyen más módon segít az iskola hírnevének megőrzésében, annak növelésében.

Az iskolában tanév közben a következő dicséretetek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,

- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén:

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők. A dicséretet a tanuló bizonyítványába kell bevezetni.

Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át jeles eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át. A legkiválóbb tanulók az intézmény által alapított díjban (Ladányi-díj) illetve egyéb tárgyjutalomban részesülhetnek a nevelőtestület döntése alapján.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudtára kell adni.

Az iskolán kívüli versenyeken, előadásokon, bemutatókon, vetélkedőkön eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.

A kiemelkedő eredménnyel végzett közös munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és könyvjutalomban lehet részesíteni.

7. Jóváhagyási, egyetértési és véleményezési záradékok

Nyilatkozat (Szülői Szervezet)

A Csemői Ladányi Mihály Általános Iskola Szülői Szervezetének nevében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a Szülői Szervezet az előírt *véleményezési* jogát gyakorolta, a Pedagógiai Program és két Mellékletének nevelőtestületi elfogadását támogatta.

Dátum: 2023. szeptember 06.

a Szülői Szervezet elnöke

Nyilatkozat (Diákönkormányzat)

A Csemői Ladányi Mihály Általános Iskola Diákönkormányzata képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a Diákönkormányzat az előírt *véleményezési* jogát gyakorolta, a Pedagógiai Program és két Mellékletének nevelőtestületi elfogadását *támogatta*.

Dátum: 2023. szeptember 06.

a Diákönkormányzat elnöke

a Diákönkormányzatot segítő pedagógus

Nyilatkozat (Nevelőtestület)

A Csemői Ladányi Mihály Általános Iskola Nevelőtestülete nevében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a Pedagógiai Program elkészítéséhez és elfogadásához a Nevelőtestület az előírt *véleményezési* jogát gyakorolta, a Nevelőtestület 2023. szeptember

06-án megtartott értekezletén a Pedagógiai Programot és két Mellékletét megtárgyalta, a dokumentumot *elfogadta*.

Dátum: 2023. szeptember 06.

Székely Katalin Horváth

a Nevelőtestület nevében

Nyilatkozat (Igazgató)

Alulírott, Arató Istvánné az intézmény igazgatójaként, a Csemői Ladányi Mihály Általános Iskola Pedagógiai Programjában foglaltakat *jóváhagyom*.

Dátum: 2023. szeptember 06.

Arató István

igazgató

Nyilatkozat (Fenntartó)

A fenntartó képviseletében a Csemői Ladányi Mihály Általános Iskola Pedagógiai Programjában foglaltakkal *egyetértek*.

Dátum: 2023. *szeptember 6.*

[Signature]

tankerületi igazgató

[Signature]

Csemői Ladányi Mihály Általános Iskola

✉ 2713 Csemő, Szent István út 32-34
☎ 53/392-044, 06/30/320-7753
e-mail: ladanyimihaly.csemo@cegleditk.hu

JEGYZŐKÖNYV

Amely készült 2023. szeptember 06-án a Csemői Ladányi Mihály Általános Iskola hivatalos helyiségében a 16:00 órakor kezdődő nevelőtestületi értekezleten.

Arató Istvánné megnyitja az értekezletet.

Jegyzőkönyv vezetésére javasolja Szunyog Mercédeszt. A nevelőtestület ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadja, hogy az értekezletről készült jegyzőkönyvet Szunyog Mercédesz vezesse.

Jegyzőkönyv hitelesítésére javasolja Ráczné Székely Rózsát. A nevelőtestület ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadja, hogy az értekezletről készült jegyzőkönyvet Ráczné Székely Rózsa hitelesítse.

Jegyzőkönyv hitelesítésére javasolja Hamar Pált. A nevelőtestület ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadja, hogy az értekezletről készült jegyzőkönyvet Hamar Pál hitelesítse.

Arató Istvánné javaslatot tesz a napirendi pontokra:

1. Éves munkaterv
2. Pedagógiai Program
3. Házirend

A tantestület a napirendi pontokat ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadja.

1. Éves Munkaterv

Kovácsné Túri Krisztina: A nevelőtestület tagjai munkaközösségi és nevelőtestületi értekezleten is megvitatták az Éves Munkatervben leírtakat. A javasolt változtatásokkal kiegészített dokumentum a nevelőtestület minden tagja részére elérhető a Drive felületen. Arató Istvánné megkérdezi a nevelőtestület tagjait, hogy van-e valakinek további módosítási vagy kiegészítési javaslata? Mivel kérdés, javaslat a Munkatervvel kapcsolatban nincs, Arató Istvánné szavazást kezdeményez:

Elfogadja-e a nevelőtestület a Csemői Ladányi Mihály Általános Iskola 2023/2024 tanévre vonatkozó Éves Munkatervét?

A nevelőtestület 27 igen, 0 tartózkodás, 0 ellenszavazat mellett elfogadja a Csemői Ladányi Mihály Általános Iskola 2023/2024-es tanévre szóló Éves Munkatervét.

2. Pedagógiai Program

Kovácsné Túri Krisztina: A nevelőtestület tagjai munkaközösségi és nevelőtestületi értekezleten is megvitatták a Pedagógiai Programban leírtakat. A javasolt változtatásokkal kiegészített dokumentum a nevelőtestület minden tagja részére elérhető a Drive felületen. Arató Istvánné megkérdezi a nevelőtestület tagjait, hogy van-e valakinek további módosítási vagy kiegészítési javaslata? Mivel kérdés, javaslat a Pedagógiai Programmal kapcsolatban nincs, Arató Istvánné szavazást kezdeményez:

Elfogadja-e a nevelőtestület a Csemői Ladányi Mihály Általános Iskola Pedagógiai Programját?

A nevelőtestület 27 igen, 0 tartózkodás, 0 ellenszavazat mellett elfogadja a Csemői Ladányi Mihály Általános Iskola Pedagógiai Programját.

Csemői Ladányi Mihály Általános Iskola

✉ 2713 Csemő, Szent István út 32-34
☎ 53/392-044, 06/30/320-7753
e-mail: ladanyimihaly.csemo@cegleditk.hu

2. Házirend

Kovácsné Túri Krisztina: A nevelőtestület tagjai munkaközösségi és nevelőtestületi értekezleten is megvitatták a Házirendben leírtakat. A javasolt változtatásokkal kiegészített dokumentum a nevelőtestület minden tagja részére elérhető a Drive felületen. Arató Istvánné megkérdezi a nevelőtestület tagjait, hogy van-e valakinek további módosítási vagy kiegészítési javaslata? Mivel kérdés, javaslat a Házirenddel kapcsolatban nincs, Arató Istvánné szavazást kezdeményez:

Elfogadja-e a nevelőtestület a Csemői Ladányi Mihály Általános Iskola Házirendjét?

A nevelőtestület 26 igen, 0 tartózkodás, 1 ellenszavazat mellett elfogadja a Csemői Ladányi Mihály Általános Iskola Házirendjét.

K.M.F.

.....
Arató Istvánné
intézményvezető

.....
Szunyog Mercédesz
jegyzőkönyv vezető

.....
Ráczné Székely Rózsa
hitelesítő

.....
Hamar Pál
hitelesítő

Jelenléti
Tanévnyitó értekezlet
2023.09.06

Ssz.	Név	Aláírás
1.	Adlerné Boldog Katalin Ildikó	Adlerné Boldog Katalin
2.	Arató Istvánné	Arató István
3.	Arató Zsófia	Arató Zsófia
4.	Bartáné Verebes Timea	Bartáné Verebes Timea
5.	Buzás Éva Zsuzsanna	Buzás Éva
6.	Gálné Horváth Noémi	Gálné Horváth Noémi
7.	Gyócsi Aliza	Gyócsi Aliza
8.	Hamar Pál	Hamar Pál
9.	Jakab László Richárd	Jakab László Richárd
10.	Józsa Kristóf Tamás	Józsa Kristóf
11.	Károly Dóra	Károly Dóra
12.	Kőházi Kis Gerzsonné	Kőházi Kis Gerzsonné
13.	Kopáné Major Marianna	
14.	Kovácsné Túri Krisztina	Kovácsné Túri Krisztina
15.	Maczó-Tarr Viktória	Maczó-Tarr Viktória
16.	Marosi Rita	Marosi Rita
17.	Mészár Edit Margit	Mészár Edit
18.	Nagy Mária	Nagy Mária
19.	Palotai Lászlóné	Palotai Lászlóné
20.	Palotainé Pozsár Marianna	Palotainé Pozsár Marianna
21.	Pusztai Sándor István	Pusztai Sándor István
22.	Ráczné Székely Rózsa	Ráczné Székely Rózsa
23.	Szabó Éva	Szabó Éva
24.	Szente Zsuzsanna Marianna	Szente Zsuzsanna
25.	Szép Krisztina Roxána	Szép Krisztina Roxána
26.	Szunyog Mercédesz	Szunyog Mercédesz
27.	Táboriné Ungvári Éva	Táboriné Ungvári Éva
28.	dr Zubek Lászlóné	Zubek Lászlóné

1. Melléklet: Tantárgyak követelményei

ALSÓ TAGOZAT

Magyar nyelv és irodalom

1. évfolyam

- figyelmet fordít a hangok időtartamának helyes ejtésére,
 - a szavakat hangokra, szótagokra bontja;
 - a hangokból, szótagokból szavakat épít;
 - a tanult verseket, mondókákat szöveghűen, érthetően tolmácsolja;
 - részt vesz ismert szövegek (mondókák, kiszámolók, nyelvtörők, versek, mesék) mozgással, dramatikus elemekkel történő élményszerű megjelenítésében;
 - bekapcsolódik párbeszédbe, dramatikus helyzetgyakorlatok, szituációs játékok megalkotásába.
 - észleli és/vagy megérti a nyelv alkotóelemeit, hangot/betűt, szótagot, szót,
 - részt vesz a testséma-tudatosságot fejlesztő tevékenységekben (szem-kéz koordináció, térérzékelés, irányok, arányok, jobb-bal
 - megérti és használja a tér- és időbeli relációs szókincset
 - biztosan ismeri az olvasás jelrendszerét.
 - megismer néhány mesét és történetet
 - részt vesz népmesék és műmesék, történetek közös olvasásában, feldolgozásában;
 - **megérti a közösen olvasott rövid szövegeket;**
 - részt vesz magyar népi mondókák, népdalok, klasszikus és kortárs magyar gyerekversek mozgásos-játékos feldolgozásában, dramatikus előadásában;
 - a tanító segítségével **verssorokat, versrészleteket memorizál;**
 - szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet,
 - különböző ritmikájú lírai művek megismerésével élményt és tapasztalatot szerez.
- Megismer alkotásokat a népköltészetből, a kortárs és klasszikus gyermeklírából;
- megismer néhány klasszikus, életkorának megfelelő verset a magyar irodalomból;
 - meséket közösen olvas, megért, feldolgoz;
 - megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet;
 - részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet.

- felismeri a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- önállóan vagy tanítói segítséggel összefoglalja az olvasott történet tartalmát;
- a feladatvégzéshez szükséges személyes élményeit, előzetes tudását felidézi;
- érti az írott utasításokat, közléseket, kérdéseket, azokra adekvát módon reflektál.

Írás, helyesírás

- részt vesz nagymozgást és finommotorikát fejlesztő tevékenységekben, érzékelő játékokban;
- tér- és síkbeli tájékozódást fejlesztő feladatokat megold.
- saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét;
- a hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szó szerkezeteket, önállóan leírja;
- írásbeli munkáját segítséggel, vagy önállóan ellenőrzi és javítja.
- megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű betűk között;
- a kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
- szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján.
- a több hasonló élőlény, tárgy nevét kis kezdőbetűvel írja

2. évfolyam

- figyelmet fordít a hangok időtartamának helyes ejtésére, a beszéd ritmusára, hangsúlyára, tempójára, a beszédhelyzetnek megfelelő hangerőválasztásra;
- a szavakat hangokra, szótagokra bontja;
- a hangokból, szótagokból szavakat épít;
- a tanult verseket, mondókákat, rövidebb szövegeket szöveghűen, érthetően tolmácsolja;
- részt vesz ismert szövegek (mondókák, kiszámolók, nyelvtörők, versek, mesék) mozgással, dramatikus elemekkel történő élményszerű megjelenítésében;

- bekapcsolódik párbeszédnek, dramatikus helyzetgyakorlatok, szituációs játékok megalkotásába.
- megismer néhány mesét és történetet a magyar – és rokon kultúrájú népek irodalmából;
- részt vesz népmesék és műmesék, történetek közös olvasásában, feldolgozásában;
- megérti a közösen olvasott rövid szövegeket, részt vesz azok olvasásában, feldolgozásában;
- a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet;
- közös olvasás, szövegfeldolgozás során megismer néhány mesét, elbeszélést
- részt vesz magyar népi mondókák, népdalok, klasszikus és kortárs magyar gyerekversek mozgásos-játékos feldolgozásában, dramatikus előadásában;
- a tanító vagy társai segítségével, együttműködésével verssorokat, versrészleteket memorizál;
- segítséggel, majd önállóan szöveghez felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet, prózai vagy dramatikus szöveget, szövegrészletet;
- különböző ritmikájú lírai művek megismerésével élményt és tapasztalatot szerez. Megismer alkotásokat a népköltészetből, a kortárs és klasszikus gyermeklírából;
- megismer néhány klasszikus, életkorának megfelelő verset a magyar irodalomból;
- rövid meséket közösen olvas, megért, feldolgoz;
- mozgósítja a hallott és olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos ismereteit, élményeit, tapasztalatait, és összekapcsolja azokat;
- megismer gyermekirodalmi alkotás alapján készült filmet;
- felismeri, indokolja a cím és a szöveg közötti összefüggést, azonosítja a történetekben a helyszínt, a szereplőket, a konfliktust és annak megoldását;
- a mesék, történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket fogalmaz meg, véleményt alkot;
- különbséget tesz a mesés és valószerű történetek között;
- önállóan vagy tanítói segítséggel összefoglalja az olvasott történet tartalmát;

- részt vesz rövid mesék, történetek dramatikus, bábos és egyéb vizuális, digitális eszközökkel történő megjelenítésében, megfogalmazza a szöveg hatására benne kialakult képet.
- a feladatvégzéshez szükséges személyes élményeit, előzetes tudását felidézi;
- képzeletét a megértés érdekében mozgósítja;
- érti az írott utasításokat, közléseket, kérdéseket, azokra adekvát módon reflektál.

Írás és helyesírás:

- részt vesz nagymozgást és finommotorikát fejlesztő tevékenységekben és érzékelő játékokban;
- tér- és síkbeli tájékozódást fejlesztő feladatokat megold;
- saját tempójában elsajátítja az anyanyelvi írás jelrendszerét;
- a hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szó szerkezeteket, mondatokat önállóan leírja;
- írásbeli munkáját segítséggel, vagy önállóan ellenőrzi és javítja.
- megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű betűk között;
- a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja.
- megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint az időtartamukat;
- a kiejtéssel megegyező rövid szavak leírásában követi a helyesírás szabályait;
- a kiejtéstől eltérő ismert szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja;
- a mondatot nagybetűvel kezdi, alkalmazza a mondat hanglejtésének, a beszélő szándékának megfelelő mondatvégi írásjeleket a kijelentő és kérdő mondatoknál.
- szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján.
- a több hasonló élőlény, tárgy nevét kis kezdőbetűvel írja;
- a személynevek, állatnevek és a lakóhelyhez kötődő egyszerű egyelemű helyneveket nagy kezdőbetűvel írja le.

- különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol;
- segítséggel használ életkorának megfelelő szótárakat;
- megfigyeli, és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- különbséget tesz az egyjegyű, a kétjegyű és a háromjegyű betűk között, és írásban pontosan jelöli ezeket a tanult szavakban.
- megfigyeli és tapasztalati úton megkülönbözteti egymástól a magánhangzókat és a mássalhangzókat, valamint időtartamukat;
- a hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban.

3. évfolyam

- A tanult verseket, mondókákat, rövidebb szövegeket szövegűen, érthetően tolmácsolja
- Egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések tartalmát helyes időrendben, több összefüggő mondatból mondja el.
- Az olvasott szövegek témájával kapcsolatban kérdéseket fogalmaz, illetve megválaszol.
- Felismeri a lényegét, vázlatpontot fogalmaz.
- Egy oldal terjedelmű, életkorának megfelelő témájú és szóanyagú szöveget néma olvasás útján megérti.
- Megoldja a megértési vizsgáló, ismert típusú feladatokat.
- Ismert tartalmú szöveget folyamatosan, kifejezésre törekvően olvas fel. Felolvasását az írásjelek szerint tagolja.
- Fejből tudja a Szózat két versszakát, 8-10 verset, 6-8 szólást, közmondást, szövegrészleteket.
- Ismeri a keresztény/keresztén ünnepköröket (karácsony, húsvét, pünkösd), nemzeti és állami ünnepeket (március 15., augusztus 20., október 23.), népszokást (Márton-nap, Luca-nap, betlehemezés, húsvéti locsolkodás, pünkösdölés);
- néma olvasás útján megérti a rövid, életkorának megfelelő tankönyvi szöveg tartalmát és az utasításokat;
- biztosan ismeri a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol, a megismert szabályokat alkalmazza digitális felületen való kereséskor is;

- biztosan szótagol, alkalmazza az elválasztás szabályait
- A tanult fogalmazási ismeretek igyekszik felhasználni szövegalkotó feladatok megoldásához.
- Ismert témáról kb. egy oldalnyi fogalmazást ír elbeszélő szövegformában.
- Mondatai értelmesek, a kifejtés sorrendje megfelel az események időrendjének.
- A fogalmazás tartalmi egységeit bekezdésekkel jelzi.
- Fogalmazási hibáit tanítója útmutatásai szerint felismeri és javítja. .
- Írása lendületes, jól olvasható, fűzetvezetése rendezett, munkái tiszták.

Nyelvtan és helyesírás

- A beszélő szándéka szerint megkülönbözteti és megnevezi a mondatfajtákat.
- Az igék, főnevek, melléknévek felismerése szófajuk megnevezése, toldalékos alakban is.
- A tanult tulajdonnevek kezdése nagybetűvel.
- A szöveg környezetnek megfelelően használni az igekötőket és az igekötőket.
- A korosztály szókincsében megtalálható, kiejtésük szerint írandó szavak helyesírása.
- Egyszerű szavak elválasztása önállóan.
- A j hang helyes jelölése 25-30 szóban.
- A szöveg tagolása mondatokra, a mondatkezdés és zárás jelölése.
- A mondaton belül a szavak elkülönítése.
- kérdésre adott válaszában helyesen toldalékolja a szavakat;
- megkülönbözteti a múltban, jelenben és jövőben zajló cselekvéseket, történéseket;
- Írása legyen rendezett, tiszta, jól olvasható, egyéni tempójú.
- Írásmunkáit tanítói segítséggel tudja ellenőrizni és javítani

4. évfolyam

- a tanult verseket, mondókákat, rövidebb szövegeket szövegűen, érthetően tolmácsolja;
- olvas és megért nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket, verseket;
- részt vesz népmesék és műmesék, regék, mondák, történetek közös olvasásában, feldolgozásában;
- megérti a közösen olvasott rövid szövegeket, részt vesz azok olvasásában, feldolgozásában;

- önállóan vagy segítséggel szöveghűen felidéz néhány könnyen tanulható, rövidebb verset, mondókát, versrészletet, népköltészeti alkotást, prózai és dramatikus szöveget, szövegrészletet;
- szövegszerűen felidézi Kölcsey Ferenc: Himnusz, Vörösmarty Mihály: Szózat, Petőfi Sándor: Nemzeti dal című verseinek részleteit.
- felismeri, értelmezi a szövegben a számára ismeretlen szavakat, kifejezéseket.
- élményeket és tapasztalatokat szerez néhány szövegtípusról és műfajról, szépirodalmi és ismeretközlő szövegről;
- megérti a rövid szövegeket, részt azok olvasásában, közös feldolgozásában;
- ismeri a keresztény/keresztén ünnepköröket (karácsony, húsvét, pünkösd), nemzeti és állami ünnepeket (március 15., augusztus 20., október 23.), népszokást (Márton-nap, Luca-nap, betlehemezés, húsvéti locsolkodás, pünkösdölés);
- néma olvasás útján megérti a rövid, életkorának megfelelő tankönyvi szöveg tartalmát és az utasításokat;
- olvas és megért nép- és műköltészeti alkotásokat, rövidebb epikai műveket;

Nyelvtan és helyesírás

- biztosan ismeri a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol, a megismert szabályokat alkalmazza digitális felületen való kereséskor is;
- biztosan szótagol, alkalmazza az elválasztás szabályait.
- megadott szempontok alapján rövid mesét ír, kiegészít vagy átalakít, vázlatot készít;
- a mondatot nagybetűvel kezdi, alkalmazza a mondat a mondatvégi írásjeleket;
- szavakat, szó szerkezeteket, 3-4 szavas mondatokat leír megfigyelés és/vagy diktálás alapján.
- szavakat hangokra és szótagokra bont;
- kérdésre adott válaszában helyesen toldalékolja a szavakat;
- önállóan felismeri és elkülöníti az egytölvű ismert szavakban a szótövet és a toldaléket.
- felismer és ért néhány egyszerű szólást, közmondást;
- kérdésre adott válaszában megfelelően toldalékolja a szavakat;
- a több hasonló élőlény, tárgy vagy gondolati dolog nevét kis kezdőbetűvel írja;
- a személynevek, állatnevek és a lakóhelyhez kötődő egyszerű egyelemű helyneveket nagy kezdőbetűvel írja le.

- felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja a tulajdonságot kifejező szavakat és azok fokozott alakjait;
- felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja a mennyiségeket kifejező szavakat és azok fokozott alakjait;
- hangjelölés megismert szabályait jellemzően helyesen alkalmazza a tanult szavakban;
- kérdésre adott válaszában megfelelően toldalékolja a szavakat;
- megkülönbözteti a múltban, jelenben és jövőben zajló cselekvéseket, történéseket;

Matematika

1. évfolyam

- kis darabszámokat ránézésre felismer többféle rendezett alakban;
 - összehasonlít véges halmazokat az elemek száma szerint;
 - helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat 20-as számkörben;
 - használja a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezéseket a természetes számok körében;
 - a szám jelének hozzákapcsolása az ugyanannyi viszonyban lévő mennyiségekhez 20-as számkörben;
 - mennyiségi viszonyokat jelöl a $<$, $>$, $=$ jelekkel.
 - értelmezi, elképzei, megjeleníti a szöveges feladatban megfogalmazott hétköznapi szituációt;
 - adatokat gyűjt, lényeges adatok kiemel tanítói segítséggel;
 - kérdést értelmez, a keresendő adatokat azonosítja tanítói segítséggel;
 - egy lépéses alapműveletekkel leírható szöveges feladatokat old meg tanítói segítséggel;
 - nyelvi szempontból megfelelő választ ad a feladatokban megjelenő kérdésekre tanítói segítséggel.
 - **tevékenység, ábra rajzolás segítségével megold egyszerű, következtetési szöveges feladatokat;**
 - megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis;
 - megfogalmazza a halmazára egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát;
 - **megtalálja a számok helyét egyszerű számegyenesen;**
 - műveletes alakban megadott számok helyét megkeresi a számegyenesen 20-as számkörben;
 - helyesen írja és olvassa a számokat 20-as számkörben;
 - megkülönbözteti a páros és páratlan számokat;
 - képes a számokat kifejezni művelettel megadott alakokban;
- ismeri a római számjelek közül az I, V, X jeleket.
- megbecsül, mér alkalmi és szabványos mértékegységekkel hosszúságot, tömeget, űrtartalmat és időt;
 - sormintát, síkmintát felismer, folytat;
 - különbséget tesz testek és síkidomok között;

2. évfolyam

- halmazábrán elhelyez elemeket adott címkék szerint;
- megkülönböztet, azonosít egyedi konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket;
- játékos feladatokban személyeket, tárgyakat, számokat, formákat néhány meghatározó tulajdonsággal jellemez;
- folytatja a megkezdett válogatást felismert szempont szerint;
- megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis;
- tulajdonságok alapján igaz állításokat fogalmaz meg.
- megfogalmazott problémát tevékenységgel, megjelenítéssel, átfogalmazással értelmez;
- tevékenység, ábra rajzolás segítségével megold egyszerű, következtetési szöveges feladatokat;
- értelmezi, elképzei, megjeleníti a szöveges feladatban megfogalmazott hétköznapi szituációt;
- adatokat gyűjt, lényeges adatok kiemel tanítói segítséggel;
- egy lépéses alpműveletekkel leírható szöveges feladatokat old meg tanítói segítséggel;
- nyelvi szempontból megfelelő választ ad a feladatokban megjelenő kérdésekre tanítói segítséggel.
- kis darabszámokat ránézésre felismer többféle rendezett alakban;
- összehasonlít véges halmazokat az elemek száma szerint;
- helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat 100-as számkörben;
- használja a kisebb, nagyobb, egyenlő kifejezéseket a természetes számok körében;
- a szám jelének hozzákapcsolása az ugyanannyi viszonyban lévő mennyiségekhez 100-as számkörben;
- mennyiségi viszonyokat jelöl a $<$, $>$, $=$ jelekkel.
- megszámlál és leszámlál 100-as számkörben;
- számlálás során az utolsó számnév hozzákapcsolása az összességhez;
- becslés ellenőrzése párosítással, összeméréssel.
- nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket;
- megnevezi a 100-as számkör számainak egyes, tízes, szomszédjait;
- matematikai jeleket: $+$, $-$, $=$, x , $:$, $()$ ismeri, használja.

- megtalálja a számok helyét egyszerű számegyenesen;
- műveletes alakban megadott számok helyét megkeresi a számegyenesen 100-as számkörben;
- helyesen írja és olvassa a számokat 100-as számkörben;
- megkülönbözteti a páros és páratlan számokat;
- képes a számokat kifejezni művelettel megadott alakokban;

3. évfolyam

- megkülönböztet, azonosít tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket;
- személyeket, tárgyakat, számokat, formákat néhány meghatározó tulajdonsággal jellemez;
- válogatásokat végez,
- folytatja a megkezdett válogatást
- halmazábrán is elhelyez elemeket adott címkék szerint;
- felsorol elemeket konkrét halmazok közös részéből;
- adott elemeket elrendez választott és megadott szempont szerint is;
- sorba rendezett elemek közé elhelyez további elemeket
- megkeresi egyszerű esetekben a két, három feltételnek megfelelő összes elemet, alkotást;
- megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis;
- megfogalmazza a halmazára egyes részecbe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát;
- megfogalmaz önállóan is egyszerű állításokat;
- a tevékenysége során felmerülő probléma helyzetben megoldást keres;
- az értelmezett problémát megoldja;
- értelmezi, elképzei, megjeleníti a szöveges feladatban megfogalmazott hétköznapi szituációt;
- megold egyszerű, következtetési, szöveges feladatokat;
- megkülönbözteti az ismert és a keresendő (ismeretlen) adatokat;
- választ fogalmaz meg a felvetett kérdésre;
- önállóan értelmezi a hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveget;
- összehasonlít véges halmazokat az elemek száma szerint;
- helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat
- oda-vissza számlál kerek tízesekkel, százassal

- ismeri a következő becslési módszereket: közelítő számlálás,
- nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket;
- megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű számegyenesen,
- számot jellemez más számokhoz való viszonyával;
- ismeri a római számjelek közül az I, V, X jeleket,
- érti a számok ezresekől, százasokból, tízesekből és egyesekből való épülését, ezresek, százasok, tízesek és egyesek összegére való bontását;
- helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben
- helyesen használja a hosszúságmérés, az űrtartalom mérés és a tömeg mérés szabványegységei közül a következőket: mm, cm, dm, m, km; ml, cl, dl, l; g, dkg, kg;
- ismeri az időmérés szabványegységeit: az órát, a percet, a másodpercet, a napot, a hetet, a hónapot, az évet
- ismer hazai pénzcímleteket
- alkalmazza a felváltást és beváltást különböző pénzcímletek között;
- megméri különböző sokszögek területét különböző egységekkel;
- területet mér különböző egységekkel lefedéssel vagy darabolással;
- helyesen értelmezi az összeadást, a kivonást, a szorzást, a bennfoglaló és az egyenlő részekre osztást;
- hozzákapcsolja a megfelelő műveletet egyszerű szöveges feladathoz;
- helyesen használja a műveletek jeleit;
- megérti a következő kifejezéseket: tagok, összeg, kisebbítendő, kivonandó, különbség, tényezők, szorzandó, szorzó, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék;
- számolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat,
- megold hiányos műveletet,
- alkalmazza a műveletekben szereplő számok változtatásának következményeit.
- érti a 10-zel, 100-zal, 1000-rel való szorzás, osztás kapcsolatát, fejben pontosan számol, a számok 10-zel, 100-zal, 1000-rel történő szorzásakor és maradék nélküli osztásakor;
- összegét, különbségét százasokra kerekített értékekkel megbecsüli, teljes kétjegyűek egyjegyűvel való szorzatát megbecsüli.
- fejben pontosan összead és kivon a 1000-as számkörben
- emlékezetből tudja a kisegyszeregy és a megfelelő bennfoglalások, egyenlő részekre osztások eseteit a számok tízszereséig;
- érti a szorzó- és bennfoglaló táblák kapcsolatát;

- fejben pontosan számol a 100-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során;
- fejben pontosan számol a 1000-as számkörben végzett műveletekkel analóg esetekben.
- helyesen végzi el az írásbeli összeadást, kivonást.
- helyesen végzi el az írásbeli szorzást egyjegyű szorzóval, az írásbeli osztást egyjegyű osztóval;
- elvégzi a feladathoz szükséges becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt;
- megoldását értelmezi, ellenőrzi.
- a kirakást, a mérést és a rajzot mint modellt használja a törtreszek összehasonlítására.
- a negatív egész számokat irányított mennyiségként (hőmérséklet, tengerszint alatti magasság, idő) és hiányként (adósság) értelmezi;
- szabadon épít, kirak formát, mintát adott testekből, síklapokból;
- síkidomokat hoz létre különféle eszközök segítségével;
- megkülönböztet, azonosít egyedi, konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket;
- megfigyeli az alakzatok közös tulajdonságait,
- megnevezi a sík és görbült felületeket,
- megnevezi a háromszögeket, négyszögeket, köröket;
- megszámlálja az egyszerű szögletes test lapjait;
- felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon;
- eredetihez hasonló testeket, síkidomokat alkot

4. évfolyam

- megkülönböztet, azonosít tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket;
- személyeket, tárgyakat, számokat, formákat néhány meghatározó tulajdonsággal jellemez;
- válogatásokat végez,
- folytatja a megkezdett válogatást
- halmazábrán is elhelyez elemeket adott címkék szerint;
- felsorol elemeket konkrét halmazok közös részéből;
- adott elemeket elrendez választott és megadott szempont szerint is;
- sorba rendezett elemek közé elhelyez további elemeket

- megkeresi egyszerű esetekben a két, három feltételnek megfelelő összes elemet, alkotást;
- megítéli, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis;
- megfogalmazza a halmazára egyes részeibe kerülő elemek közös, meghatározó tulajdonságát;
- megfogalmaz önállóan is egyszerű állításokat;
- a tevékenysége során felmerülő problémahelyzetben megoldást keres;
- az értelmezett problémát megoldja;
- értelmezi, elképzei, megjeleníti a szöveges feladatban megfogalmazott hétköznapi szituációt;
- megold egyszerű, következtetési, szöveges feladatokat;
- megkülönbözteti az ismert és a keresendő (ismeretlen) adatokat;
- választ fogalmaz meg a felvetett kérdésre;
- önállóan értelmezi a hallott, olvasott matematikai tartalmú szöveget;
- összehasonlít véges halmazokat az elemek száma szerint;
- helyesen alkalmazza a feladatokban a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmakat
- oda-vissza számlál kerek tízesekkel, százassal, ezresekkel
- ismeri a következő becslési módszereket: közelítő számlálás,
- nagyság szerint sorba rendez számokat, mennyiségeket;
- megtalálja a számok helyét, közelítő helyét egyszerű számegyenesen,
- számot jellemez más számokhoz való viszonyával;
- ismeri a római számjelek közül az I, V, X, L, C, D, M jeleket,
- érti a számok ezresek, százassal, tízesekkel és egyesekkel való épülését, ezresek, százassal, tízesek és egyesek összegére való bontását;
- helyesen írja és olvassa a számokat a tízes számrendszerben
- helyesen használja a hosszúságmérés, az űrtartalom mérés és a tömeg mérés szabványegységei közül a következőket: mm, cm, dm, m, km; ml, cl, dl, l; g, dkg, kg;
- ismeri az időmérés szabványegységeit: az órát, a percet, a másodpercet, a napot, a hetet, a hónapot, az évet
- ismer hazai pénzcímleteket
- alkalmazza a felváltást és beváltást különböző pénzcímletek között;
- megméri különböző sokszögek területét különböző egységekkel;
- területet mér különböző egységekkel lefedéssel vagy darabolással;

- helyesen értelmezi az összeadást, a kivonást, a szorzást, a bennfoglaló és az egyenlő részekre osztást;
- hozzákapcsolja a megfelelő műveletet egyszerű szöveges feladathoz;
- helyesen használja a műveletek jeleit;
- megérti a következő kifejezéseket: tagok, összeg, kisebbítendő, kivonandó, különbség, tényezők, szorzandó, szorzó, szorzat, osztandó, osztó, hányados, maradék;
- számolásaiban felhasználja a műveletek közti kapcsolatokat,
- megold hiányos műveletet,
- alkalmazza a műveletekben szereplő számok változtatásának következményeit.
- érti a 10-zel, 100-zal, 1000-rel való szorzás, osztás kapcsolatát, fejben pontosan számol, a számok 10-zel, 100-zal, 1000-rel történő szorzásakor és maradék nélküli osztásakor;
- összegét, különbségét százasokra kerekített értékekkel megbecsüli, teljes kétjegyűek egyjegyűvel való szorzatát megbecsüli.
- fejben pontosan összead és kivon a 10000-as számkörben
- emlékezetből tudja a kisegyszeregy és a megfelelő bennfoglalások, egyenlő részekre osztások eseteit a számok tízszereséig;
- érti a szorzó- és bennfoglaló táblák kapcsolatát;
- fejben pontosan számol a 1000-as számkörben egyjegyűvel való szorzás és maradék nélküli osztás során;
- fejben pontosan számol a 10000-as számkörben végzett műveletekkel analóg esetekben.
- helyesen végzi el az írásbeli összeadást, kivonást.
- helyesen végzi el az írásbeli szorzást kétjegyű szorzóval, az írásbeli osztást egyjegyű osztóval;
- elvégzi a feladathoz szükséges becslést, mérlegeli a becslés során kapott eredményt;
- megoldását értelmezi, ellenőrzi.
- a kirakást, a mérést és a rajzot mint modellt használja a törtrészek összehasonlítására.
- a negatív egész számokat irányított mennyiségként (hőmérséklet, tengerszint alatti magasság, idő) és hiányként (adósság) értelmezi;
- szabadon épít, kirak formát, mintát adott testekből, síklapokból;
- síkidomokat hoz létre különféle eszközök segítségével;
- megkülönböztet, azonosít egyedi, konkrét látott, hallott, mozgással, tapintással érzékelhető tárgyakat, dolgokat, helyzeteket, jeleket;
- megfigyeli az alakzatok közös tulajdonságát,
- megnevezi a sík és görbült felületeket,

- megnevezi a háromszögeket, négyszögeket, köröket;
- megszámlálja az egyszerű szögletes test lapjait;
- felismeri a szimmetriát valóságos dolgokon, síkbeli alakzatokon;
- eredetihez hasonló testeket, síkidomokat alkot

Etika

1. évfolyam

- életkorának megfelelő reális képpel rendelkezzen.
- tisztában legyen a legfontosabb személyi adataival.
- alapérzelmeket felismeri és megfogalmazza,
- veszélyt jelentő helyzeteket felismeri.
- tudja saját erősségeit és meg tudja nevezni fejlesztésre váró területeket.
- felismeri a különböző élethelyzetek (pl. új családtag érkezése, egy családtag elvesztése, iskolai siker, kudarc, új barátság, kiközösítés)
- megérti a családi szokások jelentőségét a családi összetartozás megélésében és bizalmi kapcsolatainak alakulásában.
- érzelmileg kötődik a környezetéhez és a körülötte élő emberekhez.
- képes azonosítani a szeretet és elfogadás jelzéseit.
- felismeri az őt ért bántalmazást, ismer néhány olyan segítő bizalmi személyt, akihez segítségért fordulhat.
- ismeri az egészséges életmód elemeit.
- tudja, hogy felelősek vagyunk a körülöttünk lévő környezetért.
- megkülönbözteti a családi, iskolai és nemzeti ünnepeket, a hagyományok fontos szerepe.
- érzi a szeretet kapcsolatok fontosságát.

2. évfolyam

- célokat tűz ki maga elé, és azonosítja a saját céljai eléréséhez szükséges főbb lépéseket.
- céljai megvalósítása közben önkontrollt végez.
- életkorának megfelelő reális képpel rendelkezzon.
- tisztában legyen a legfontosabb személyi adataival.
- alapérzelmekeket felismeri és megfogalmazza.
- veszélyt jelentő helyzeteket felismeri.
- tudja saját erősségeit és meg tudja nevezni fejlesztésre váró területeket.
- megérti a családi szokások jelentőségét a családi összetartozás megélésében és bizalmi kapcsolatainak alakulásában.
- érzelmileg kötődik a környezetéhez és a körülötte élő emberekhez.
- képes azonosítani a szeretet és elfogadás jelzéseit.
- felismeri az őt ért bántalmazást, ismer néhány olyan segítő bizalmi személyt, akihez segítségért, ismeri az egészséges életmód elemeit.
- ismeri, és életkorának megfelelően alkalmazza a beszélgetés alapvető szabályait.
- megkülönbözteti a felnőttekkel és társakkal folytatott interakciós helyzeteket, és azonosítja azok sajátos szabályait.
- rendelkezik megfelelő kommunikációs eszköztárral ahhoz, hogy barátsággá alakuló kapcsolatokat kezdeményezzen.
- az igazságosság és igazságtalanság fogalmát fiktív vagy valós helyzetekhez kapcsolja, véleményt alakít ki ezekről.
- felismeri a közösségek működésének feltételeit, és erkölcsi érzékenységgel viszonyul ezekhez.
- tudja, hogy felelősek vagyunk a körülöttünk lévő környezetért.
- megkülönbözteti a családi, iskolai és nemzeti ünnepeket, a hagyományok fontos szerepe.
- érzi a szeretet kapcsolatok fontosságát.
- felelősséggel gondoskodik háziállatokról vagy a környezetében előforduló állatokról, növényekről.
- megismer néhány veszélyeztetett fajt, ezek veszélyeztetettségének okait, és megfogalmazza, miért szükséges az élővilág védelme.
- fogyasztási szokásaiban példát hoz olyan elemekre, amelyek révén figyelembe vehetők a környezetvédelmi szempontok.

- **használja a környezetvédelemmel kapcsolatban elsajátított ismereteit.**
- ismerje a környező világ megismerési módjait összegyűjtését.
- gondolatainak megfogalmazása a jóról és a rosszról, ismerje fel, hogy az emberek cselekvései ítéelhetők meg.

3.évfolyam

- **felismeri és megjeleníti az alapérzelmeket, az alapérzelmeken kívül is felismeri és megnevezi a saját érzelmi állapotait**
- felismeri, milyen tevékenységeket, helyzeteket kedvel, vagy nem kedvel, azonosítja saját viselkedésének jellemző elemeit;
- **célokat tűz ki maga elé, és azonosítja a saját céljai eléréséhez szükséges főbb lépéseket;**
- céljai megvalósítása közben önkontrollt végez, siker esetén önjutalmazást gyakorol.
- ismeri a családi biztonság kereteit az őt ért bántalmazást, ismer néhány olyan segítő bizalmi személyt, akilhez segítségért fordulhat;
- felismeri a különböző élethelyzetek (pl.: új családtag érkezése, egy családtag elvesztése, iskolai siker, kudarc, új barátság, kiközösítés) érzelmi megnyilvánulásait
- megérti az ünneplés jelentőségét, elkülöníti a családi és az egyéb ünnepeket, és törekszik az ünnepek előkészületeinek aktív résztvevővé válni;
- **megérti a családi szokások jelentőségét a családi összetartozás megélésében és bizalmi kapcsolatainak alakulásában, természetesnek tartja ezek különbözőségét;**
- **felismeri a családtagokkal és barátokkal kapcsolatos pozitív és negatív érzéseit, törekszik ezek okainak feltárására, kezelésük érdekében erőfeszítéseket tesz;**
- képes azonosítani a szeretet és elfogadás jelzéseit.
- ismeri, és életkorának megfelelően alkalmazza a **beszélgetés alapvető szabályait;**
- mások helyzetébe tudja képzelni magát, és megérti a másik személy nézőpontját és érzéseit;
- különbséget tesz verbális és nem verbális jelzések között, és törekszik ezek értelmezésére;
- **megkülönbözteti a felnőttekkel és társakkal folytatott interakciós helyzeteket, és azonosítja azok sajátos szabályait;**
- rendelkezik megfelelő kommunikációs eszköztárral ahhoz, hogy barátsággá alakuló kapcsolatokat kezdeményezzen;
- társas kapcsolatait a bizalom, szeretet, együttműködés és felelősség szempontjából vizsgálja és értelmezi;

- ismeri a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó legfontosabb kulturális és természeti értékeket, ezekről képes ismereteket megszerezni,
- érdeklődést mutat a nemzet történelmi emlékei iránt, ismer közülük néhányat;
- felismeri, hogy miért szükséges az élővilág védelme;
- értelmezi a „jó” és a „rossz”, helyes és helytelen közötti különbségeket,
- megismer az egyes egyházi ünnepkörökhöz (karácsony, húsvét, pünkösd, hanuka, pészah) kapcsolódó tartalmakat, jelképeket, szokásokat, néphagyományokat

4. évfolyam

- felismeri és megjeleníti az alapérzelmeket, az alapérzelmeken kívül is felismeri és megnevezi a saját érzelmi állapotait
- felismeri, milyen tevékenységeket, helyzeteket kedvel, vagy nem kedvel, azonosítja saját viselkedésének jellemző elemeit;
- célokat tűz ki maga elé, és azonosítja a saját céljai eléréséhez szükséges főbb lépéseket;
- céljai megvalósítása közben önkontrollt végez, siker esetén önjutalmazást gyakorol.
- ismeri a családi biztonság kereteit az őt ért bántalmazást, ismer néhány olyan segítő bizalmi személyt, akihez segítségért fordulhat;
- felismeri a különböző élethelyzetek (pl.: új családtag érkezése, egy családtag elvesztése, iskolai siker, kudarc, új barátság, kiközösítés) érzelmi megnyilvánulásait
- megérti az ünneplés jelentőségét, elkülöníti a családi és az egyéb ünnepeket, és törekszik az ünnepek előkészületeinek aktív résztvevőjévé válni;
- megérti a családi szokások jelentőségét a családi összetartozás megélésében és bizalmi kapcsolatainak alakulásában, természetesnek tartja ezek különbözőségét;
- felismeri a családtagokkal és barátokkal kapcsolatos pozitív és negatív érzéseit, törekszik ezek okainak feltárására, kezelésük érdekében erőfeszítéseket tesz;
- képes azonosítani a szeretet és elfogadás jelzéseit.
- ismeri, és életkorának megfelelően alkalmazza a **beszélgetés alapvető szabályait**;
- mások helyzetébe tudja képzelni magát, és megérti a másik személy nézőpontját és érzéseit;
- **különbséget tesz verbális és nem verbális jelzések között, és törekszik ezek értelmezésére;**
- megkülönbözteti a felnőttekkel és társakkal folytatott interakciós helyzeteket, és azonosítja azok sajátos szabályait;

- rendelkezik megfelelő kommunikációs eszköztárral ahhoz, hogy barátsággá alakuló kapcsolatokat kezdeményezzen;
- társas kapcsolatait a bizalom, szeretet, együttműködés és felelősség szempontjából vizsgálja és értelmezi;
- ismeri a közvetlen lakóhelyéhez kapcsolódó legfontosabb kulturális és természeti értékeket, ezekről képes ismereteket megszerezni,
- érdeklődést mutat a nemzet történelmi emlékei iránt, ismer közülük néhányat;
- felismeri, hogy miért szükséges az élővilág védelme;
- értelmezi a „jó” és a „rossz”, helyes és helytelen közötti különbségeket,
- megismer az egyes egyházi ünnepkörökhöz (karácsony, húsvét, pünkösd, hanuka, pészah) kapcsolódó tartalmakat, jelképeket, szokásokat, néphagyományokat

Természettudomány

Környezetismeret

3. évfolyam

- azonosítja az anyagok halmazállapotát, megnevezi és összehasonlítja azok alapvető jellemzőit;
- felismeri, megnevezi és megfigyeli egy konkrét növény választott részeit. Megfogalmazza, mi a növényi részek szerepe a növény életében;
- megnevezi az időjárás fő elemeit;
- felismeri, megnevezi és megfigyeli egy konkrét állat választott részeit, algoritmus alapján a részek tulajdonságait. Megfogalmazza, mi a megismert rész szerepe az állat életében;
- felismeri az élettelen anyagokon és az élőlényeken a mérhető tulajdonságokat.
- a kísérletezés elemi lépéseit annak algoritmusa szerint megvalósítja; az adott kísérlethez választott eszközöket megfelelően használja;
- csoportosítja a mozgásformákat: hely- és helyzetváltoztató mozgás;
- egyszerű kísérletek során megfigyeli a halmazállapot-változásokat: fagyás, olvadás, forrás, párolgás, lecsapódás;
- megfogalmazza a tűz és az égés szerepét az ember életében
- felismeri a napszakok, évszakok változásai, valamint a Föld mozgásai közötti összefüggéseket;

- megfelelő sorrendben sorolja fel a napszakokat, a hét napjait, a hónapokat, az évszakokat, ismeri ezek időtartamát, relációit;
- az évszakokra vonatkozó megfigyeléseket végez;
- a tanterméről, otthona valamely helyiségéről egyszerű alaprajzot készít és leolvas;
- felismeri a különböző domborzati formákat, felszíni vizeket, ismeri jellemzőiket.
- felismeri lakóhelyének jellegzetes felszínformáit;
- domborzati térképen felismeri a felszínformák és vizek jelölését
- megnevezi a fő- és mellékvilágítájakat; térkép segítségével megnevezi Magyarország jellemző felszínformáit, vizeit
- térkép segítségével megmutatja hazánk nagytájakait, felismeri azok jellemző felszínformáit
- felismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek és az ott élő élőlények közötti különbségeket
- összehasonlítja a saját lakókörnyezetében fellelhető növények és állatok jellemzőit.
- felismeri, hogy az egyes fajok környezeti igényei eltérőek;
- Felismeri a természetvédelem jelentőségét;
- felismeri, mely anyagok szennyezhetik környezetünket a mindennapi életben, mely szokások vezetnek környezetünk károsításához.
- felismeri és megnevezi az emberi test részeit, fő szerveit,
- érzékszerveket és azok szerepét a megismerési folyamatokban;
- ismer betegségeket, felismeri a legjellemzőbb betegségtüneteket, a betegségek megelőzésének alapvető módjait.
- rögzítse írásban tapasztalatait, megfigyeléseit, méréseit az előzetesen megbeszélteknek megfelelő módon;

- tapasztalatai alapján döntsön mondatok, rövid szövegek igazságtartalmáról;
- olvassa le helyesen a hőmérőt;
- használja helyesen a tanult mértékegységeket;
- nevezze meg az anyag halmazállapotaát, azok néhány jellemzőjét;
- közvetlenül környezetéből nevezzen meg példákat halmazállapot- változásra;
- használja helyesen az oldódás és oldás szavakat;
- ismerje a mentők, tűzoltók, rendőrség telefonszámát, elérhetőségük módjait;
- sorolja fel az élőlények életfeltételeit;
- ismerje, hogyan kerülhetők el a betegségek;
- tudja megkülönböztetni az egészséges és beteg állapotot.
- tájékozódjon az iskola környékéről készített térképvázlaton;
- tudja a fő- és mellékvilágítájakat;
- nevezze meg a felszíni formákat;
- tudjon útbaigazítást adni lakóhelyén.

4. évfolyam

- iránytű segítségével megállapítja és megnevezi a fő- és mellékvilágítájakat;
- irányokat ad meg viszonyítással;
- térkép segítségével megnevezi Magyarország jellemző felszinformáit (síkság, hegy, hegység, domb, dombság), vizeit (patak, folyó, tó), ezeket terepasztalon vagy saját készítésű modellen előállítja;
- térkép segítségével megmutatja hazánk nagytájakait, felismeri azok jellemző felszinformáit;
- térkép segítségével megnevezi hazánk szomszédos országait, megyéit, saját megyéjét, megyeszékhelyét, környezetének nagyobb településeit, hazánk fővárosát, és ezeket megtalálja a térképen is.
- felismeri a lakóhelyéhez közeli életközösségek és az ott élő élőlények közötti különbségeket (pl. természetes – mesterséges életközösség, erdő – mező, rét – víz, vízpart – park, díszkert – zöldséges, gyümölcsöskert esetében);
- megnevezi a megismert életközösségekre jellemző élőlényeket, használja az életközösségekhez kapcsolódó kifejezéseket;
- algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja a saját lakókörnyezetében fellelhető növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt tulajdonságok alapján csoportokba rendezi azokat;

- algoritmus alapján megfigyeli és összehasonlítja hazánk természetes és mesterséges élőhelyein, életközösségeiben élő növények és állatok jellemzőit. A megfigyelt jellemzők alapján csoportokba rendezi azokat;
- konkrét példán keresztül megfigyeli és felismeri az élőhely, életmód és testfelépítés kapcsolatát;
- megfigyeléseit mérésekkel (például időjárási elemek, testméret), modellezéssel, egyszerű kísérletek végzésével (például láb- és csőrtípusok) egészíti ki;
- felismeri, hogy az egyes fajok környezeti igényei eltérőek;
- felismeri a megismert életközösségek növényei és állatai közötti jellegzetes kapcsolatokat;
- példákkal mutatja be az emberi tevékenység természeti környezetre gyakorolt hatását. Felismeri a természetvédelem jelentőségét;

Idegen nyelv

4. évfolyam

- A tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, követi a célnyelvi óravezetést, az egyszerű tanári utasításokat, megérti az egyszerű, ismerős kérdéseket, válaszol ezekre, kiszűri egyszerű, rövid szövegek lényegét.
- Elmond néhány verset, mondókát és néhány összefüggő mondatot önmagáról, minta alapján egyszerű párbeszédet folytat társaival.
- a begyakorolt nyelvi elemeket, célnyelven megismert tartalmakat játékos tevékenységekben használja.
- Ismert szavakat, rövid szövegeket elolvas és megért jól ismert témában. Tanult szavakat, ismerős mondatokat lemásol, minta alapján egyszerű, rövid szövegeket alkot.

Művészetek

Ének-zene

1. évfolyam

- emlékezetből énekel legalább 10 gyermekdalt;
- alkotóként vesz részt gyermekjátékdalok előadásában;
- a hallgatott zenét adott szempontok alapján megfigyeli, és ezekről tanári kérdések segítségével szóban beszámol
- szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval – egyénileg, párban vagy csoportosan – kifejezi a zene által benne keltett érzéseket.
- érzékeli és hangoztatja az egyenletes mérőt a tanult dalokban
- tapsolja a dalok, mondókák ritmusát;
- felismeri és hangoztatja a negyed, nyolcad pár, fél értékű ritmusokat, a negyed és a fél értékű szünetet, tájékozódik a 2/4-es ütemben, felismeri és használja az ütemvonalat, záróvonalat, az ismétlőjelet;
- a dalokat tanári segítséggel szolmizálva énekli, kézjelekkel mutatja;
- a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor tudja változtatni hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően
- tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat
- képes egyszerű kottában tájékozódni;

2. évfolyam

- emlékezetből énekel legalább 10 gyermekdalt;
- alkotóként vesz részt gyermekjátékdalok előadásában;
- a hallgatott zenét adott szempontok alapján megfigyeli, és ezekről tanári kérdések segítségével szóban beszámol
- szóval, rajzzal, tánccal és/vagy szabad mozgás improvizációval – egyénileg, párban vagy csoportosan – kifejezi a zene által benne keltett érzéseket.
- érzékeli és hangoztatja az egyenletes mérőt a tanult dalokban
- tapsolja a dalok, mondókák ritmusát;
- felismeri és hangoztatja a negyed, nyolcad pár, fél értékű ritmusokat, a negyed és a fél értékű szünetet, tájékozódik a 2/4-es ütemben, felismeri és használja az ütemvonalat, záróvonalat, az ismétlőjelet;
- a dalokat tanári segítséggel szolmizálva énekli, kézjelekkel mutatja;

- a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor tudja változtatni hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően
- tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat
- képes egyszerű kottában tájékozódni;

3.évfolyam

- emlékezetből énekel legalább 10 gyermekdalt;
- alkotóként vesz részt gyermekjátékdalok előadásában;
- a hallgatott zenét adott szempontok alapján megfigyeli, és ezekről tanári kérdések segítségével szóban beszámol
- szóval, rajzzal, táncsal és/vagy szabad mozgás improvizációval – egyénileg, párban vagy csoportosan – kifejezi a zene által benne keltett érzéseket.
- érzékeli és hangoztatja az egyenletes mérőt a tanult dalokban
- tapsolja a dalok, mondókák ritmusát;
- felismeri és hangoztatja a negyed, nyolcad pár, fél értékű ritmusokat, a negyed és a fél értékű szünetet, tájékozódik a 2/4-es ütemben, felismeri és használja az ütemvonalat, záróvonalat, az ismétlőjelet;
- a dalokat tanári segítséggel szolmizálva énekli, kézjelekkel mutatja;
- a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor tudja változtatni hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően
- tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat
- képes egyszerű kottában tájékozódni;

4. évfolyam

- emlékezetből énekel legalább 40 magyar népdalt;
- emlékezetből énekli a Himnusz;
- meg tudja különböztetni a népdalfeldolgozásokat az egyéb szimfonikus művektől;
- megkülönbözteti a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól
- ismeri a 4/4-es ütemet, valamint az egész értékű kottát és az egyedül álló nyolcadot azok szüneteivel;
- ismeri a ¾-es ütemet, valamint a pontozott fél értékű kottát;
- megkülönbözteti a páros és páratlan lüktetést;
- egyszerű ritmussorokat rögtönöz.

- a tanult dalok, zenei részletek éneklésekor hangerejét a zenei kifejezésnek megfelelően tudja változtatni.
- tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel;
- tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallam fordulatokat a tanult dallamhangokkal
- pentaton és hétfokú dalokat tanári segítséggel szolmizálva énekel, kézjelekkel mutatja;

Vizuális kultúra

1. évfolyam

- Képes legyen rövid szövegek, kitalált történetek, átélt események részleteinek vizuális bemutatására.
- Használja a különböző eszközöket a síkban.
- Képes legyen személyes érzelmek, hangulatok kifejezésére.
- Tudjon készíteni magyar népmesékhez illusztrációt.
- Tudon mozgás-élményeket megjeleníteni.
- Képes legyen tantárgyi tartalmakhoz, megértést segítő egyszerű ábrákat készíteni.
- Képes legyen egyszerű tervezési feladatokat megvalósítani.
- Ismerje és használja a magyar nemzeti szimbólumokat alkotómunkája során.
- Ismerjen meg néhány régi magyar reklámot.
- Képes legyen kisgyerekeknek szóló mozgóképi részlet hangulatának érzékeltetésére színes kompozíciót készíteni.
- Képes legyen egyszerű mozgóképi részletek cselekményeinek elemzése után tapasztalatait felhasználni saját játékos feladataiban.
- Tudjon készíteni **rajzsortozatot** időbeli változások megjelenítéséhez.
- Tudjon készíteni egyszerű **mozgásillúziót** keltő tárgyat.
- Képes legyen egyszerű **természeti formákat** rajzolni.
- Tudjon a rajzok leegyszerűsítésével **sordísz**t alkotni.
- Képes legyen egyszerű tárgyat készíteni **kézműves technikával**.
- Képes legyen **mese dramatizálásához egyszerű ujjbáb készítésére**.
- Tudjon megfigyelés alapján megörökíteni épületet **különböző technikákkal**.

2. évfolyam

- Képes legyen rövid szövegek, kitalált történetek, átélt események részleteinek vizuális bemutatására.
- Használja a különböző eszközöket a síkban.
- Képes legyen személyes érzelmek, hangulatok kifejezésére.
- Tudjon készíteni magyar népmesékhez illusztrációt.
- Tudjon mozgás élményeket megjeleníteni.
- Képes legyen tantárgyi tartalmakhoz, megértést segítő egyszerű ábrákat készíteni.
- Képes legyen egyszerű tervezési feladatokat megvalósítani.
- Ismerje és használja a magyar nemzeti szimbólumokat alkotó munkája során.
- Ismerjen meg néhány régi magyar reklámot.
- Képes legyen kisgyerekeknek szóló mozgóképi részlet hangulatának érzékeltetésére színes kompozíciót készíteni.
- Képes legyen egyszerű mozgóképi részletek eselekményeinek elemzése után tapasztalatait felhasználni saját játékos feladataiban.
- Tudjon készíteni rajz sorozatot időbeli változások megjelenítéséhez.
- Tudjon készíteni egyszerű mozgás illúziót keltő tárgyat.
- Képes legyen egyszerű természeti formákat rajzolni.
- Tudjon a rajzok leegyszerűsítésével sordízt alkotni.
- Képes legyen egyszerű tárgyat készíteni kézműves technikával.
- Képes legyen mese dramatizálásához egyszerű ujjbáb készítésére.
- Tudjon megfigyelés alapján megörökíteni épületet különböző technikákkal.
- Képes legyen egyszerű makett elkészítésére (gyűjtött képek segítségével)

3. évfolyam

- az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkorának megfelelő értelmezése;
- élmény- és emlékkifejezés, illusztrációkészítés
- az újként megismert anyagok, technikák megfelelő, rendeltetésszerű használata;
- tanult mesék valós vagy kitalált szereplőinek megformálása síkban vagy térben
- legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata;
- Egyszerű, mindennapok során használt jelek felismerése, plakát, szórólap tervezése, kivitelezése.
- Képes legyen valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozni: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél;
- Képes legyen saját munkákat, képeket, szereplő karaktereket különböző szempontból összehasonlítani.
- Tudja alkalmazni az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit:
- Tudjon különböző alakzatokat, motívumokat viszonylagos pontossággal megjeleníteni.
- Legyen képes gyűjtött természeti vagy mesterséges formák egyszerűsítésével, vagy a magyar díszítőművészet általa megismert mintakincsének felhasználásával mintát tervezni.
- Legyen képes egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt teret rendezni,
- Tudjon saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábrát – alaprajz, térkép – készíteni;

4. évfolyam

- Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő értelmezze
- Élmény- és emlék kifejezés, illusztráció készítése; síkbáb és egyszerű jelmez készítése; jelek, ábrák készítése; egyszerű tárgyak alkotása.
- Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata.
- Tanult mesék, mondák vagy zeneművek valós vagy kitalált szereplőinek megformálása síkban vagy térben a szereplők illusztratív bemutatása vagy dramatikus feldolgozása érdekében csoportmunkában is

- Egyszerű, mindennapok során használt jelek felismerése, megfigyelése, azonosítása és elemzése tanári segítséggel. A tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban.
- Egy valós vagy képzeletbeli tárgy számára plakát, szórólap tervezése, kivitelezése a kép és szöveg együttes alkalmazásával, a figyelem és érdeklődés felkeltése céljából.
- Valós, mindennapi iskolai kommunikációs helyzetek érdekében a legfontosabb kommunikációs célt érvényesítő síkbeli vagy térbeli vizuális megjelenés (pl. plakát, cégér, installáció) tervezése egyénileg és csoportmunkában is.
- Különböző típusú médiaszövegek felismerése, a médiatartalmak közötti tudatos választás.
- Képes legyen valós vagy digitális játékelményelt vizuálisan és dramatikusan feldolgozni: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél;
- Képes legyen adott cél érdekében fotót vagy rövid mozgóképet készíteni.
- Képes legyen saját munkákat, képeket, műalkotásokat, szereplő karaktereket kifejező szempontból összehasonlítani.
- Tudjon időbeli történéseket egyszerű vizuális eszközökkel, segítséggel megjeleníteni.

Technika és tervezés

1. évfolyam

- ismerje fel a hétköznapijainkban használatos anyagokat **érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok** alapján.
- természetes és mesterséges anyagokat csoportosítani.
- legyen képes egyedül önálló tárgyakat tervezni és készíteni.
- tudjon együttműködni társaival.
- az elvégzett munkáknál biztonságosan és balesetmentesen használja az eszközöket.
- tartson munka közben rendet és tisztaságot.
- tanulja meg a takarékoságot.
- ismerje a papír, fa, fonal tulajdonságait és felhasználásukat.
- a vállalt feladatait végezze el, szokásrendjét alakítsa ki.
- rendszeretete alakuljon ki.
- ismerje fel az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét.
- környezettudatos magatartást alakítson ki.
- ismerje a legfontosabb erőforrásokat a háztartásokban.
- figyeljen az egészséges életmódra, táplálkozásra.

- mindennapjainak részévé váljon a személyi higiénia és a tisztálkodás.
- alakítson ki magának megfelelő napirendet, házirendet.
- sajátítsa el az ajándékozás kultúráját.
- esztétikai érzéke fejlődjön.
- tudja az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés szabályait
- ismerje a gyalogos és kerékpáros közlekedés legfontosabb szabályait.
- tudja a legfontosabb közlekedési jelzőtáblák, jelzőlámpák jelentését.
- ismerje az utazással kapcsolatos illemszabályokat.
- ismerje fel a közlekedési veszélyhelyzeteket.

2. évfolyam

- ismerje fel a hétköznapijainkban használatos anyagokat érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján.
- tudja a természetes és mesterséges anyagokat csoportosítani.
- legyen képes egyedül önálló tárgyakat tervezni és készíteni.
- tudjon együttműködni társaival.
- az elvégzett munkáknál biztonságosan és balesetmentesen használja az eszközöket.
- tartson munka közben rendet és tisztaságot.
- tanulja meg a takarékoskosságot.
- ismerje a papír, fa, fonal tulajdonságait és felhasználásukat.
- a vállalt feladatait végezze el, szokásrendjét alakítsa ki.
- rendszeretete alakuljon ki.
- ismerje fel az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét.
- környezettudatos magatartást alakítson ki.
- ismerje a legfontosabb erőforrásokat a háztartásokban.
- figyeljen az egészséges életmódra, táplálkozásra.
- mindennapjainak részévé váljon a személyi higiénia és a tisztálkodás.
- alakítson ki magának megfelelő napirendet, házirendet.
- tervezzen és készítsen egyszerűbb tárgyakat és alkalmazza a tanult munkafolyamatokat.
- sajátítsa el az ajándékozás kultúráját.
- esztétikai érzéke fejlődjön.
- tudja az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés szabályait.
- ismerje a gyalogos és kerékpáros közlekedés legfontosabb szabályait.

- tudja a legfontosabb közlekedési jelzőtáblák, jelzőlámpák jelentését.
- ismerje az utazással kapcsolatos illemszabályokat.
- ismerje fel a közlekedési veszélyhelyzeteket.

3. évfolyam

- alkotótevékenysége során figyelembe veszi az anyag tulajdonságait, felhasználhatóságát;
- adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervez, készít, alkalmazza a tanult munkafolyamatokat;
- egyszerű szöveges, rajzos és képi utasításokat hajt végre a tevékenysége során;
- saját és társai tevékenységét a kitűzött célok mentén, megadott szempontok szerint reálisan értékeli;
- felismeri, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megóvhatja, javíthat annak állapotán;
- rendet tart a környezetében;
- törekszik a takarékos anyagfelhasználásra;
- szelektíven gyűjti a hulladékot;
- otthoni és iskolai környezetének, tevékenységeinek balesetveszélyes helyzetét felismeri, és ismeri megelőzésük módját;
- takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel;
- tudatosan megtartja az egészséges és biztonságos munkakörnyezetét;
- az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet;
- társaival munkamegosztás szerint együttműködik a csoportos munkavégzés során;
- ismeri a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit;
- ismeri a családellátó tevékenységeket;
- ismeri az egészségmegőrzés tevékenységét;
- ismeri és használni, alkalmazni tudja a legfontosabb közlekedési lehetőségeket, szabályokat, viselkedési elvárásokat

4. évfolyam

- ismerje fel a hétköznapijainkban használatos anyagokat
- tudja a természetes és mesterséges anyagokat csoportosítani.
- legyen képes egyedül önálló tárgyakat tervezni és készíteni.
- tudjon együttműködni társaival.

- az elvégzett munkáknál biztonságosan és balesetmentesen használja az eszközöket.
- tartson munka közben rendet és tisztaságot.
- tanulja meg a takarékoságot.
- fejlődjön a környezettudatossága.
- ismerje a papír, fa, fonal tulajdonságait és felhasználásukat.
- a vállalt feladatait végezze el, szokásrendjét alakítsa ki.
- rendszeretete alakuljon ki.
- ismerje fel az egymásért végzett munka fontosságát, a munkamegosztás értékét.
- környezettudatos magatartást alakítson ki.
- ismerje a legfontosabb erőforrásokat a háztartásokban.
- figyeljen az egészséges életmódra, táplálkozásra.
- ismerjen meg alapvető illemszabályokat.
- mindennapjainak részévé váljon a személyi higiénia és a tisztálkodás.
- alakítson ki magának megfelelő napirendet, házirendet.
- tervezzen és készítsen egyszerűbb tárgyakat és alkalmazza a tanult munkafolyamatokat.
- sajátítsa el az ajándékozás kultúráját.
- esztétikai érzéke fejlődjön.
- tudja az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés szabályait.
- ismerje a gyalogos és kerékpáros közlekedés legfontosabb szabályait.
- tudja a legfontosabb közlekedési jelzőtáblák, jelzőlámpák jelentését.
- ismerje az utazással kapcsolatos illemszabályokat.
- közlekedési eszközök környezettudatos használata.
- ismerje fel közlekedési veszélyhelyzeteket.

Digitális kultúra

3. évfolyam

- megnevez néhány informatikai eszközt, felsorolja fontosabb jellemzőit;
- kezdetben tanítói segítséggel, majd önállóan használ néhány, életkorának megfelelő alkalmazást, elsősorban információgyűjtés, gyakorlás, egyéni érdeklődésének kielégítése céljából.
- ismer néhány, kisiskolások részére készített portált, információforrást, digitálistananyag-lelőhelyet.

- egyszerű feladatokat old meg informatikai eszközökkel.
- grafikai alkalmazással egyszerű, közvetlenül hasznosuló rajzot, grafikát, dokumentumot hoz létre;
- egyszerű prezentációt, ábrát, egyéb segédletet készít.
- információt keres az interneten más tantárgyak tanulása során, és felhasználja azt.
- kiválasztja a számára releváns információt, felismeri a hamis információt;
- képes feladat, probléma megoldásához megfelelő applikáció, digitális tananyag, oktatójáték, képességfejlesztő digitális alkalmazás kiválasztására.
- tisztában van a személyes adat fogalmával, törekszik megőrzésére, ismer néhány példát az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban;
- ismeri és használja a kapcsolattartás formáit és a kommunikáció lehetőségeit a digitális környezetben;
- ismeri a mobil eszközök alkalmazásának előnyeit, korlátait, etikai vonatkozásait;
- közvetlen tapasztalatokkal rendelkezik a mobil eszközök oktatási célú felhasználásával kapcsolatban.
- feladat, probléma megoldásához többféle algoritmust próbál ki;

4.évfolyam

- megnevez néhány informatikai eszközt, felsorolja fontosabb jellemzőit;
- kezdetben tanítói segítséggel, majd önállóan használ néhány, életkorának megfelelő alkalmazást, elsősorban információgyűjtés, gyakorlás, egyéni érdeklődésének kielégítése céljából.
- ismer néhány, kisiskolások részére készített portált, információforrást, digitálistananyag-lelőhelyet.
- egyszerű feladatokat old meg informatikai eszközökkel.
- grafikai alkalmazással egyszerű, közvetlenül hasznosuló rajzot, grafikát, dokumentumot hoz létre;
- egyszerű prezentációt, ábrát, egyéb segédletet készít.
- információt keres az interneten más tantárgyak tanulása során, és felhasználja azt.
- kiválasztja a számára releváns információt, felismeri a hamis információt;
- tisztában van a személyes adat fogalmával, törekszik megőrzésére, ismer néhány példát az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban;

- ismeri és használja a kapcsolattartás formáit és a kommunikáció lehetőségeit a digitális környezetben;
- feladat, probléma megoldásához többféle algoritmust próbál ki;

Testnevelés és egészségfejlesztés

1. évfolyam

- felismeri az alapvető tartásos és mozgásos elemeket, pontosan végrehajtja.
- ismeri a gyakorláshoz szükséges térformák gyors és célszerű kialakítását.
- érti a gyakorlatvezetési módszereket és az utasításokat megfelelően végrehajtja.
- mozgásműveltsége szintjénél fogva pontosan hajtja végre a keresztező mozgásokat.
- ismeri a test- nevelés óra legfontosabb veszélyforrásait, odafigyel társaira.
- ismeri az utánzó mozgásokat.
- betartja a szabályokat a sor-és váltóversenyeknél.
- futását összerendezettség, lépésszabályozottság, ritmusosság jellemzi.
- ismeri az állórajt fogalmát és végre tudja hajtani.
- képes 4-6 percen keresztül folyamatosan futni.
- a Kölyökatlétika futásokat előkészítő és rávezető gyakorlatait ismerje.
- a különböző ugrásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.
- 10-20 cm-es magasságú felületre fel és le tudjon ugrani.
- nekifutásból elugrásokat tudjon végezni.
- ismerje a Kölyökatlétika ugrások előkészítő és rávezető gyakorlatait.
- a különböző dobásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.
- ismerje a Kölyökatlétika dobások előkészítő és rávezető gyakorla támasz- és függésgyakorlatok végrehajtásában a testtömegéhez igazodó erő- és egyensúlyozási képességgel rendelkezik.
- tudja az egyszerű talajgyakorlati elemeket.
- tudja a mászókulcsolást és tegyen kísérletet rúdon, kötélén.
- egyszerű statikus és dinamikus egyensúlyozási gyakorlatokat hajtsa végre.
- ismerje és hajtsa végre a különböző támaszgyakorlatokat.
- labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet.

- a labdás tevékenységeknél a balesetmegelőzési szabályokat jól ismerje
- jól ismerje a labdavezetési módok alapttechnikáit.
- ismerje a kézzel, lábbal, fejjel történő pattintó érintések alapttechnikáját.
- a testnevelési és népi játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat.
- játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége megmutatkozik;
- célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kisjátékokban;
- labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet.
- ismeri és képes megnevezni a küzdőfeladatok, esések, tompítások játék- és baleset-megelőzési szabályait,
- vállalja a társakkal szembeni fizikai kontaktust, sportszerű test-test elleni küzdelmet valósít meg.
- ismerje a küzdőjátékok baleset megelőzési szabályait.
- vállalja az egyszerű húzásokra, tolásokra épülő páros küzdőjátékokat.
- ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben; (öltözködés)
- a szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezete tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

2. évfolyam

- ismeri a gyakorláshoz szükséges térformák gyors és célszerű kialakítását.
- érti a gyakorlatvezetési módszereket és az utasításokat megfelelően végrehajtja.
- ismeri az utánzó mozgásokat.
- betartja a szabályokat a sor-és váltóversenyeknél.
- ismeri az állórajt fogalmát és végre tudja hajtani.
- képes 4-6 percen keresztül folyamatosan futni.
- 10-20 cm-es magasságú felületre fel és le tudjon ugrani.
- nekifutásból elugrásokat tudjon végezni.
- tudja az egyszerű talajgyakorlati elemeket.
- egyszerű statikus és dinamikus egyensúlyozási gyakorlatokat hajtson végre.

- ismerje és hajtsa végre a különböző támaszgyakorlatokat.
- labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet.
- a labdás tevékenységeknél a balesetmegelőzési szabályokat jól ismerje.
- jól ismerje a labdavezetési módok alaptechnikáit.
- ismerje a kézzel, lábbal, fejfel történő pattintó érintések alaptechnikáját

3. évfolyam

- A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.
- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.
- A testnevelés órán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása.
- A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energia befektetéssel, eszközzel, társakkal.
- A bonyolultabb játékos feladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.
- A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.
- Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.
- A csapaterdeknek megfelelő összjátékra törekvés.
- A sportszerű viselkedés értékévé válása.
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
- A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, rendezettségre törekvő végrehajtása, változó körülmények között.
- Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.
- Egy- és kétkézes gurítások és dobások helyből, majd haladásból. Különböző ívben és sebességgel érkező labdák és egyéb eszközök elkapása párban és csoportokban nehezített feltételek mellett. Alsó, felső, mellső dobások párban és csoportokban különböző erővel, irányba és távolságra *haladó mozgás közben*.
- tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat;
- A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.
- labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet.

- A sportszerű küzdésre, az asszertív viselkedésre törekvés.
- A saját agresszió kezelése.
- A sportszerű küzdelek, együttműködő feladatok végrehajtása során a társak tiszteletének erősítése.

4. évfolyam

- Ismeri a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásait.
- ismeri a gyakorláshoz szükséges térformák gyors és célszerű kialakítását.
- érti a gyakorlatvezetési módszereket és az utasításokat megfelelően végrehajtja.
- A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.
- Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.
- A testnevelés órán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének megszilárdulása.
- A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.
- mozgásműveltsége szintjénél fogva pontosan hajtja végre a keresztező mozgásokat.
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.
- Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások kombinálása térben, szabályozott energiabefektetéssel, eszközzel, társakkal.
- A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.
- futását összerendezettség, lépés szabályozottság, ritmusosság jellemzi.
- A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, rendezettségre törekvő végrehajtása, változó körülmények között.
- Tartós futás egyéni tempóban, akár járások közbeiktatásával is.
- a különböző ugrásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre.
- A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, rendezettségre törekvő végrehajtása, változó körülmények között.
- A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.
- a különböző dobásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre

1. *Pharmaceuticals* - The pharmaceutical industry is a major contributor to the economy, but it is also a major source of pollution. The industry produces a wide range of products, including prescription drugs, over-the-counter drugs, and medical devices. The production process involves the use of large amounts of water and energy, and the release of a variety of pollutants, including chemicals, heavy metals, and pharmaceuticals.

2. *Chemicals* - The chemical industry is another major contributor to the economy, but it is also a major source of pollution. The industry produces a wide range of products, including plastics, fertilizers, and pesticides. The production process involves the use of large amounts of water and energy, and the release of a variety of pollutants, including chemicals, heavy metals, and pharmaceuticals.

3. *Manufacturing* - The manufacturing industry is a major contributor to the economy, but it is also a major source of pollution. The industry produces a wide range of products, including automobiles, electronics, and machinery. The production process involves the use of large amounts of water and energy, and the release of a variety of pollutants, including chemicals, heavy metals, and pharmaceuticals.

4. *Energy* - The energy industry is a major contributor to the economy, but it is also a major source of pollution. The industry produces a wide range of products, including electricity, natural gas, and oil. The production process involves the use of large amounts of water and energy, and the release of a variety of pollutants, including chemicals, heavy metals, and pharmaceuticals.

5. *Transportation* - The transportation industry is a major contributor to the economy, but it is also a major source of pollution. The industry produces a wide range of products, including automobiles, trucks, and airplanes. The production process involves the use of large amounts of water and energy, and the release of a variety of pollutants, including chemicals, heavy metals, and pharmaceuticals.

6. *Construction* - The construction industry is a major contributor to the economy, but it is also a major source of pollution. The industry produces a wide range of products, including buildings, bridges, and roads. The production process involves the use of large amounts of water and energy, and the release of a variety of pollutants, including chemicals, heavy metals, and pharmaceuticals.

7. *Food and Agriculture* - The food and agriculture industry is a major contributor to the economy, but it is also a major source of pollution. The industry produces a wide range of products, including food, fiber, and biofuels. The production process involves the use of large amounts of water and energy, and the release of a variety of pollutants, including chemicals, heavy metals, and pharmaceuticals.

8. *Waste Management* - The waste management industry is a major contributor to the economy, but it is also a major source of pollution. The industry produces a wide range of products, including landfills, incinerators, and recycling facilities. The production process involves the use of large amounts of water and energy, and the release of a variety of pollutants, including chemicals, heavy metals, and pharmaceuticals.

9. *Water Treatment* - The water treatment industry is a major contributor to the economy, but it is also a major source of pollution. The industry produces a wide range of products, including drinking water, wastewater treatment plants, and desalination facilities. The production process involves the use of large amounts of water and energy, and the release of a variety of pollutants, including chemicals, heavy metals, and pharmaceuticals.

10. *Other Industries* - There are many other industries that contribute to the economy and are also sources of pollution. These include the mining industry, the forestry industry, and the fishing industry. Each of these industries produces a wide range of products and releases a variety of pollutants into the environment.

FELSŐ TAGOZAT

Magyar nyelv és irodalom

5. évfolyam

Magyar nyelv:

- ismeri a kommunikáció nyelvi és nem nyelvi jeleit, alkalmazza és felismeri azokat a mindennapi beszédhelyzetekben;
- önálló véleményalkotásra képes;
- az alapvető helyesírási szabályokat ismeri és tudatosan alkalmazza azokat szövegalkotás során;
- állandósult szókapcsolatokat, szólásokat, közmondásokat ismer;
- a nyelv szerkezeti egységeit ismeri;
- a főbb szóelemeket és funkciójukat (képző, jel, rag) felismeri;
- az alapszófajokat (ige, főnév, melléknév, számnév, névmás) felismeri;
- képes szavakat betűrendbe sorolni;
- ismeri az elválasztás szabályait és képes alkalmazni azokat;
- a dátum; keltezés szabályait ismeri és képes tudatosan alkalmazni azokat;
- ismeri az egyjelentésű, a többjelentésű, az azonos alakú, az ellentétes jelentésű szavak, a rokon értelmű szavak, a hasonló alakú szavak, a hangutánzó és a hangulatfestő szavak jelentését, felismeri azokat;
- szóbeli és írásbeli szövegalkotási készsége fejlődik.

Magyar irodalom:

- képes személyes vélemény megfogalmazására az olvasott szövegekben felvetett problémákkal kapcsolatban;
- a korábban megismert műfajokhoz (pl. mese, monda) kapcsolódó elemzési szempontokat alkalmazza hasonló témájú szövegekben;
- poétikai eszközök felismerése, szerepük értelmezése: verselés, szóképek, alakzatok;
- alapvető verstani és műfaji fogalmak megismerése, alkalmazása;
- képes nagyobb szövegegység áttekintő megértésére, és képes egyes szövegrészeket részletes megfigyelésére;
- cselekményben megjelenő élethelyzeteket, erkölcsi konfliktusokat azonosít, véleményt alkot;

- képes az olvasott mű szereplőinek jellemzésére.
- Memoriterek:
 - ❖ Weöres Sándor: Ó, ha cinke volnék;
 - ❖ Petőfi Sándor: János vitéz (részletek);
 - ❖ Arany János: Családi kör (részlet);
 - ❖ Petőfi Sándor: Az alföld (részlet);
- Kötelező olvasmányok:
 - ❖ Petőfi Sándor: János vitéz;
 - ❖ Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk;
 - ❖ Fekete István: Bogáncs.

6. évfolyam

Magyar nyelv:

- a tanuló rendelkezzen az 5. osztályban tanult nyelvtani, kommunikációs ismeretekkel;
- ismerje fel a magánhangzókat, mássalhangzókat, különböztesse meg a szótövet és a toldalékokat, a helyesírási alapelveket;
- legyen képes különböző szövegtípusok alkotására: elbeszélés, leírás, jellemzés (10-12 mondat);
- nyelvtani ismeretek: nagyobb szófaji csoportok és főbb sajátosságaik megnevezése;
- a tanuló írása legyen jól olvasható, diktálás után legyen képes hibáit javítani az írott szövegben.

Magyar irodalom:

- monda, legenda fogalma, fajtái – egy olvasott monda és legenda tartalmának ismertetése;
- Arany János: Toldi – a mű szerkezete, a főhős jellemzése, konfliktusok a műben, az elbeszélő költemény fogalma, a cselekmény ismerete;
- a ballada fogalma és jellemzői – egy olvasott ballada tartalmának ismertetése;
- Gárdonyi Géza: Egri csillagok – a cselekmény ismerete, a szereplők jellemzése, a magyarok szerepének értékelése;
- szabadon választott világirodalmi ifjúsági regény ismerete.
- Memoriterek:
 - ❖ Arany János: Toldi (részletek);
 - ❖ Arany János: A walesi bárdok (részlet);

- ❖ Arany János: Mátyás anyja;
- ❖ Kölcsey Ferenc: Himnusz;
- ❖ Vörösmarty Mihály: Szózat.
- Kötelező olvasmányok:
- ❖ Arany János: Toldi;
- ❖ Gárdonyi Géza: Egri csillagok;
- ❖ világirodalmi ifjúsági regény.

7. évfolyam

Magyar nyelv:

- Rendelkezzen a tanuló a 6. osztályban tanult nyelvtani ismeretekkel, ismerje a következő szófajokat: ige, főnév, melléknév, számnév, névmás, névelő
- Tudja felsorolni az alárendelő szószerkezetek fajtáit, ismerje a mondatrészek jelölését
- Tudja elmondani az állítmány fajtáit, az alany és állítmány kérdései
- Ismerje fel az alanyt, az igei és névszói állítmányt
- Tudja elmondani a tárgyas szószerkezet kérdését, ismerje jelölési módját
- Tudja felsorolni a határozók fajtáit, azok kérdései
- Ismerje fel a határozós szószerkezeteket
- Ismerje fel és tudja jelölni a jelzős szószerkezeteket
- Írása legyen olvasható és rendezett.
- Diktálás után írt szövegben legyen képes a hibáit javítani.

Magyar irodalom:

- A tanuló legyen képes a szöveg értő olvasását biztosító olvasásra, továbbá az olvasott művek tartalmáról beszámolni.
- Ismerje a reformkor legfőbb jellemzőit, tudja elhelyezni a korban, ismerje kulturális intézményeit, tudjon írókat, költőket felsorolni
- Tudja felsorolni az irodalmi műnemeket, műfajokat / líra, epika, dráma- dal, elégia, epigramma, regény, novella, ballada, óda/
- Ismerje a következő írók, költők munkásságát vázlatosan a tankönyv szövegei alapján: Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Arany János, Jókai Mór, Mikszáth Kálmán
- Tudja megfogalmazni a következő fogalmak legfontosabb jegyeit: dal, epigramma, óda, himnusz, elégia, regény, ballada, novella, időmértékes verselés

- Tudja következő memoriterek: Himnusz, Szózat, Szabadság, szerelem! + még két a tankönyvből szabadon választott Petőfi verset
- Legyen tisztában a kijelölt kötelező olvasmány cselekményével, tudja felsorolni a főszereplőket / Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője/
- Ismerje és tudja elmondani az együtt látott Jókai- művéből készült film cselekményét, és egy Mikszáth- novella tartalmát
- Legyen képes egy 15-20 mondatból álló összefüggő írásbeli szöveget alkotni/leírás, elbeszélés leírással/

Dráma és színház:

A dráma és színház tanítása komplex művészeti és művészetpedagógiai tevékenység, amely interakciókon keresztül, játék, cselekvés és tapasztalat útján éri el célját, a dramatikus tevékenységben megvalósuló tanulást.

A dráma és színház eszközeinek megismerése és kreatív alkalmazása segíti a tanulók személyes megnyilvánulását, az önbizalom megteremtését, kapcsolatteremtő képességének kibontakoztatását. Szolgálja a tanulók beszédfejlesztését, mozgásfejlesztését, önkifejezését, ön- és társismeretének gazdagodását. Szerepet játszik a koncentráció, a figyelemösszpontosítás, a térbeli tájékozódás, az érzékelés fejlesztésében, az együttműködési készség kialakításában.

A dramatikus tevékenységekben, a játékokban, a problémaközpontú tematikus foglalkozásokban való cselekvő részvétel során megélt egyéni és közösségi élményeken keresztül fejlődnek a tanulók alkotó és befogadó, valamint kommunikációs és szocializációs készségei, képességei.

A tárgy fejlesztési feladatai és ismeretei elsősorban tevékenység-központú, komplex gyakorlati képzés során sajátíthatók el. Ezért a tematikai egységekhez időkeretek csak ajánlatként határozhatók meg. A feltüntetett témakörök és fejlesztési feladatok megjelenése átfedi egymást, a tagolás csak a könnyebb áttekinthetőséget szolgálja, a tanterv óraszámajánlásai az éves összóraszám vonatkozásában nyújtanak tájékoztatást. A kerettanterv összességében az adott iskolaszakaszokra fogalmazza meg a fejlesztési feladatokat és ismereteket a hozzárendelt óraszámokkal. A témakörök, illetve a fejlesztési feladatok és ismeretek nem sorrendben, hanem a korosztály és a csoport adottságainak, képzettségének megfelelően, a szaktanár döntése alapján, akár integrált formában, ugyanazon tevékenységek keretében is feldolgozhatóak; egy fejlesztési feladat pedig több tevékenység során is vizsgálható.

Az 5–8. évfolyamok egyikén a dráma és színház tantárgy heti 1 óra kötelező óraszámával rendelkezik, szervezése megvalósulhat projektnapok, témahét vagy tematikus hét keretében, továbbá tömbösítve is. Emellett a szabad órakeret terhére további óraszámokban, illetve más tantárgyakba, tanulási területekbe integráltnak, esetleg moduláris formában jelenhet meg.

8. évfolyam

Magyar nyelv:

- Rendelkezzen a tanuló az előző években szerzett nyelvtani ismeretekkel minimális szinten.
- Ismerje fel a mondatokat a beszélő szándéka szerint, az írásjeleket helyesen alkalmazza a mondatok végén.
- Tudja megkülönböztetni az egyszerű és összetett mondatokat.
- Tudja elmondani az alárendelő összetett mondatok fajtáit, egyszerűbb összetett mondatot tudjon ábrázolni
- Ismerje a mellérendelő összetett mondatok fajtáit, jeleit, néhány kötőszót, és tudjon elemezni egyszerűbb mellérendelő összetett mondatot.
- Írásképe legyen olvasható, áttekinthető
- Tudjon szöveget leírni hallás után, 10-15 mondatot kb. 10 perc alatt. Írástempója legyen megfelelő.
- Ismerje a mondatvégi és mondatközi írásjeleket, tudja kis hibával alkalmazni.
- Rendelkezzen minimális nyelvtörténeti ismerettel: tudja felsorolni nyelvrokonainkat, tudja jellemezni a magyar nyelv természetét.
- Legyen fogalma a nyelvjárásokról, a nyelvváltozatokról.

Magyar irodalom:

- A tanuló legyen képes a szövegértő olvasását biztosító olvasásra, az olvasott szöveg tartalmának elmondására
- Szövegalkotás: önéletrajz írása minta alapján
- Tudja elmondani, hogy mit tanultunk 8. osztályban, vagyis felsorolni az írók, költők nevét, tudjon említeni 8.-ban tanult irodalmi alkotásokat
- Tudja a már tanult irodalmi műfajokat műnemekbe rendezni

- Ismerje a következő költők munkásságát vázlatosan: Ady Endre, Móricz Zsigmond, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, Tóth Árpád, Juhász Gyula, József Attila, Radnóti Miklós, Tamási Áron, Karinthy Frigyes
- Legyen tisztában az új fogalmakkal: szimbólum, lélektani novella, humoreszk
- Tudjon 3 idén tanult költeményt (szabadon választható)
- Ismerje Tamási Áron Ábel című regényének tartalmát, ismerje a szereplők nevét

Idegen nyelv

5. évfolyam

Angol nyelv:

- Szókincs

Tudja az 5. osztály témaköreinek szóanyagát és az alábbi témakörök szavait:

- Külső tulajdonságok, ruházat
- Hónapok, dátumok
- Ünnepek, jeles napok (Birthday, Christmas, Easter, New Year)
- A házimunka, mindennapos tevékenységek, feladatok
- Állat kedvencek, házi állatok és vadállatok
- Utazással, nyaralással kapcsolatos kifejezések
- Ételek, italok, étkezések, receptek
- Vásárlás, mindennapi vásárlás
- Földrajzi kifejezések
- Időjárás
- Melléknevek
- A rendhagyó múlt idejű igék
- Nyelvtani ismeretek
- Present Continuous használata
- Present Simple + a gyakoriságot kifejező időhatározók
- Sorszámnevek
- A személyes névmások tárgyas alakjai
- A két jelen idő helyes használata
- Egyszerű múlt idő, az alapvető rendhagyó igék használata
- a jövő idő kifejezése a „going to” szerkezettel
- Megszámlálható és megszámlálhatatlan főnevek

- A határozott és határozatlan névelő használata
- some/any, How much/how many? használata
- A melléknévek fokozása, hasonlító szerkezetek használata alap- és középfokban

- **Beszédkésztség**

Tudjon

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszolni;
- tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni, kérdéseket tesz fel;
- megértési probléma esetén segítséget kérni;
- tanult minta alapján egyszerű párbeszédben részt venni.
- személyek leírni, tulajdonságokat bemutatni,
- beszélni a születésnapjáról, az ünnepekről,
- beszélni az otthoni teendőkről, házimunkákról,
- néhány mondatot mondani a kedvenc állatáról
- beszélni az étkezésekről,
- arról, hogy mit szokott enni illetve inni általában,
- az időjárásról beszélgetni,
- mondani néhány mondatot a legutóbbi nyaralásáról,
- tudjon összehasonlítani különböző dolgokat.

- **Hallott szöveg értése**

A tanuló képes legyen

utasításokat megérteni, azokra cselekvéssel válaszolni; ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket megérteni; jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűrni; ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérteni.

- **Olvasott szöveg értése**

A tanuló tudjon

jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat elolvasni; jórészt ismert nyelvi eszközökkel egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegben fontos információt megtalálni; jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérteni.

- **Íráskészség**

A tanuló képes legyen

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat helyesen leírni; egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmazni.

Továbbhaladás feltételei:

A tanuló megérti a gazdagodó nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést, az ismert témákhoz kapcsolódó kérdéseket, rövid megnyilatkozásokat, szövegeket.

Egyszerű nyelvi eszközökkel, begyakorolt beszédfordulatokkal kommunikál. Felkészülés után elmond rövid szövegeket.

Német nyelv:

• **Themen und Situationen im persönlichen Bereich und im Bereich der unmittelbaren Umgebung und Umwelt**

– elmesél rövid, személyes történetet egyszerű nyelvi eszközökkel, önállóan, a cselekményt lineárisan összefűzve;

– rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket ír a tanult nyelvi szerkezetek felhasználásával az ismert szövegtípusokban, az ajánlott tématarományokban;

– értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján;

– kommunikációt kezdeményez egyszerű hétköznapi témában, a beszélgetést követi, egyszerű nyelvi eszközökkel fenntartja és lezárja;

– az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel, és válaszol a hozzá intézett kérdésekre;

– üzeneteket ír;

– megoszt alapvető személyes információkat magáról egyszerű nyelvi elemekkel;

– kifejez tetszést, nem tetszést, akaratot, kívánságot, tudást és nem tudást, szándékot;

– kifejez alapvető érzéseket, például örömet, sajnálkozást, bánatot, elégedettséget, elégedetlenséget;

– ismerős és gyakori alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is, többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát az ismert nyelvi eszközök segítségével.

• **Themen und Situationen im Bereich des öffentlichen Lebens**

– találkozik az érdeklődésének megfelelő, akár autentikus szövegekkel elektronikus/digitális csatornákon, tanórán kívül is.

• **Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums**

– megérti a szintjének megfelelő, nonverbális vagy vizuális eszközökkel támogatott célnyelvi óravezetést és utasításokat, kérdéseket;

- felkészülést követően röviden, összefüggően beszél az ajánlott tématarományokhoz tartozó témákban;
- képet jellemez röviden, ismert nyelvi fordulatok segítségével, segítő tanári kérdések alapján;
- változatos, kognitív kihívást jelentő szóbeli és írásbeli feladatokat old meg önállóan vagy kooperatív munkaformában, a tanult nyelvi eszközökkel, szükség szerint tanári segítséggel;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű hangzószövegben a tanult nyelvi elemeket;
- alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szöveget a változatos nyelvórai tevékenységek és a feladatmegoldás során;
- alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott, nyomtatott vagy digitális alapú szöveget a változatos nyelvórai tevékenységek és feladatmegoldás során;
- egyszerű mondatokat összekapcsolva mond el egymást követő eseményekből álló történetet, vagy leírást ad valamilyen témáról;
- nem értés esetén a meg nem értett kulcsszavak vagy fordulatok ismétlését vagy betűzését kéri;
- a tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a játék céljainak megfelelően alkalmazza;
- a tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a feladat céljainak megfelelően alkalmazza.
- **Fächerübergreifende Themen und Situationen**
 - papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformákban;
 - ismer szavakat, szókapcsolatokat a célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő, más tudásterületen megcélzott tartalmakból.
- **Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen**
 - ismeri a célnyelv főbb jellemzőit;
 - értelmezi és használja az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmakat a tanórán kívül is;
 - követi a célnyelvi normához illeszkedő kiejtést és intonációt a tanult nyelvi elemekben;

- alkalmazza a tanult nyelvi funkciókat társalgás megkezdéséhez, fenntartásához és befejezéséhez;
- digitális eszközöket és felületeket is használ nyelvtudása fejlesztésére;
- megold játékos és változatos írásbeli feladatokat rövid szövegek szintjén;
- nyelvtanulási céljainak eléréséhez társaival párban és csoportban együttműködik;
- nyelvi haladását többnyire fel tudja mérni.
- **Interkulturelle und landeskundliche Themen**
 - találkozik célnyelvi országismereti tartalmakkal;
 - megismeri a célnyelvi országok jellemzőit és kulturális sajátosságait;
 - a célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemeket használja.
- **Aktuelle Themen**
 - használja a célnyelvet életkorának és nyelvi szintjének megfelelő aktuális témákban és a hozzájuk tartozó szituációkban;
 - találkozik a célnyelvi, életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi legfőbb hírekkel, eseményekkel.
- **Unterhaltung und spielerisches Lernen**
 - hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
 - a nyomtatott vagy digitális alapú írott szöveget felhasználja szórakozásra és ismeretszerzésre;
 - találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmakkal;
 - felhasználja a célnyelvet szórakozásra és játékos nyelvtanulásra.
- **Wissenserwerb, Wissensvermittlung**
 - papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projekt munkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformákban;
 - találkozik az érdeklődésének megfelelő, akár autentikus szövegekkel elektronikus/digitális csatornákon, tanórán kívül is;
 - néhány szóból vagy mondatból álló jegyzetet készít írott szöveg alapján;
 - találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi ismeretterjesztő tartalmakkal.

6. évfolyam

Angol nyelv:

• Szókincs

Az 5-6. évfolyam alapszókincse + az alábbi témakörök szóanyaga:

- Szűkebb és tágabb család, rokonok, családfa
- Életszakaszok
- Szabadidős tevékenységek
- Lakóhely, házak, bútorok, berendezési tárgyak
- Rendhagyó és nem rendhagyó múlt idejű igék
- Természeti katasztrófák
- Az igék 3. alakja (Past Participle)
- Egy ország, egy város bemutatása

• Nyelvtani ismeretek

- a kétféle jelen idő ismerete, használata és megkülönböztetése
- a Past Simple ismerete és helyes használata
- a tanult rendhagyó igék múlt idejű alakjának ismerete és helyes használata
- a jövő idő kifejezése will
- határozott és határozatlan névelő használata helynevekkel
- Present Continuous használata jövő idejű cselekvés kifejezésére
- melléknévek fokozása - hasonlító szerkezetek használata alap- és középfokban
- a have to (kell) használata
- gyakoriságot kifejező határozók: never, sometimes, often, usually, always...
- Past Continuous ismerete és helyes használata
- A kétféle múlt idő (Past Simple és Past Continuous) ismerete, használata és megkülönböztetése
- határozatlan névmások somebody, everybody, anybody, something etc.
- Present Perfect Tense ismerete, használata (ever, never, just)

• Beszédkészség

Tud

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszolni;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni,
- kérdéseket feltenni,
- megértési probléma esetén segítséget kérni;

- részt venni egyszerű párbeszédben,
- bemutatkozni és bemutatni a családját, barátait,
- beszélni az életéről, a hétvégéjéről
- beszélgetni múltbéli eseményekről,
- a nyári élményeiről beszámolni,
- meghívni valakit, javaslatot megfogalmazni, a meghívásra vagy javaslatra reagálni,
- szándékot kifejezni (I'm going to meet ..),
- kifejezni pillanatnyi döntést (I'll make it.),
- mesélni jövőbeni terveiről,
- elmesélni egy napjának beosztását,
- segítséget felajánlani,
- útbaigazítást kérni és adni,
- mesélni élményeiről, tapasztalatairól. (Have you ever been to London? I've never ridden a horse.)

- Hallott szöveg értése

A tanuló képes

megérteni az utasításokat, azokra cselekvéssel válaszolni;

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megérteni;

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűrni;

ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérteni.

- Olvasott szöveg értése

A tanuló képes

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget elolvasni;

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalálni;

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérteni;

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérteni;

egyszerű, képekkel illusztrált szöveget megérteni.

- Íráskészség

A tanuló

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leírni;

egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmazni;

egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehozni.

Továbbhaladás feltételei:

Rövid, egyszerű szövegek elmondása, illetve párbeszéd előadása társaival közösen, tanári segítséggel;
egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott, összefüggő leírás adása saját magáról és a környezetében előforduló tárgyakról,
élelményekről, eseményekről; néhány egyszerű nyelvtani szerkezet és mondatfajta használata;
a szavak, szócsoporthoz, egyszerű cselekvések, történések összekapcsolása kötőszavakkal;

Német nyelv:

- **Themen und Situationen im persönlichen Bereich und im Bereich der unmittelbaren Umgebung und Umwelt**
 - elmesél rövid, személyes történetet egyszerű nyelvi eszközökkel, önállóan, a cselekményt lineárisan összefűzve;
 - rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket ír a tanult nyelvi szerkezetek felhasználásával az ismert szövegtípusokban, az ajánlott tématarományokban;
 - értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján;
 - kommunikációt kezdeményez egyszerű hétköznapi témában, a beszélgetést követi, egyszerű nyelvi eszközökkel fenntartja és lezárja;
 - az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel, és válaszol a hozzá intézett kérdésekre;
 - üzeneteket ír;
 - megoszt alapvető személyes információkat magáról egyszerű nyelvi elemekkel;
 - kifejez tetszést, nem tetszést, akaratot, kívánságot, tudást és nem tudást, szándékot;
 - kifejez alapvető érzéseket, például örömet, sajnálkozást, bánatot, elégedettséget, elégedetlenséget;
 - ismerős és gyakori alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is, többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát az ismert nyelvi eszközök segítségével.
- **Themen und Situationen im Bereich des öffentlichen Lebens**
 - találkozik az érdeklődésének megfelelő, akár autentikus szövegekkel elektronikus/digitális csatornákon, tanórán kívül is.
- **Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums**

- megérti a szintjének megfelelő, nonverbális vagy vizuális eszközökkel támogatott célnyelvi óravezetést és utasításokat, kérdéseket;
- felkészülést követően röviden, összefüggően beszél az ajánlott tématerületekhez tartozó témákban;
- képet jellemez röviden, ismert nyelvi fordulatok segítségével, segítő tanári kérdések alapján;
- változatos, kognitív kihívást jelentő szóbeli és írásbeli feladatokat old meg önállóan vagy kooperatív munkaformában, a tanult nyelvi eszközökkel, szükség szerint tanári segítséggel;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű hangzószövegben a tanult nyelvi elemeket;
- alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szöveget a változatos nyelvórai tevékenységek és a feladatmegoldás során;
- alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott, nyomtatott vagy digitális alapú szöveget a változatos nyelvórai tevékenységek és feladatmegoldás során;
- egyszerű mondatokat összekapcsolva mond el egymást követő eseményekből álló történetet, vagy leírást ad valamilyen témáról;
- nem értés esetén a meg nem értett kulcsszavak vagy fordulatok ismétlését vagy betűzését kéri;
- a tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a játék céljainak megfelelően alkalmazza;
- a tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a feladat céljainak megfelelően alkalmazza.
- **Fächerübergreifende Themen und Situationen**
- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformákban;
- ismer szavakat, szókapcsolatokat a célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő, más tudásterületen megcélzott tartalmakból.
- **Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen**
- ismeri a célnyelv főbb jellemzőit;
- értelmezi és használja az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmakat a tanórán kívül is;

- követi a célnyelvi normához illeszkedő kiejtést és intonációt a tanult nyelvi elemekben;
- alkalmazza a tanult nyelvi funkciókat társalgás megkezdéséhez, fenntartásához és befejezéséhez;
- digitális eszközöket és felületeket is használ nyelvtudása fejlesztésére;
- megold játékos és változatos írásbeli feladatokat rövid szövegek szintjén;
- nyelvtanulási céljainak eléréséhez társaival párban és csoportban együttműködik;
- nyelvi haladását többnyire fel tudja mérni.
- **Interkulturelle und landeskundliche Themen**
 - találkozik célnyelvi országismereti tartalmakkal;
 - megismeri a célnyelvi országok jellemzőit és kulturális sajátosságait;
 - a célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemeket használja.
- **Aktuelle Themen**
 - használja a célnyelvet életkorának és nyelvi szintjének megfelelő aktuális témákban és a hozzájuk tartozó szituációkban;
 - találkozik a célnyelvi, életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi legfőbb hírekkel, eseményekkel.
- **Unterhaltung und spielerisches Lernen**
 - hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
 - a nyomtatott vagy digitális alapú írott szöveget felhasználja szórakozásra és ismeretszerzésre;
 - találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmakkal;
 - felhasználja a célnyelvet szórakozásra és játékos nyelvtanulásra.
- **Wissenserwerb, Wissensvermittlung**
 - papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformákban;
 - találkozik az érdeklődésének megfelelő, akár autentikus szövegekkel elektronikus/digitális csatornákon, tanórán kívül is;
 - néhány szóból vagy mondatból álló jegyzetet készít írott szöveg alapján;
 - találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi ismeretterjesztő tartalmakkal.

7. évfolyam

Angol nyelv:

- Szókincs

Az 5-7. évfolyam alapszókincse + az alább felsorolt témakörök szóanyaga:

- Problémák

- Sürgősségi ellátások

- Iskolai szabályok

- Vonzatos igék

- Anyagok

- Ruházat leírásának szavai

- A számítógép részei

- Főnevek és melléknevek

- Testrészek

- Betegségek és kezelésük

- Egészséges életmód, egészséges étkezés

- -ed és – ing végződésű melléknevek

- Igék+előjárósók

- Az igék 3. alakja (Past Participle forms)

- Környezetiproblémák

- Nyelvtani ismeretek:

- Phrasal verbs

- Módbeli segédigék szerkezetek használata: should/shouldn't, must/mustn't, have to/don't have to,

- used to – múltbéli szokás kifejezése,

- Múlt idejű módbeli segédigék használata: could/couldn't, had to/didn't have to,

- Present Perfect Tense + for/since or recently

- A Past Simple és Present Perfect helyes használata és megkülönböztetése

- Stative verbs

- Ugye kérdés

- Time expressions

- Passzív szerkezet egyszerű jelen és múlt időben

- Köötőszavak: and, or, but, although, however, because, on the other hand

- Példák megfogalmazása különböző módon: for example, like, such as

- Igék + Gerund(-ing) or Infinitive

- First conditional (feltételes mód első típusa)

• Beszédkészség (kommunikáció)

A tanuló tud

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszolni;

- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni,

- kérdéseket feltenni,

- eseményeket elmesélni;

- megértési probléma esetén segítséget kérni;

- egyszerű párbeszédben részt venni,

- ruhákat megnevezni, ruházatot leírni,

- ruhavásárlás szituációban részt venni,

- beszélni a tapasztalatokról, élményekről (Present Perfect +since/for)

- múltbéli szokásait bemutatni,

- orvosnál szituációban részt venni,

- tanácsot adni az egészséges táplálkozásról, életmódról,

- egy étteremben ételt rendelni,

- megkérni egy embert valaminek a megtételére,

- leírni egy jelenetet (There's someone+ing; see/hear someone+ing),

- kifejezni aggodalmat.

- válaszolni a hírekre.

• Hallott szöveg értése

A tanuló képes

utasításokat megérteni, azokra cselekvéssel válaszolni;

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megérteni;

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből fontos információt kiszűrni;

ismert nyelvi eszközökkel, megfogalmazott kb. 100 szavas szöveg lényegét megérteni;

• Olvasott szöveg értése

A tanuló képes

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérteni;

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveget elolvas;

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben fontos információt megtalál;

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;

egyszerű történetet megérteni; jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkezteti.

- **Íráskészség**

A tanuló képes

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leírni;

egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmazni;

egyszerű, strukturált szöveget (üzenet, üdvözlét, baráti levelet) létrehozni;

kb. 50-70 szavas jellemzést, beszámolót írni.

Továbbhaladás feltételei:

Szavak és rövid szövegek másolása és diktálás utáni leírása.

Egyszerű szerkezetű, összefüggő mondatok írása a tanuló közvetlen.

Környezetével kapcsolatos témákról, különböző szövegtípusok létrehozása (pl.leírás, élménybeszámoló, párbeszéd).

Egyszerű szövegek írása kommunikációs céllal (pl. levél, üzenet, blogbejegyzés fórumbejegyzés).

Egyszerű írásos minták követése, kreatív átdolgozása, aktuális, konkrét és személyes tartalmakkal való megtöltése (pl. egyszerű, személyes témákról minta alapján vers, dalszöveg, rap írása).

Német nyelv:

- **Themen und Situationen im persönlichen Bereich und im Bereich der unmittelbaren Umgebung und Umwelt**

- elmesél rövid, személyes történetet egyszerű nyelvi eszközökkel, önállóan, a cselekményt lineárisan összefűzve;

- rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket ír a tanult nyelvi szerkezetek felhasználásával az ismert szövegtípusokban, az ajánlott tématarományokban;

- értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján;

- összetett írott instrukciókat értelmez;

- kommunikációt kezdeményez egyszerű hétköznapi témában, a beszélgetést követi, egyszerű, nyelvi eszközökkel fenntartja és lezárja;
- az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel, és válaszol a hozzá intézett kérdésekre;
- véleményét, gondolatait, érzéseit egyre magabiztosabban fejezi ki a tanult nyelvi eszközökkel;
- a tanult nyelvi elemeket többnyire megfelelően használja, beszédszándékainak megfelelően, egyszerű spontán helyzetekben;
- váratlan, előre nem kiszámítható eseményekre, jelenségekre és történésekre is reagál egyszerű célnyelvi eszközökkel, személyes vagy online interakciókban;
- üzeneteket ír;
- egyszerűen megfogalmazza személyes véleményét, másoktól véleményük kifejtését kéri, és arra reagál, elismeri vagy cáfolja mások állítását, kifejezi egyetértését vagy egyet nem értését;
- kifejez tetszést, nem tetszést, akaratot, kívánságot, tudást és nem tudást, szándékot;
- kifejez kérést, javaslatot, meghívást, kínálást és ezekre reagálást;
- kifejez alapvető érzéseket, például örömet, sajnálkozást, bánatot, elégedettséget, elégedetlenséget;
- nem értés esetén a meg nem értett kulcsszavak vagy fordulatok magyarázatát kéri vagy visszakérdez;
- megoszt alapvető személyes információkat magáról egyszerű nyelvi elemekkel;
- ismerős és gyakori alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is, többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát az ismert nyelvi eszközök segítségével.
- **Themen und Situationen im Bereich des öffentlichen Lebens**
- megérti a nem kizárólag ismert nyelvi elemeket tartalmazó, élőszóban vagy digitális felületen elhangzó rövid szöveg tartalmát;
- értelmezi az életkorának megfelelő, élőszóban vagy digitális felületen elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetét;
- hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szituációkhoz kapcsolódó, írott szövegekben megjelenő információkat;
- megérti a nem kizárólag ismert nyelvi elemeket tartalmazó rövid írott szöveg tartalmát;
- információt cserél, információt kér, információt ad.

- A közéleti tématarományhoz tartozó egyszerű információk értelmezése és átadása
- **Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums**
- megérti a szintjének megfelelő, nonverbális vagy vizuális eszközökkel támogatott célnyelvi óravezetést és utasításokat, kérdéseket;
- aktívan részt vesz az életkorának és érdeklődésének megfelelő gyermek- és ifjúsági irodalmi alkotások közös előadásában;
- egyre magabiztosabban kapcsolódik be történetek kreatív alakításába, átfogalmazásába;
- felkészülést követően röviden, összefüggően beszél az ajánlott tématarományokhoz tartozó témákban;
- képet jellemez röviden, ismert nyelvi fordulatok segítségével, segítő tanári kérdések alapján;
- változatos, kognitív kihívást jelentő szóbeli és írásbeli feladatokat old meg önállóan vagy kooperatív munkaformában, a tanult nyelvi eszközökkel, szükség szerint tanári segítséggel;
- egyénileg vagy társaival együttműködve, szóban, részben szóban vagy írásban projektmunkát, kiselőadást készít, s ezeket IKT-eszközök segítségével is meg tudja valósítani;
- a főbb szövegtípusok jellegzetességeit követi;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű hangzószövegben a tanult nyelvi elemeket;
- alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szöveget a változatos nyelvórai tevékenységek és a feladatmegoldás során;
- felismeri a főbb, életkorának megfelelő hangzó szövegtípusokat;
- megkülönbözteti a főbb, életkorának megfelelő írott szövegtípusokat;
- összetett írott instrukciókat értelmez;
- véleményét írásban, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazza, és arról írásban interakciót folytat;
- néhány szóból vagy mondatból álló jegyzetet készít írott szöveg alapján;
- egyszerű mondatokat összekapcsolva mond el egymást követő eseményekből álló történetet, vagy leírást ad valamilyen témáról;
- összekapcsolja az ismert nyelvi elemeket egyszerű kötőszavakkal (például: és, de, vagy);
- nem értés esetén a meg nem értett kulcsszavak vagy fordulatok magyarázatát kéri vagy visszakérdez;

- alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott, nyomtatott vagy digitális alapú szöveget a változatos nyelvórai tevékenységek és feladatmegoldás során;
- a tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a feladat céljainak megfelelően alkalmazza.
- **Fächerübergreifende Themen und Situationen**
 - egyénileg vagy társaival együttműködve, szóban, részben szóban vagy írásban projektmunkát, kiselőadást készít, s ezeket IKT-eszközök segítségével is meg tudja valósítani;
 - papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformákban;
 - aktívan részt vesz az életkorának és érdeklődésének megfelelő gyermek-, és ifjúsági irodalmi alkotások közös előadásában;
 - ismer szavakat, szókapcsolatokat a célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő, más tudásterületen megcélzott tartalmakból.
- **Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen**
 - idegen nyelvi kommunikációjában használja a célnyelv főbb jellemzőit;
 - értelmezi és használja az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmakat a tanórán kívül is;
 - tudatosan használ alapszintű nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat;
 - a szövegek létrehozásához nyomtatott és digitális alapú segédeszközt, szótárt használ;
 - követi a célnyelvi normához illeszkedő beszédtempót a begyakorolt nyelvi elemekben;
 - alkalmazza a tanult nyelvi funkciókat társalgás megkezdéséhez, fenntartásához és befejezéséhez;
 - tanult nyelvi eszközökkel és nonverbális elemek segítségével tisztázza mondanivalójának lényegét;
 - digitális eszközöket és felületeket is használ nyelvtudása fejlesztésére;
 - következetesen alkalmazza a célnyelvi betű- és jelkészletet;
 - ismeretlen szavak valószínű jelentését szövegösszefüggések alapján kikövetkezteti az életkorának és érdeklődésének megfelelő, konkrét, rövid szövegekben;
 - egy összetettebb nyelvi feladat, projekt végéig tartó célokat tűz ki magának;
 - nyelvtanulási céljainak eléréséhez megtalálja és használja a megfelelő eszközöket;
 - nyelvi haladását többnyire fel tudja mérni;
 - hibáit többnyire észreveszi és javítja;
 - társai haladásának értékelésében segítően részt vesz.

- **Interkulturelle und landeskundliche Themen**

- célnyelvi kommunikációjába beépíti a tanult interkulturális ismereteket;
- találkozik célnyelvi országismereti tartalmakkal;
- megismerkedik hazánk legfőbb országismereti és történelmi eseményeivel a célnyelven;
- megismeri a célnyelvi országok jellemzőit és kulturális sajátosságait;
- a célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemeket használja.

- **Aktuelle Themen**

- használja a célnyelvet életkorának és nyelvi szintjének megfelelő aktuális témákban és a hozzájuk tartozó szituációkban;
- megért és használ szavakat, szókapcsolatokat a célnyelvi, az életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi legfőbb hírekkel, eseményekkel kapcsolatban;
- megérti és tájékozódásra használja a célnyelvi, életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi legfőbb hírek, események lényegét.

- **Unterhaltung**

- hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
- kiemel, kiszűr konkrét információkat a nyelvi szintjének megfelelő, élőszóban vagy digitális felületen elhangzó szövegből, és azokat összekapcsolja más iskolai vagy iskolán kívül szerzett ismereteivel;
- értelmez egyszerű szórakoztató és ismeretterjesztő kisfilmeket;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szituációkhoz kapcsolódó, írott szövegekben megjelenő információkat;
- összetett írott instrukciókat értelmez;
- érdeklődése erősödik a célnyelvi irodalmi alkotások iránt;
- rövid szövegek írását igénylő kreatív munkát hoz létre önállóan;
- üzeneteket ír;
- a nyomtatott vagy digitális alapú írott szöveget felhasználja szórakozásra és ismeretszerzésre;
- a tanórán kívüli játékos nyelv tanulási lehetőségeket felismeri és azokat használja;
- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmakkal;
- felhasználja a célnyelvet szórakozásra és játékos nyelv tanulásra.

- **Wissenserwerb, Wissensvermittlung (Ismeretszerzés és tudásmegosztás)**

- egyénileg vagy társaival együttműködve, szóban, részben szóban vagy írásban projekt munkát, kiselőadást készít, s ezeket IKT-eszközök segítségével is meg tudja valósítani;
- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projekt munkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformákban;
- hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
- a nyomtatott vagy digitális alapú írott szöveget felhasználja szórakozásra és ismeretszerzésre,
- rövid, egyszerű, ismert nyelvi eszközökből álló kiselőadást tart változatos feladatok kapcsán, hagyományos vagy digitális alapú vizuális eszközök támogatásával;
- néhány szóból vagy mondatból álló jegyzetet készít írott szöveg alapján;
- a tanórán kívüli, akár játékos nyelvtanulási lehetőségeket felismeri és törekszik azokat kihasználni;
- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi ismeretterjesztő tartalmakkal;
- felhasználja a célnyelvet ismeretszerzésre;
- felhasználja a célnyelvet tudásmegosztásra.

8. évfolyam

Angol nyelv:

• Szókincs

Az 5-7. évfolyam alapszókincse + az alább felsorolt témakörök szóanyaga:

- Problémák
- Sürgősségi ellátások
- Iskolai szabályok
- Vonzatos igék
- Anyagok
- Ruházat leírásának szavai
- A számítógép részei
- Főnevek és melléknevek
- Testrészek
- Betegségek és kezelésük
- Egészséges életmód, egészséges étkezés

- -ed és -ing végződésű melléknevek
- Igék+előjárósók
- Az igék 3. alakja (Past Participle forms)
- Környezetipróblémák, környezetvédelem
- Nyelvtani ismeretek:
 - Phrasal verbs
 - Módbeli segédigés szerkezetek használata: should/shouldn't, must/mustn't, have to/don't have to,
 - used to – múltbéli szokás kifejezése,
 - Múlt idejű módbeli segédigék használata: could/couldn't, had to/didn't have to,
 - Present Perfect Tense + for/since or recently
 - A Past Simple és Present Perfect helyes használata és megkülönböztetése
 - Stative verbs
 - Ugye kérdés
 - Time expressions
 - Passzív szerkezet egyszerű jelen, múlt és jövő időben
 - Kötőszavak: and, or, but, although, however, because, on the other hand
 - Példák megfogalmazása különböző módon: for example, like, such as
 - Igék + Gerund(-ing) or Infinitive
 - First conditional (feltételes mód első típusa)
 - Second conditional (feltételes mód második típusa)
 - Time clauses
 - Subject and object relative clauses
- Beszédkészség (kommunikáció)

A tanuló tud

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszolni;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmazni,
- kérdéseket feltenni,
- eseményeket elmesélni;
- megértési probléma esetén segítséget kérni;
- egyszerű párbeszédben részt venni,
- ruhákat megnevezni, ruházatot leírni,
- ruhavásárlás szituációban részt venni,

- beszélni a tapasztalatokról, élményekről (Present Perfect +since/for)
- múltbéli szokásait bemutatni,
- orvosnál szituációban részt venni,
- tanácsot adni az egészséges táplálkozásról, életmódról,
- egy étteremben ételt rendelni,
- megkérni egy embert valaminek a megtételére,
- leírni egy jelenetet (There's someone+ing; see/hear someone+ing),
- kifejezni aggodalmat.
- válaszolni a hírekre.

- **Hallott szöveg értése**

A tanuló képes

utasításokat megérteni, azokra cselekvéssel válaszolni;

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megérteni;

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből fontos információt kiszűrni;

ismert nyelvi eszközökkel, megfogalmazott kb. 100 szavas szöveg lényegét megérteni;

- **Olvasott szöveg értése**

A tanuló képes

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérteni;

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveget elolvas;

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben fontos információt megtalál;

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;

egyszerű történetet megérteni; jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb.

100 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkezteti.

- **Íráskészség**

A tanuló képes

ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leírni;

egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmazni;

egyszerű, strukturált szöveget (üzenet, üdvözlét, baráti levelet) létrehozni;

kb. 50-70 szavas jellemzést, beszámolót írni.

Továbbhaladás feltételei:

A tanuló egyszerű hangzó szövegekből kiszűri a lényegét és néhány konkrét információt.

Válaszol a hozzá intézett kérdésekre, sikeresen vesz részt rövid beszélgetésekben.

Német nyelv:

• **Themen und Situationen im persönlichen Bereich und im Bereich der unmittelbaren Umgebung und Umwelt**

- elmesél rövid, személyes történetet egyszerű nyelvi eszközökkel, önállóan, a cselekményt lineárisan összefűzve;
- rövid, egyszerű, összefüggő szövegeket ír a tanult nyelvi szerkezetek felhasználásával az ismert szövegtípusokban, az ajánlott tématarományokban;
- értelmez életkorának megfelelő nyelvi helyzeteket hallott szöveg alapján;
- összetett írott instrukciókat értelmez;
- kommunikációt kezdeményez egyszerű hétköznapi témában, a beszélgetést követi, egyszerű, nyelvi eszközökkel fenntartja és lezárja;
- az életkorának megfelelő mindennapi helyzetekben a tanult nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket tesz fel, és válaszol a hozzá intézett kérdésekre;
- véleményét, gondolatait, érzéseit egyre magabiztosabban fejezi ki a tanult nyelvi eszközökkel;
- a tanult nyelvi elemeket többnyire megfelelően használja, beszédszándékainak megfelelően, egyszerű spontán helyzetekben;
- váratlan, előre nem kiszámítható eseményekre, jelenségekre és történésekre is reagál egyszerű célnyelvi eszközökkel, személyes vagy online interakciókban;
- üzeneteket ír;
- egyszerűen megfogalmazza személyes véleményét, másoktól véleményük kifejtését kéri, és arra reagál, elismeri vagy cáfolja mások állítását, kifejezi egyetértését vagy egyet nem értését;
- kifejez tetszést, nem tetszést, akaratot, kívánságot, tudást és nem tudást, szándékot;
- kifejez kérést, javaslatot, meghívást, kínálást és ezekre reagálást;
- kifejez alapvető érzéseket, például örömet, sajnálkozást, bánatot, elégedettséget, elégedetlenséget;
- nem értés esetén a meg nem értett kulcsszavak vagy fordulatok magyarázatát kéri vagy visszakérdez;
- megoszt alapvető személyes információkat magáról egyszerű nyelvi elemekkel;
- ismerős és gyakori alapvető helyzetekben, akár telefonon vagy digitális csatornákon is, többnyire helyesen és érthetően fejezi ki magát az ismert nyelvi eszközök segítségével.

• **Themen und Situationen im Bereich des öffentlichen Lebens**

- megérti a nem kizárólag ismert nyelvi elemeket tartalmazó, élőszóban vagy digitális felületen elhangzó rövid szöveg tartalmát;
- értelmezi az életkorának megfelelő, élőszóban vagy digitális felületen elhangzó szövegekben a beszélők gondolatmenetét;
- hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szituációkhoz kapcsolódó, írott szövegekben megjelenő információkat;
- megérti a nem kizárólag ismert nyelvi elemeket tartalmazó rövid írott szöveg tartalmát;
- információt cserél, információt kér, információt ad.
- A közéleti témakörhöz tartozó egyszerű információk értelmezése és átadása

• **Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums**

- megérti a szintjének megfelelő, nonverbális vagy vizuális eszközökkel támogatott célnyelvi óravezetést és utasításokat, kérdéseket;
- aktívan részt vesz az életkorának és érdeklődésének megfelelő gyermek- és ifjúsági irodalmi alkotások közös előadásában;
- egyre magabiztosabban kapcsolódik be történetek kreatív alakításába, átfogalmazásába;
- felkészülést követően röviden, összefüggően beszél az ajánlott témakörhöz tartozó témákban;
- képet jellemez röviden, ismert nyelvi fordulatok segítségével, segítő tanári kérdések alapján;
- változatos, kognitív kihívást jelentő szóbeli és írásbeli feladatokat old meg önállóan vagy kooperatív munkaformában, a tanult nyelvi eszközökkel, szükség szerint tanári segítséggel;
- egyénileg vagy társaival együttműködve, szóban, részben szóban vagy írásban projekt munkát, kiselőadást készít, s ezeket IKT-eszközök segítségével is meg tudja valósítani;
- a főbb szövegtípusok jellegzetességeit követi;
- értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű hangzószövegben a tanult nyelvi elemeket;
- alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szöveget a változatos nyelvórai tevékenységek és a feladatmegoldás során;
- felismeri a főbb, életkorának megfelelő hangzó szövegtípusokat;
- megkülönbözteti a főbb, életkorának megfelelő írott szövegtípusokat;

- összetett írott instrukciókat értelmez;
- véleményét írásban, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazza, és arról írásban interakciót folytat;
- néhány szóból vagy mondatból álló jegyzetet készít írott szöveg alapján;
- egyszerű mondatokat összekapcsolva mond el egymást követő eseményekből álló történetet, vagy leírást ad valamilyen témáról;
- összekapcsolja az ismert nyelvi elemeket egyszerű kötőszavakkal (például: és, de, vagy);
- nem értés esetén a meg nem értett kulcsszavak vagy fordulatok magyarázatát kéri vagy visszakérdez;
- alkalmazza az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott, nyomtatott vagy digitális alapú szöveget a változatos nyelvórai tevékenységek és feladatmegoldás során;
- a tanórán bekapcsolódik az interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a feladat céljainak megfelelően alkalmazza.

• **Fächerübergreifende Themen und Situationen**

- egyénileg vagy társaival együttműködve, szóban, részben szóban vagy írásban projekt munkát, kiselőadást készít, s ezeket IKT-eszközök segítségével is meg tudja valósítani;
- papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projekt munkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformákban;
- aktívan részt vesz az életkorának és érdeklődésének megfelelő gyermek-, és ifjúsági irodalmi alkotások közös előadásában;
- ismer szavakat, szókapcsolatokat a célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő, más tudásterületen megcélzott tartalmakból.

• **Bezüge zur Zielsprache und zum Sprachenlernen**

- idegen nyelvi kommunikációjában használja a célnyelv főbb jellemzőit;
- értelmezi és használja az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmakat a tanórán kívül is;
- tudatosan használ alapszintű nyelvtanulási és nyelvhasználati stratégiákat;
- a szövegek létrehozásához nyomtatott és digitális alapú segédeszközt, szótárt használ;
- követi a célnyelvi normához illeszkedő beszédtempót a begyakorolt nyelvi elemekben;
- alkalmazza a tanult nyelvi funkciókat társalgás megkezdéséhez, fenntartásához és befejezéséhez;

- tanult nyelvi eszközökkel és nonverbális elemek segítségével tisztázza mondanivalójának lényegét;
- digitális eszközöket és felületeket is használ nyelvtudása fejlesztésére;
- következetesen alkalmazza a célnyelvi betű- és jelkészletet;
- ismeretlen szavak valószínű jelentését szövegösszefüggések alapján kikövetkezteti az életkorának és érdeklődésének megfelelő, konkrét, rövid szövegekben;
- egy összetettebb nyelvi feladat, projekt végéig tartó célokat tűz ki magának;
- nyelvtanulási céljainak eléréséhez megtalálja és használja a megfelelő eszközöket;
- nyelvi haladását többnyire fel tudja mérni;
- hibáit többnyire észreveszi és javítja;
- társai haladásának értékelésében segítően részt vesz.
- **Interkulturelle und landeskundliche Themen**
 - célnyelvi kommunikációjába beépíti a tanult interkulturális ismereteket;
 - találkozik célnyelvi országismereti tartalmakkal;
 - megismerkedik hazánk legfőbb országismereti és történelmi eseményeivel a célnyelven;
 - megismeri a célnyelvi országok jellemzőit és kulturális sajátosságait;
 - a célnyelvi kultúrákhoz kapcsolódó tanult nyelvi elemeket használja.
- **Aktuelle Themen**
 - használja a célnyelvet életkorának és nyelvi szintjének megfelelő aktuális témákban és a hozzájuk tartozó szituációkban;
 - megért és használ szavakat, szókapcsolatokat a célnyelvi, az életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi legfőbb hírekkel, eseményekkel kapcsolatban;
 - megérti és tájékozódásra használja a célnyelvi, életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi legfőbb hírek, események lényegét.
- **Unterhaltung**
 - hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
 - kiemel, kiszűr konkrét információkat a nyelvi szintjének megfelelő, élőszóban vagy digitális felületen elhangzó szövegből, és azokat összekapcsolja más iskolai vagy iskolán kívül szerzett ismereteivel;
 - értelmez egyszerű szórakoztató és ismeretterjesztő kisfilmeket;
 - értelmezi az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szituációkhoz kapcsolódó, írott szövegekben megjelenő információkat;
 - összetett írott instrukciókat értelmez;

- érdeklődése erősödik a célnyelvi irodalmi alkotások iránt;
- rövid szövegek írását igénylő kreatív munkát hoz létre önállóan;
- üzeneteket ír;
- a nyomtatott vagy digitális alapú írott szöveget felhasználja szórakozásra és ismeretszerzésre;
- a tanórán kívüli játékos nyelvtanulási lehetőségeket felismeri és azokat használja;
- találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi szórakoztató tartalmakkal;
- felhasználja a célnyelvet szórakozásra és játékos nyelvtanulásra.
- **Wissenserwerb, Wissensvermittlung (Ismeretszerzés és tudásmegosztás)**
 - egyénileg vagy társaival együttműködve, szóban, részben szóban vagy írásban projektmunkát, kiselőadást készít, s ezeket IKT-eszközök segítségével is meg tudja valósítani;
 - papíralapú vagy IKT-eszközökkel segített írott projektmunkát készít önállóan vagy kooperatív munkaformákban;
 - hallgat az érdeklődésének megfelelő autentikus szövegeket elektronikus, digitális csatornákon, tanórán kívül is, szórakozásra vagy ismeretszerzésre;
 - a nyomtatott vagy digitális alapú írott szöveget felhasználja szórakozásra és ismeretszerzésre,
 - rövid, egyszerű, ismert nyelvi eszközökből álló kiselőadást tart változatos feladatok kapcsán, hagyományos vagy digitális alapú vizuális eszközök támogatásával;
 - néhány szóból vagy mondatból álló jegyzetet készít írott szöveg alapján;
 - a tanórán kívüli, akár játékos nyelvtanulási lehetőségeket felismeri és törekszik azokat kihasználni;
 - találkozik életkorának és nyelvi szintjének megfelelő célnyelvi ismeretterjesztő tartalmakkal;
 - felhasználja a célnyelvet ismeretszerzésre;
 - felhasználja a célnyelvet tudásmegosztásra.

Matematika

5. évfolyam

- Gondolkodási módszerek:

Halmazok értelmezése. Halmaz elemeinek csoportosítása, rendezése adott szempont szerint. Egyszerű szövegek értelmezése.

- Számтан, algebra:

Természetes számok: számok írása, olvasása, számegyenesen való ábrázolása, összehasonlítása, kerekítése milliós számkörben. Számok előállítása helyiérték szerinti bontott összegalakban. Szorzás, osztás 10-zel, 100-zal, 1000-rel. Összeadás, kivonás, szorzás többjegyűvel, osztás kétjegyűvel a milliós számkörben. Műveleti sorrend ismerete.

Egész számok: számok helyes leírása, értelmezése a való élethez való kapcsolata, számegyenesen való ábrázolása. Számok ellentettjének és abszolút értékének megállapítása. Kis abszolút értékű számok összeadása, kivonása.

Törtek: közös nevezővel kapcsolatos elnevezések ismerete. Törtrész ábrázolása, törtek egyszerűsítése, bővítése, nagyság szerinti összehasonlítása. Egyjegyű, pozitív nevezőjű törtek összeadása, kivonása.

Tizedes törtek: tizedes nagyságrendig tizedes törtek olvasása, írása, számegyenesen való ábrázolása, kerekítése. Tizedes törtek összeadása, kivonása. Tizedes törtek szorzása, osztása természetes számmal.

Szöveges feladatok: Két művelettel megoldható egyszerű szöveges feladatok értelmezése, adatok lejegyzése, megoldási terv készítése, szöveges válasz megfogalmazása.

- Összefüggések, függvények, sorozatok:

„kisebb”, „nagyobb”, „egyenlő”, „nem egyenlő”, „nem kisebb”, „nem nagyobb”, „több, mint...”, „kevesebb, mint...” kifejezések használata.

Pontok ábrázolása koordináta rendszerben.

Tapasztalati függvények összetartozó értékeinek leolvasása diagramról, grafikonról.

- Geometriai mérés:

Körző, vonalzó, szögmérő helyes használata. Szakasz másolása. párhuzamos, és merőleges egyenesek felismerése, rajzolása. Téglalap, négyzet rajzolása, kerület, terület számolása.

Hosszúság, terület, tömeg, idő, úrtartalom mértékegységeinek ismerete, mértékváltás. Kocka, téglalap test tulajdonságai, felszínének, térfogatának kiszámítása.

- Valószínűség, statisztika: Néhány szám, mennyiség átlagának kiszámítása.

6. évfolyam

- **Gondolkodási módszerek:**

Ismert elemeket tartalmazó halmaz elemeinek csoportosítása, rendezése, rendszerezése, egy, vagy két adott szempont szerint. Ismert alaphalmaz elemeiről annak eldöntése, hogy igazzá tesznek-e egy nyitott mondatot, vagy sem. Igaz-hamis állítások.

- **Számтан, algebra:**

Racionális számok- A tízes számrendszer biztos ismerete. Számok írása, olvasása, ábrázolása számeqyenese, agység szerinti összehasonlítások.

Műveletek racionális számkörben: Négy alapművelet az egész számok körében, a nem negatív számok körében, a tizedes törtek körében.

Egyenes arányosság felismerése, az ismeretlen mennyiség kiszámítása.

Százalék fogalma, százalék érték kiszámítása.

Oszthatósági szabályok (2-vel, 5-tel, 10-zel, 3-mal, 9-cel)

Legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös keresése egyszerűbb esetekben.

Egész együtthatós 2-3 lépésben megoldható elsőfokú egyenletek megoldása.

- **Összefüggések, függvények, sorozatok:**

Biztos tájékozódás a derékszögű koordináta rendszerben. Egyenes arányosság felismerése egyszerű egyenes arányossági következtetések végzése.

- **Geometria mérés:**

Tengelyes tükrözés, háromszög, négyszög tengelyes tükörképének megszerkesztése. Szimmetrikus háromszögek, négyszögek felismerése, tulajdonságainak felsorolása rajz alapján. Sokszögek kerületének, négyzet, téglalap kerületének, területének kiszámítása.

Szakaszfelező merőleges szerkesztése, szögmásolás, szögfelezés.

Téglatest felszíne, térfogata. Térfogat űrmérték ismerete, mértékegységek átváltása.

- **Valószínűség, statisztika:**

Több szám, mennyiség átlagának kiszámítása

7. évfolyam

- Gondolkodási módszerek

A lehetséges és biztos fogalmának megértése Venn diagram ismerete, kitöltése a legegyszerűbb feladatokon keresztül.

- Számelmélet

A tanult számok körében az egyenlő értékű, de más alakú számok felírása azokkal műveletek végzése. Összehasonlító képességek számok nagyságrendjében. Végtelen szakaszos tizedes tört értelmezése. Műveletek elvégzése legegyszerűbben. Zárójel használata.

- Algebra.

Egynemű, különmemű algebrai kifejezések értelmezése. helyettesítési érték meghatározása.

Az egyenlet és egyenlőtlenség fogalma. Mérlegelv alapján egyenletek megoldása. Megoldási lépések logikus sorrendje. Szöveg alapján egyenlet felírása.

A hatványozásban szereplő fogalmak ismerete. Egészszámok hatványozása. Tíz hatványai. Egytől tízig számok hatványai. A hatványérték nagyságának becslése a számolás elvégzése előtt.

- Geometriai transzformációk.

A nem egybevágósági transzformációk megismerése. Pontok egyenesek alakzatok elmozdulásának megfigyelése. Egyszerű alakzatokképének megszerkesztése, azok tulajdonságainak megismerése. Szimmetrikus síkidomok gyűjtése a környezetben.

- Síkidomok

A paralelogrammák tulajdonságainak ismerete. Speciális négyszögek. Síkidomok szimmetriái. Síkidomok elrendezése halmazokba.

- Arány, aránypár.

Arányérzék kialakítása. Egyenes és fordított arányosság. Arányos osztás a mindennapi életünkben.

- Sokszögek.

Síkbeli alakzatok csoportosítása. Sokszög és a kör kapcsolata. Kerület, terület számítások.

Szögszámítások szögek, szögpárok ismerete. Síkidomok nevezetes pontjai és vonalai.

- Számelmélet.

Oszthatósági szabályok ismerete. Osztók számának megfigyelése .Szorzat oszthatósága. Prím szám fogalma Nullával való műveletek. LKKT, LNKO fogalma kiszámítása.

- Hasábok.

Kocka téglatest négyzetesoszlop tulajdonságai hálózata, felszíne térfogata.

8. évfolyam

- **Gondolkodási módszerek:**

Gondolatok világos, érthető szóbeli és írásbeli közlése.

Logikai kifejezések alkalmazása.

Az „alaphalmaz”, „nyitott mondat”, „igazsághalmaz” kifejezések ismerete.

Egyszerű szöveges feladatok megoldása a matematika minden témaköréhez kapcsolódóan.

- **Számтан, algebra:**

A négy alapművelet biztos elvégzése a racionális számok körében.

Egyenes és fordított arányossággal kapcsolatos egyszerű feladatok megoldása.

Egyszerű százalékszámítási feladatok.

Osztó, többszörös, két szám közös osztóinak, közös többszörőseinek megkeresése.

Egyszerű algebrai kifejezések helyettesítési értékének kiszámítása. Egynemű kifejezések összevonása.

Egyszerű, egyismeretlenes elsőfokú egyenletek megoldása.

- **Összefüggések, függvények, sorozatok:**

Lineáris függvények ábrázolása értéktáblázattal. Konkrét sorozat folytatása adott egyszerű szabály alapján.

- **Geometriai mérés:**

Mértékegység átváltások (hosszúság, tömeg, űrtartalom, idő, terület, térfogat)

Tételek kölcsönös helyzetének felismerése konkrét vizsgálatokban.

Sokszögek csoportosítása adott szempont szerint.

Szögfelezés, szögmásolás.

Háromszög, négyszög tengelyes tükrözése, középpontos tükrözése kapott képének megszerkesztése.

Tengelyesen és középpontosan szimmetrikus alakzatok felismerése.

Deltoid, paralelogramma, négyzet, téglalap, rombusz, háromszög, trapéz területének kiszámítása, legfontosabb tulajdonságainak felismerése.

Háromszögek megszerkesztése legegyszerűbb esetekben.

Háromszög belső szögei közötti kapcsolat ismerete, alkalmazása számításokban.

Négyszögek belső szögei összegének meghatározása.

Egyenes, hasáb tulajdonságai, felszíne, térfogata.

- **Valószínűség, statisztika:**

Statisztikai adatokat tartalmazó táblázatokról, grafikonokról adatok leolvasása. Gyakoriság fogalma

Történelem és állampolgári ismeretek

Történelem

5. évfolyam

- Személyes történelem

Fogalmak: kódex, tárgyi, írásos, szóbeli források

Kronológia: Kr. e. és Kr. u., évszázad, őskor, ókor, középkor, újkor, jelenkor/modern kor.

- Fejezetek az ókor történetéből

Fogalmak: öntözéses földművelés, fáraó, piramis, hieroglifa, városállam, jósa, többistenhit, mítosz, demokrácia, olümpiai játékok, monda, provincia, rabszolga, gladiátor, amfiteátrum, falanx, légio, népvándorlás.

Személyek: Kheopsz, Zeusz, Pallasz Athéné, Periklész, Nagy Sándor, Romulus, Hannibál, Julius Caesar, Augustus, Attila.

Kronológia: Kr. e. 776 az első feljegyzett olümpiai játékok, Kr. e. 753 Róma alapítása a hagyomány szerint, Kr. e. 490 a marathóni csata, Kr. u. 476 a Nyugatrómai Birodalom bukása.

Topográfia: Egyiptom, Nílus, Athén, Olümpia, Spárta, Itália, Róma, Pannónia, Aquincum, Marathón, Római Birodalom.

- A kereszténység

Fogalmak: egyistenhit, Biblia, Ószövetség/Héber Biblia, Újszövetség, zsidó vallás, keresztény vallás, keresztség, úrvacsora

Személyek: Mózes, Dávid, Salamon, Jézus, Mária, József, Szent Péter, Szent Pál

Topográfia: Jeruzsálem, Betlehem

- A középkor világi

Fogalmak: középkor, földesúr, lovag, nemes, uradalom, jobbágy, robot, pápa, szerzetes, szerzetes rendek (bencés rend, pálos rend), kolostor, katolikus, román stílus, gótikus stílus, polgár, céh, könyvnyomtatás, iszlám vallás.

Személyek: Szent Benedek, Gutenberg, Mohamed.

Topográfia: Visegrád, Pannonhalma, Szentföld, Mekka, Anglia, Franciaország

- Képek és portrék az Árpád-kor történetéből

Fogalmak: hunok, finnugor, törzs, vérszerződés, fejedelem, honfoglalás, székelyek, kalandozások, vármegye, tized, ispán, Szent Korona, tatárok/mongolok, kunok.

Személyek: Álmos, Árpád, Géza, I. (Szent) István, I. (Szent) László, Könyves Kálmán, III. Béla, IV. Béla, Szent Gellért, Szent Erzsébet, Szent Margit.

Kronológia: 895 a honfoglalás, 907 a pozsonyi csata, 997/1000–1038 István uralkodása, 1222 az Aranybulla kiadása, 1241–1242 a tatárjárás, 1301 az Árpád-ház kihalása.

Topográfia: Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Esztergom, Székesfehérvár, Horvátország, Muhi, Buda, Német-római Császárság

6. évfolyam

- Képek és portrék a magyar állam virágkorából
- Fogalmak: aranyforint, ősiség törvénye, kilenced, kormányzó, végvár, zsoldos.
- Személyek: I. (Anjou) Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, I. (Hunyadi) Mátyás.
- Kronológia: 1335 a visegrádi királytalálkozó, 1456 a nándorfehérvári diadal, 1458–1490 Mátyás uralkodása.
- Topográfia: Visegrád, Lengyelország, Oszmán Birodalom, Csehország, Nándorfehérvár
- Új látóhatárok
- Fogalmak: újkor, gyarmat, manufaktúra, tőkés, bér munkás, kapitalizmus, bank, tőzsde, részvény, reformáció, református, evangélikus, ellenreformáció és katolikus megújulás, jezsuiták, vallási türelem, felvilágosodás.
- Személyek: Kolumbusz Kristóf, Magellán, Luther Márton, Kálvin János, Károli Gáspár, Pázmány Péter, Kopernikusz.
- Kronológia: 1492 Amerika felfedezése, 1517 a reformáció kezdete.
- Topográfia: Spanyolország, India, Kína, London, Sáropatak.
- Portrék és történetek Magyarország kora újkori történetéből, IV. Élet a kora újkori Magyarországon
- Fogalmak: szultán, janicsár, török hódoltság, kuruc, labanc, szabadságharc, trónfosztás, nemzetiség, ortodox, barokk.
- Személyek: I. Szulejmán, II. Lajos, Dobó István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia.
- Kronológia: 1526 a mohácsi csata, 1541 Buda eleste, 1552 Eger védelme, 1686 Buda visszafoglalása, 1703–1711 a Rákóczi-szabadságharc.
- Topográfia: Mohács, Eger, Debrecen, Erdélyi Fejedelemség, Pozsony, Bécs, Temesvár
- Forradalmak kora

- Fogalmak: ipari forradalom, gyár, szabad verseny, tömegtermelés, munkanélküliség, forradalom, diktatúra
- Személyek: James Watt, Edison, Bonaparte Napóleon.
- Kronológia: 1789 a francia forradalom, 1815 a waterlooi csata.
- Topográfia: Párizs, Habsburg Birodalom, Oroszország, Nagy-Britannia, Waterloo
- A magyar nemzeti ébredés és polgárosodás kora
- Fogalmak: országgyűlés, közteherviselés, jobbágyszabadítás, sajtószabadság, cenzúra, miniszterelnök, honvédség, kiegyezés.
- Személyek: Széchenyi István, Kossuth Lajos, Petőfi Sándor, Batthyány Lajos, Bem József, Görgei Artúr, Klapka György, Ferenc József, Deák Ferenc.
- Kronológia: 1830–1848 a reformkor, 1848. március 15. a pesti forradalom, 1849. október 6. az aradi kivégzések, 1867 a kiegyezés.
- Topográfia: Pest, Pákozd, Isaszeg, Világos, Komárom, Arad, Osztrák-Magyar Monarchia

Hon- és népismeret:

- Az én világom
- nyitottá válik a családi és közösségi értékek befogadására;
- megbecsüli szűkebb lakókörnyezetének épített örökségét, természeti értékeit, helyi hagyományait;
- önálló néprajzi gyűjtés nyomán, digitális archívumok tanulmányozásával bemutatja szülőföldje hagyományos értékeit.
- Találkozás a múlttal
- megbecsüli az idősebb családtagok tudását, nyitott a korábbi nemzedékek életmódjának, normarendszerének megismerésére, elfogadására;
- ok-okozati összefüggést állapít meg az eltérő természeti környezet és a különböző tájakon élő emberek eltérő életmódja között.
- megállapításaiban rámutat a néphagyományok közösségformáló, közösségmegtartó erejére;
- szöveges és képi források, digitalizált archívumok elemzése, feldolgozása alapján önálló előadásokat hoz létre, csoportos szerepjáték során reprodukálja a megismert szokásokat;

- meghatározott helyzetekben önálló véleményt alkot, a társak véleményének meghallgatását követően álláspontját felül tudja bírálni, döntéseit át tudja értékelni.
- Örökségünk, hagyományaink, nagyjaink
 - meglátja az összefüggést a szülőföldhöz kötődés kialakulása és a lokális értékek megismerése között
- életkorának megfelelő önálló alkotás keretében megjeleníti a magyar tudomány és kultúra eredményeit, a hungarikumokat;
- tiszteletben tartja más kultúrák értékeit.

7. évfolyam

- A modern kor születése
 - Fogalmak: nacionalizmus, liberalizmus, konzervativizmus, demokrácia, szocializmus, kommunizmus, keresztényszocializmus.
 - Személyek: Bismarck, Marx.
 - Kronológia: 1871 Németország egyesítése.
 - Topográfia: Németország, Olaszország, Brit Birodalom, Amerikai Egyesült Államok, Japán.
- A dualizmus kora: felzárkózás Európához
 - Fogalmak: közös ügyek, dualizmus, MÁV, Millennium, emancipáció, urbanizáció.
 - Személyek: Andrássy Gyula.
 - Kronológia: 1896 a Millennium.
 - Topográfia: Budapest.
- Az első világháború és következményei
 - Fogalmak: antant, központi hatalmak, front, villámháború, állóháború, hátsóország, bolsevik, szovjet, tanácsköztársaság, vörösteror, fehér különítményes megtorlások, kisantant.
 - Személyek: Ferenc Ferdinánd, Tisza István, Lenin, Károlyi Mihály, Horthy Miklós.
 - Kronológia: 1914 június 28 Ferenc Ferdinánd meggyilkolása, 1914–1918 az első világháború, 1917 a bolsevik hatalomátvétel, 1920. június 4. a trianoni békediktátum.
 - Topográfia: Szarajevó, Szerbia, Doberdó, Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Burgenland, Erdély, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia, Ausztria
- Totális diktatúrák

- Fogalmak: személyi kultusz, GULAG, totális állam, nemzetiszocializmus, antiszemitizmus, fasizmus.
- Személyek: Sztálin, Hitler, Mussolini
- Kronológia: 1933 a náci hatalomátvétel.
- Topográfia: Szovjetunió, Szibéria (munkatáborok).
- A Horthy-korszak
- Fogalmak: revízió, numerus clausus, pengő.
- Személyek: Bethlen István, Klebelsberg Kuno, Szent-Györgyi Albert.
- Kronológia: 1920–1944 a Horthy-korszak.
- A második világháború
- Fogalmak: tengelyhatalmak, szövetségesek, bécsi döntések, nyilasok, totális háború, holokauszt, gettó, deportálás, koncentrációs tábor, zsidótörvények.
- Személyek: Franklin D. Roosevel, Churchill, Teleki Pál, Szálasi Ferenc, Salkaházi Sára.
- Kronológia: 1939–1945 a második világháború, 1941. június a Szovjetunió megtámadása, 1944. március 19. Magyarország német megszállása, 1945. április a háború vége Magyarországon.
- Topográfia: Sztálingrád, Normandia, Hiroshima, Don-kanyar, Auschwitz.

8. évfolyam

- A megosztott világ
- Fogalmak: Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), hidegháború, vasfüggöny, berlini fal, szuperhatalom, Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO), Varsói Szerződés, piacgazdaság, jóléti állam.
- Személyek: Hruscsov, Kennedy.
- Kronológia: 1947 a párizsi béke, a hidegháború kezdete, 1948 Izrael Állam megalapítása.
- Topográfia: Berlin, Németországi Szövetségi Köztársaság (NSZK), Német Demokratikus Köztársaság (NDK), Észak- és Dél-Korea, Kuba.
- Magyarország szovjetizálása
- Fogalmak: malenkij robot, államosítás, tervgazdaság, Államvédelmi Hatóság (ÁVH).
- Személyek: Kovács Béla, Rákosi Mátyás, Mindszenty József.

- Kronológia: 1945 szovjet megszállás, választás Magyarországon, 1948–1956 a Rákosi-diktatúra.
- Topográfia: Recsk, Hortobágy, Duna-delta.
- A forradalomtól az ezredfordulóig
- Fogalmak: Molotov-koktél, sortűzek, munkásőrség, Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ), úttörő, termelőszövetkezet, háztáji, maszek, gulyáskommunizmus, rendszerváltoztatás, privatizáció, jogállam, többpártrendszer.
- Személyek: Nagy Imre, Kádár János, Gorbacsov, Reagan, II. János Pál, Antall József, Göncz Árpád, Horn Gyula, Orbán Viktor.
- Kronológia: 1956. október 23. a forradalom kitörése, 1956. november 4. a szovjet támadás, 1956–1989 a Kádár-rendszer, 1989–1990 a rendszerváltoztatás, 1990 az első szabad választások, 1991 a Szovjetunió felbomlása, 1999 Magyarország belép a NATO-ba.
- Topográfia: Corvin köz, Mosonmagyaróvár
- Együttélés a Kárpát-medencében
- Fogalmak: kitelepítés, asszimiláció.
- Személyek: Esterházy János, Márton Áron.
- Kronológia: 1944–1945 magyarellenes atrocitások.
- Topográfia: Szlovákia, Ukrajna.
- Népesedés és társadalom
- Fogalmak: házasítás, népességrobbanás, migráció, multikulturalizmus, terrorizmus, globalizáció.
- A demokratikus állam
- Fogalmak: népgyűlés, hatalmi ágak, alkotmány, elnök, általános választójog.
- Személyek: Periklész, George Washington.
- Kronológia: Kr. e. 5. sz. az athéni demokrácia fénykora, 1776 az amerikai Függetlenségi nyilatkozat, 2012 Magyarország Alaptörvénye.
- Régiók története
- Fogalmak: integráció, euró, Európai Unió, visegrádi együttműködés, polgárháború, nagy fal, hinduizmus, buddhizmus, kasztrendszer, Korán.
- Személyek: Lincoln, Gandhi, Mao Ce-tung.
- Kronológia: 1957 a római szerződés, 1992 a maastrichti szerződés, 2004 Magyarország belép az Európai Unióba.
- Topográfia: Brüsszel, Lengyelország, Csehország, Közel-Kelet, Izrael.
- Mérlegen a magyar történelem

- Javasolt személyek (altémánként 1-2): Julianus barát, Körösi Csoma Sándor, Magyar László; Neumann János, Csonka János, Galamb József, Kármán Tódor; Papp László, Puskás Ferenc, Egerszegi Krisztina, Balczó András; Liszt Ferenc, Munkácsy Mihály, Kodály Zoltán, Bartók Béla, Korda Sándor.

Állampolgári ismeretek:

- Család; a családi szocializáció jellemzői; a hagyományos családmódel
- értelmezi a családi kohézió alapelemeit, jellemzőit: együttműködés, szeretetközösség, kölcsönösség, tisztelet;
- értelmezi a család, mint a társadalom alapvető intézményének szerepét és jellemzőit;
- felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát.
- A család gazdálkodása és pénzügyei
- felismeri a családi háztartás gazdasági-pénzügyi fenntarthatóságának és a környezettudatos életvitel kialakításának társadalmi jelentőségét.
- Településünk, lakóhelyünk megismerése
- társaival együttműködve a lakóhelyével kapcsolatos javaslatokat fogalmaz meg, tervet készít a település fejlesztésének lehetőségeiről;
- felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát;
- arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse;
- önállóan vagy társaival együttműködve javaslatokat fogalmaz meg, tervet, tervezetet készít.
- Nemzet, nemzetiség; a haza iránti kötelezettségek
- társaival megvitatja a nemzetek, nemzetállamok helyét és szerepét a globális világban;
- értelmezi és társaival megbeszéli a honvédelem jelentőségét a globalizáció korában;
- felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát;
- arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse;
- beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket.
- A magyar állam alapvető intézményei; az állam szerepe a gazdaságban

- felismeri a jogok és kötelességek közötti egyensúly kialakításának és fenntartásának fontosságát;
- beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket;
- felismeri a közteherviselés társadalmi és erkölcsi jelentőségét, kiemeli az adómorál
- **TÉMAKÖR:** Mindennapi ügyintézés, felkészülés a felnőttkori szerepekre
- társaival együttműködve információkat gyűjt és értelmez a foglalkoztatás, a szakmaszerkezet változásairól;
- arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse;
- beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket.
- **A fogyasztóvédelem alapjai**
- fogyasztási szokásaiban érvényesíti a tudatosság szempontjait is.

Etika

5. évfolyam

A tanuló tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért.

Tudatában van annak, hogy az emberek sokfélék, és elfogadja a testi és lelki vonásokban megnyilvánuló sokszínűséget, valamint az etnikai és kulturális különbségeket.

Gondolkodik saját személyiségjegyein, törekszik vélekedéseinek és tetteinek utólagos értékelésére.

Gondolkodik rajta, hogy mit tekint értéknek; tudja, hogy ez befolyásolja a döntéseit, és hogy időnként választania kell még a számára fontos értékek között is.

Képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására; átlátja saját kapcsolati hálójának a szerkezetét; rendelkezik a konfliktusok kezelésének és az elkövetett hibák kijavításának néhány, a gyakorlatban jól használható technikájával.

6. évfolyam

- **A társas együttélés kulturális gyökerei**

- azonosítja a nemzet, a kulturális közösség számára fontos értékeket, indokolja, hogy ezek milyen szerepet játszanak a saját életében;
- érzelmileg azonosul az állami, nemzeti és egyházi ünnepkörök jelentőségével, értelmezi a hozzájuk kapcsolódó jelképeket, valamint az ünnepek közösségmegtartó szerepét;
- értékeli az etikus és nem etikus cselekvések következményeit;
- a csoporthoz való csatlakozás, vagy az onnan való kiválás esetén összeveti a csoportnormákat és a saját értékrendjét.
- A természet rendjének megőrzése
- megfogalmazza személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt,
- felismeri az ökológiai, ökonómiai egyensúly hétköznapi szükségességét
- döntéseket hoz arról, hogy milyen szokások kialakulásával járul hozzá a fenntarthatóság megvalósításához, milyen cselekvéseket tehet a természeti, társadalmi problémák kezelése érdekében;
- megfogalmazza, hogy a pozitív egyéni és társadalmi jövőkép elérését milyen feltételek támogatják.
- Az európai kultúra hatása életünkre
- képes az európai, a nemzeti kultúra közös eredetének, forrásainak értelmezésére
- képes a helyzetnek megfelelő érzelmek kifejezésére.

7. évfolyam

- Éntudat – Önismeret
- megismeri az identitás fogalmát és jellemzőit, azonosítja saját identitásának néhány elemét;
- ismer testi és mentális egészséget őrző tevékenységeket és felismeri a saját egészségét veszélyeztető hatásokat. Megfogalmazza a saját intim terének határait;
- különbséget tesz a valóságos és a virtuális identitás között, felismeri a virtuális identitás jellemzőit.
- célokat tűz ki maga elé, és azonosítja a saját céljai eléréséhez szükséges főbb lépéseket; céljai megvalósítása közben önkontrollt végez, siker esetén önjutalmazást gyakorol.

- **Család – Helyem a családban**
 - megismer olyan mintákat és lehetőségeket, amelyek segítségével a problémás helyzetek megoldhatók, illetve tudja, hogy hová fordulhat segítségért;
 - azonosítja a családban betöltött szerepeket és feladatokat; egyre reálisabban a saját szerepét és feladatait;
 - azonosít néhány, a családban előforduló konfliktust, felismeri a család életében bekövetkező nehéz helyzeteket, és megfogalmazza, hogy milyen módon kezelhetők ezek;
 - felismeri saját családjának viszonyrendszerét, a családot összetartó érzelmeket és közösségi értékeket;
 - azonosítja az egyéni, családi és társadalmi boldogulás feltételeit.
- **Társas tudatosság és társas kapcsolatok – Helyem a társas-lelkületi közösségekben**
 - képes a saját véleményétől eltérő véleményekhez tisztelettel viszonyulni, a saját álláspontja mellett érvelni;
 - kölcsönös megértésre törekszik;
 - felismeri a konfliktus kialakulására utaló jelzéseket;
 - rendelkezik tapasztalatokkal, érvekkel a konfliktusok megelőzésére és megoldási javaslatokkal a konfliktusok megoldására;
 - azonosítja a csoportban elfoglalt helyét és szerepét, törekszik a személyiségének legjobban megfelelő feladatok vállalására;
 - törekszik mások helyzetének megértésére, felismeri a mások érzelmi állapotára és igényeire utaló jelzéseket;
 - nyitott és segítőkész a nehéz helyzetben levő személyek iránt.
- **A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban**
 - azonosítja a valós és virtuális térben történő zaklatások különböző fokozatait és módjait, van terve a zaklatások elkerülésére és kivédésére; tudja, hogy hová fordulhat segítségért;
 - értelmezi a szabadság és az önkorlátozás, a tolerancia és a szeretet megjelenését és határait egyéni élethelyzeteiben;
 - fizikai vagy digitális környezetben információt gyűjt és megosztja tudását a sport, tudomány, technika, művészetek vagy a közélet területén a magyar nemzet és Európa kultúráját meghatározó kiemelkedő személyiségekről és tevékenységükről;
 - ismeri a nemzeti identitást meghatározó kulturális értékeket, és indokolja, hogy miért fontos ezek megőrzése;

- azonosítja a nemzeti és európai értékek közös jellemzőit, az európai kulturális szemlélet meghatározó elemeit; ismereteket szerez a Kárpát-medencében élő magyarokról, Magyarországon élő nemzetiségekről, népcsoportokról, kettős kötődésű személyekről;
- ismeri a rá vonatkozó gyermekjogokat, ezek fő szabályozó dokumentumait, értelmezi kötelezettségeit, részt vesz szabályalkotásban;
- ismeri az alapvető emberi jogokat és vizsgálja ezek érvényesülését különböző embercsoportok esetében;
- megismeri a hátrányos helyzetű személyek érdekében szervezett programokban való részvétel lehetőségeit;
- reflektív módon vizsgálja saját és csoportja gondolkodását más csoportokról; kifejti véleményét a sztereotípiák és előítéletek hatásáról.
- A természet rendjének megőrzése, a fenntartható jövő
 - folyamatosan frissíti az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatásaival kapcsolatos ismereteit fizikai és digitális környezetben, kritikus szemlélettel vizsgálja a technikai fejlődés lehetőségeit, korlátait;
 - megismeri és véleményezi a természeti erőforrások felhasználására, a környezetszennyezésre, a globális és társadalmi egyenlőtlenségek problémájára vonatkozó etikai felvetéseket;
- Az európai kultúra emberképe, hatása az egyén értékrendjére
 - értelmezi a szeretetnek, az élet tisztelete elvének a kultúrára gyakorolt hatását;
 - feltárja, hogy az Európa vallási arculatát meghatározó egyházak tevékenysége, szokás- vagy értékrendje milyen módon jelenik meg a társadalomban;
 - feltárja, hogyan jelenik meg a hétköznapiak során a tárgyalt világvallásoknak az emberi életre vonatkozó erkölcsi tanításai;
 - a megismert vallások erkölcsi tanításait összeveti személyes véleményével;
 - saját életét meghatározó világnézeti elkötelezettség birtokában a kölcsönös tolerancia elveit gyakorolja.

8. évfolyam

- Éntudat – Önismeret
 - megismeri az identitás fogalmát és jellemzőit, azonosítja saját identitásának néhány elemét;
 - ismer testi és mentális egészséget őrző tevékenységeket és felismeri a saját egészségét veszélyeztető hatásokat. Megfogalmazza a saját intim terének határait;

- különbséget tesz a valóságos és a virtuális identitás között, felismeri a virtuális identitás jellemzőit.
- célokat tűz ki maga elé, és azonosítja a saját céljai eléréséhez szükséges főbb lépéseket; céljai megvalósítása közben önkontrollt végez, siker esetén önjutalmazást gyakorol.
- Család – Helyem a családban
 - megismer olyan mintákat és lehetőségeket, amelyek segítségével a problémás helyzetek megoldhatók, illetve tudja, hogy hová fordulhat segítségért;
 - azonosítja a családban betöltött szerepeket és feladatokat; egyre realisabban a saját szerepét és feladatait;
 - azonosít néhány, a családban előforduló konfliktust, felismeri a család életében bekövetkező nehéz helyzeteket, és megfogalmazza, hogy milyen módon kezelhetők ezek;
 - felismeri saját családjának viszonyrendszerét, a családot összetartó érzelmeket és közösségi értékeket;
 - azonosítja az egyéni, családi és társadalmi boldogulás feltételeit.
- Társas tudatosság és társas kapcsolatok – Helyem a társas-lelkületi közösségekben
 - képes a saját véleményétől eltérő véleményekhez tisztelettel viszonyulni, a saját álláspontja mellett érvelni;
 - kölcsönös megértésre törekszik;
 - felismeri a konfliktus kialakulására utaló jelzéseket;
 - rendelkezik tapasztalatokkal, érvekkel a konfliktusok megelőzésére és megoldási javaslatokkal a konfliktusok megoldására;
 - azonosítja a csoportban elfoglalt helyét és szerepét, törekszik a személyiségének legjobban megfelelő feladatok vállalására;
 - törekszik mások helyzetének megértésére, felismeri a mások érzelmi állapotára és igényeire utaló jelzéseket;
 - nyitott és segítőkész a nehéz helyzetben levő személyek iránt.
- A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban
 - azonosítja a valós és virtuális térben történő zaklatások különböző fokozatait és módjait, van terve a zaklatások elkerülésére és kivédésére; tudja, hogy hová fordulhat segítségért;
 - értelmezi a szabadság és az önkorlátozás, a tolerancia és a szeretet megjelenését és határait egyéni élethelyzeteiben;
 - fizikai vagy digitális környezetben információt gyűjt és megosztja tudását a sport, tudomány, technika, művészetek vagy a közélet területén a magyar nemzet és Európa kultúráját meghatározó kiemelkedő személyiségekről és tevékenységükről;

- ismeri a nemzeti identitást meghatározó kulturális értékeket, és indokolja, hogy miért fontos ezek megőrzése;
- azonosítja a nemzeti és európai értékek közös jellemzőit, az európai kulturális szemlélet meghatározó elemeit; ismereteket szerez a Kárpát-medencében élő magyarokról, Magyarországon élő nemzetiségekről, népcsoportokról, kettős kötődésű személyekről;
- ismeri a rá vonatkozó gyermekjogokat, ezek fő szabályozó dokumentumait, értelmezi kötelezettségeit, részt vesz szabályalkotásban;
- ismeri az alapvető emberi jogokat és vizsgálja ezek érvényesülését különböző embercsoportok esetében;
- megismeri a hátrányos helyzetű személyek érdekében szervezett programokban való részvétel lehetőségeit;
- reflektív módon vizsgálja saját és csoportja gondolkodását más csoportokról; kifejti véleményét a sztereotípiák és előítéletek hatásáról.
- A természet rendjének megőrzése, a fenntartható jövő
 - folyamatosan frissíti az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatásaival kapcsolatos ismereteit fizikai és digitális környezetben, kritikus szemlélettel vizsgálja a technikai fejlődés lehetőségeit, korlátait;
 - megismeri és véleményezi a természeti erőforrások felhasználására, a környezetszennyezésre, a globális és társadalmi egyenlőtlenségek problémájára vonatkozó etikai felvetéseket;
- Az európai kultúra emberképe, hatása az egyén értékrendjére
 - értelmezi a szeretetnek, az élet tisztelete elvének a kultúrára gyakorolt hatását;
 - feltárja, hogy az Európa vallási arculatát meghatározó egyházak tevékenysége, szokás- vagy értékrendje milyen módon jelenik meg a társadalomban;
 - feltárja, hogyan jelenik meg a hétköznapiak során a tárgyalt világvallásoknak az emberi életre vonatkozó erkölcsi tanításai;
 - a megismert vallások erkölcsi tanításait összeveti személyes véleményével;
 - saját életét meghatározó világnézeti elkötelezettség birtokában a kölcsönös tolerancia elveit gyakorolja.

Természettudomány és földrajz

Természettudomány

5. évfolyam

- **Anyagok és tulajdonságaik**

- korábbi tapasztalatai és megfigyelései révén felismeri a víz különböző tulajdonságait, különböző szempontok alapján rendszerezi a vizek fajtáit;
- megfigyeli a különböző halmazállapot-változásokhoz (olvadás, fagyás, párolgás, forrás, lecsapódás) kapcsolódó folyamatokat, példákat gyűjt hozzájuk a természetben, a háztartásban és az iparban;
- bizonyítja és hétköznapi példákkal alátámasztja a víz fagyásakor történő térfogat-növekedést;
- kísérletek során megfigyeli a különböző halmazállapotú anyagok vízben való oldódásának folyamatát;
- felismeri az olvadás és az oldódás közötti különbséget kísérleti tapasztalatok alapján;
- elsajátítja a tűzveszélyes anyagokkal való bánásmódot, tűz esetén ismeri a szükséges teendőket;
- megfigyeli a talaj élő és élettelen alkotóelemeit, tulajdonságait, összehasonlít különböző típusú talajféleségeket, valamint következtetések révén felismeri a talajnak mint rendszernek a komplexitását;
- korábbi tapasztalatai és megfigyelései révén felismeri a levegő egyes tulajdonságait;
- vizsgálat révén azonosítja a tipikus lágy szárú és fás szárú növények részeit;
- megkülönbözteti a hely- és helyzetváltoztatást, és példákat keres ezekre megadott szempontok alapján.

- **Mérések, mértékegységek, mérőeszközök**

- önállóan végez becsléseket, méréseket és használ mérőeszközöket a hőmérséklet, a hosszúság, a tömeg, az űrtartalom és az idő meghatározására;
- észleli, méri az időjárási elemeket, a mért adatokat rögzíti, ábrázolja;
- Magyarországra vonatkozó adatok alapján kiszámítja a napi középhőmérsékletet, a napi és évi közepes hőingást;
- leolvassa és értékeli a Magyarországra vonatkozó éghajlati diagramok és éghajlati térképek adatait.

- **Alapvető térképészeti ismeretek**

- mágneses kölcsönhatásként értelmezi az iránytű működését;
- felismeri a felszínformák ábrázolását a térképen;

- megérti a méretarány és az ábrázolás részletessége közötti összefüggéseket;
- fő- és mellékégtájak segítségével meghatározza különböző földrajzi objektumok egymáshoz viszonyított helyzetét;
- felismeri és használja a térképi jelrendszert és a térképfajtákat (domborzati térkép, közigazgatási térkép, autós térkép, turistatérkép).

• **Tájékozódás az időben**

- tervet készít saját időbeosztására vonatkozóan;
- megfigyeli a természet ciklikus változásait;
- megérti a Föld mozgásai és a napi, évi időszámítás közötti összefüggéseket;
- modellezi a Nap és a Föld helyzetét a különböző napszakokban és évszakokban.

• **A növények testfelépítése**

- felismeri és megnevezi a növények életfeltételeit, életjelenségeit;
- összehasonlítja ismert hazai termesztett vagy vadon élő növényeket adott szempontok (testfelépítés, életfeltételek, szaporodás) alapján;
- felismeri és megnevezi a növények részeit, megfigyeli jellemzőiket, megfogalmazza ezek funkcióit;
- összehasonlítja ismert hazai termesztett vagy vadon élő növények részeit megadott szempontok alapján;
- ismert hazai termesztett vagy vadon élő növényeket különböző szempontok szerint csoportosít;
- azonosítja a lágyszárú és a faszárú növények testfelépítése közötti különbségeket

• **Az állatok testfelépítése**

- felismeri és megnevezi az állatok életfeltételeit és életjelenségeit;
- összehasonlítja ismert hazai házi vagy vadon élő állatokat adott szempontok (testfelépítés, életfeltételek, szaporodás) alapján;
- felismeri és megnevezi az állatok testrészeit, megfigyeli jellemzőiket, megfogalmazza ezek funkcióit;
- az állatokat különböző szempontok szerint csoportosítja;
- azonosítja a gerinctelen és a gerinces állatok testfelépítése közötti különbségeket;
- mikroszkóp segítségével megfigyeli egysejtű élőlényeket.

• **Alapvető légköri jelenségek és folyamatok**

- megnevezi az éghajlat fő elemeit;
- jellemzi és összehasonlítja az egyes éghajlati övezeteket (forró, mérsékelt, hideg);
- értelmezi az évszakok változását;
- értelmezi az időjárás-jelentést;
- piktogramok alapján megfogalmazza a várható időjárást.
- Az emberi szervezet felépítése, működése, a testi-lelki egészség
 - felismeri és megnevezi az emberi test fő részeit, szerveit;
 - látja az összefüggéseket az egyes szervek működése között;
 - érti a kamaszkori testi és lelki változások folyamatát, élettani hátterét;
 - tisztában van az egészséges életmód alapelveivel, azokat igyekszik betartani.

6. évfolyam

- Gyakorlati jellegű térképészeti ismeretek (Az iskola környékének megismerése során, terepi munkában)
 - a valóságban megismert területről egyszerű, jelrendszerrel ellátott útvonaltervet, térképet készít;
 - tájékozódik a terepen térképészeti, iránytű és GPS segítségével;
 - meghatározott szempontok alapján útvonalat tervez a térképen;
 - használni tud néhány egyszerű térinformatikai alkalmazást.
- Megfigyelés, kísérletezés, tapasztalás
 - megfigyeli a mágneses kölcsönhatásokat, kísérlettel igazolja a vonzás és a taszítás jelenségét, példákat ismer a mágnesesség gyakorlati életben való felhasználására;
 - megfigyeli a testek elektromos állapotát és a közöttük lévő kölcsönhatásokat, ismeri ennek gyakorlati életben való megjelenését;
 - megfigyeléseken és kísérleten keresztül megismeri az energiatermelésben szerepet játszó anyagokat és az energiatermelés folyamatát;
 - kísérletekkel igazolja a növények életfeltételeit;
 - kísérleti úton megfigyeli az időjárás alapvető folyamatait, magyarázza ezek okait és következményeit.
- Topográfiai alapismeretek
 - felismeri a földrészeket és az óceánokat a különböző méretarányú és ábrázolásmódú térképeken;

- felismeri a nevezetes szélességi köröket a térképen;
- megfogalmazza Európa és Magyarország tényleges és viszonylagos földrajzi fekvését;
- ismeri a főfolyó, a mellékfolyó és a torkolat térképi ábrázolását;
- felismeri és megnevezi a legjelentősebb hazai álló- és folyóvizeket;
- bejelöli a térképen Budapestet és a saját lakóhelyéhez közeli fontosabb nagyvárosokat és a szomszédos országokat.

• Az erdők életközössége és természeti-környezeti problémái

- megfigyeli hazánk erdei élőlénytársulásainak főbb jellemzőit;
- életközösséggént értelmezi az erdőt;
- felismeri és magyarázza az élőhely-életmód-testfelépítés összefüggéseit az erdők életközössége esetén;
- példákkal bizonyítja, rendszerezi és következtetéseket von le az erdei élőlények környezethez történő alkalmazkodására vonatkozóan;
- táplálékláncokat és azokból táplálékhálózatot állít össze a megismert erdei növény- és állatfajokból;
- példákon keresztül bemutatja az erdőgazdálkodási tevékenységek életközösségre gyakorolt hatásait;
- tisztában van az erdő természetvédelmi értékével, fontosnak tartja annak védelmét.

• A mezők és a szántóföldek életközössége, természeti-környezeti problémái

- megfigyeli hazánk fátlan élőlény társulásainak főbb jellemzőit;
- megadott szempontok alapján összehasonlítja a rétek és a szántóföldek életközösségeit;
- életközösséggént értelmezi a mezőt;
- felismeri és magyarázza az élőhely-életmód-testfelépítés összefüggéseit a rétek életközössége esetén;
- példákkal bizonyítja, rendszerezi és következtetéseket von le a mezei élőlények környezethez történő alkalmazkodására vonatkozóan;
- táplálékláncokat és azokból táplálékhálózatot állít össze a megismert mezei növény- és állatfajokból;
- példákon keresztül mutatja be a mezőgazdasági tevékenységek életközösségre gyakorolt hatásait;
- tisztában van a fátlan társulások természetvédelmi értékével, fontosnak tartja azok védelmét.

• Vízi és vízparti életközösségek és természeti-környezeti problémái

- megfigyeli hazánk vízi és vízparti élőlénytársulásainak főbb jellemzőit;
- életközösségként értelmezi a vizes élőhelyeket;
- összehasonlítja a vízi és szárazföldi élőhelyek környezeti tényezőit;
- felismeri és magyarázza az élőhely-életmód-testfelépítés összefüggéseit a vízi és vízparti életközösségek esetén;
- példákkal bizonyítja, rendszerezi és következtetéseket von le a vízi élőlények környezethez történő alkalmazkodására vonatkozóan;
- táplálékláncokat és ezekből táplálékhalózatot állít össze a megismert vízi és vízparti növény- és állatfajokból;
- példákon keresztül bemutatja a vízhasznosítás és a vízszennyezés életközösségre gyakorolt hatásait;
- tisztában van a vízi társulások természetvédelmi értékével, fontosnak tartja azok védelmét.
- **Az energia**
 - csoportosítja az energiahordozókat különböző szempontok alapján;
 - példákat hoz a megújuló és a nem megújuló energiaforrások felhasználására;
 - megismeri az energiatermelés hatását a természetes és a mesterséges környezetre.
- **A Föld külső és belső erői, folyamatai**
 - megállapítja, összehasonlítja és csoportosítja néhány jellegzetes hazai kőzet egyszerűen vizsgálható tulajdonságait;
 - példákat hoz a kőzetek tulajdonságai és a felhasználásuk közötti összefüggésekre;
 - tisztában van azzal, hogy a talajpusztulás világméretű probléma;
 - ismer olyan módszereket, melyek a talajpusztulás ellen hatnak (tápanyag-visszapótlás, komposztkészítés, ökológiai kertművelés);
 - felismeri és összehasonlítja a gyűrődés, a vetődés, a földrengés és a vulkáni tevékenység hatásait;
 - magyarázza a felszín lejtése, a folyó vízhozama, munkavégző képessége és a felszínformálás közti összefüggéseket;
 - magyarázza az éghajlat és a folyók vízjárása közötti összefüggéseket.

Kémia

7. évfolyam

- Ismerje a tanult alapfogalmakat, tudja azok meghatározását.

- Ismerje az anyag részecskeszerkezetét, az elemi részecskék, valamint az atom jellemző tulajdonságait,
- Tudja csoportosítani az anyagokat,
- Ismerje a periódusos rendszer első húsz elemének vegyjelét, a tanult molekulák és ionok képletét.
- Ismerje a kémiai jelek mennyiségi jelentését.
- Tudjon megoldani egyszerű számítási feladatokat.
- Legyen tisztában a környezetet veszélyeztető hatásokkal, ismerje azok csökkentésének, illetve elhárításának lehetőségeit.
- Tudja használni az egyszerű laboratóriumi eszközöket.
- Tudja értelmezni a különböző háztartási vegyszerek használati utasításait.
- Tudja kémiai ismereteit szabatosan néhány mondatban elmondani vagy leírni.
- Tudja a jelenségek vizsgálata során szerzett tapasztalatait, megfigyeléseit szóban vagy írásban pontosan rögzíteni.
- Tudja használni az iskolai könyvtár ismeretterjesztő könyveit és folyóiratait ismereteinek kiegészítésére használni.

8. évfolyam

- Ismerje a tanult anyagok jellemző tulajdonságait, előállítását, szerepét és alkalmazásukat a mindennapi életben, az iparban és a gazdaságban.
- Tudja értelmezni a megismert kémiai átalakulásokat.
- Szerezzen gyakorlatot a kémiai átalakulások jelölésében, a reakcióegyenletek mennyiségi értelmezésében.
- Tudjon megoldani egyszerű számítási feladatokat.
- Legyen tisztában a környezetet veszélyeztető hatásokkal, ismerje azok csökkentésének, illetve elhárításának lehetőségeit.
- Ismerje a társadalom növekvő energiaigényét, a legfontosabb energiaforrásokat és vegyipari eljárásokat, azok társadalmi és környezeti hatásait.
- Ismerje a tápanyagok összetételét, élettani szerepét, az egészséges táplálkozás alapelveit
- Tudja értelmezni a különböző háztartási vegyszerek használati utasításait.
- Tudja kémiai ismereteit szabatosan néhány mondatban elmondani vagy leírni,
- Tudja a jelenségek vizsgálata során szerzett tapasztalatait, megfigyeléseit szóban vagy írásban pontosan rögzíteni.

Fizika

7. évfolyam

Bevezetés a fizikába

- hétköznapi eszközökkel méréseket végez, rögzíti a mérések eredményeit, leírja a méréssorozatokban megfigyelhető tendenciákat, ennek során helyesen használja a közismert mértékegységeket

Az energia

- ismeri a jövő tervezett energiaforrásaira vonatkozó legfontosabb elképzeléseket;
- előidézi egyszerű energiaátalakulással járó folyamatokat (melegítés, szabadesés), megnevezi az abban szereplő energiákat;

Mozgás közlekedés és sportolás közben

- megfelelően tudja összekapcsolni a hely- és időadatokat. Különbséget tesz az út és elmozdulás fogalma között. Ismeri, és ki tudja számítani az átlagsebességet, a mértékegységeket megfelelően használja. Tudja, hogy lehetnek egyenletes és nem egyenletes mozgások. Ismeri a testek sebességének nagyságrendjét;
- meghatározza az egyenes vonalú egyenletes mozgást végző test sebességét, a megtett utat, az út megtételéhez szükséges időt;

Víz és levegő a háztartásban és a környezetünkben

- jellemzi az anyag egyes halmazállapotait, annak sajátságait, ismeri a halmazállapot-változások jellemzőit, a halmazállapot-változások és a hőmérséklet alakulásának kapcsolatát;
- tudja magyarázni a folyadékokban való úszás, lebegés és elmerülés jelenségét, az erre vonatkozó sűrűségfeltételt

Világítás, fény, optikai eszközök

- ismeri az aktuálisan használt elektromos fényforrásokat, azok fogyasztását és fényerejét meghatározó mennyiségeket,
- ismeri a látás folyamatát, a szem hibáit és a szemüveg szerepét ezek kijavításában,

- tisztában van a fény egyenes vonalú terjedésével, szabályos visszaverődésének törvényével, erre hétköznapi példákat hoz.

Hullámok

- érti a hullámmozgás lényegét és a jellemző legfontosabb mennyiségeket: frekvencia, amplitúdó, hullámhossz, terjedési sebesség;

Környezetünk globális problémái

- környezetében zajszintméréseket végez számítógépes mérőeszközzel, értelmezi a kapott eredményt;

8. évfolyam

Bevezetés a fizikába

- hétköznapi eszközökkel méréseket végez, rögzíti a mérések eredményeit, leírja a méréssorozatokban megfigyelhető tendenciákat, ennek során helyesen használja a közismert mértékegységeket

Az energia

- ismeri a jövő tervezett energiaforrásaira vonatkozó legfontosabb elképzeléseket;
- előidézi egyszerű energiaátalakulással járó folyamatokat (melegítés, szabadesés), megnevezi az abban szereplő energiákat;
- ismeri a zöldenergia és fosszilis energia fogalmát, az erőművek energiaátalakításban betöltött szerepét, az energiafelhasználás módjait és a háztartásokra jellemző fogyasztási adatokat;
- átlátja a táplálékok energiatartalmának szerepét a szervezet energiaháztartásában és az ideális testsúly megtartásában;

Mozgás közlekedés és sportolás közben

- megfelelően tudja összekapcsolni a hely- és időadatokat. Különbséget tesz az út és elmozdulás fogalma között. Ismeri, és ki tudja számítani az átlagsebességet, a mértékegységeket megfelelően használja. Tudja, hogy lehetnek egyenletes és nem egyenletes mozgások. Ismeri a testek sebességének nagyságrendjét;

- meghatározza az egyenes vonalú egyenletes mozgást végző test sebességét, a megtett utat, az út megtételéhez szükséges időt;

Lendület és egyensúly

- tisztában van a mozgások kialakulásának okával, ismeri az erő szerepét egy mozgó test megállításában, elindításában, valamilyen külső hatás kompenzálásában;
- tisztában van a rugalmasság és rugalmatlanság fogalmával, az erő és az általa okozott deformáció közötti kapcsolat jellegével.

Víz és levegő a háztartásban és a környezetünkben

- jellemzi az anyag egyes halmazállapotait, annak sajátságait, ismeri a halmazállapot-változások jellemzőit, a halmazállapot-változások és a hőmérséklet alakulásának kapcsolatát;
- tudja magyarázni a folyadékokban való úszás, lebegés és elmerülés jelenségét, az erre vonatkozó sűrűségfeltételt

Elektromosság a háztartásban

- ismeri az elektromos állapot fogalmát, kialakulását, és megmagyarázza azt az anyagban lévő töltött részecskék és a közöttük fellépő erőhatások segítségével;
- használja a feszültség, áramerősség, ellenállás mennyiségeket egyszerű áramkörök jellemzésére;
- tudja, hogy a Földnek mágneses tere van, ismeri ennek legegyszerűbb dipól közelítését. Ismeri az állandó mágnes sajátságait, az iránytűt

Világítás, fény, optikai eszközök

- ismeri az aktuálisan használt elektromos fényforrásokat, azok fogyasztását és fényerejét meghatározó mennyiségeket,
- ismeri a látás folyamatát, a szem hibáit és a szemüveg szerepét ezek kijavításában,
- tisztában van a fény egyenes vonalú terjedésével, szabályos visszaverődésének törvényével, erre hétköznapi példákat hoz.

Hullámok

- érti a hullámmozgás lényegét és a jellemző legfontosabb mennyiségeket: frekvencia, amplitúdó, hullámhossz, terjedési sebesség;
- ismeri a hallás folyamatát, a levegő hullámzásának szerepét a hang továbbításában. Meg tudja nevezni a halláskárosodáshoz vezető főbb tényezőket

Környezetünk globális problémái

- környezetében zajszintméréseket végez számítógépes mérőeszközzel, értelmezi a kapott eredményt;
- ismeri az ózonpajzs elvékonyodásának és az ultraibolya sugárzás erősödésének tényét és lehetséges okait

Égi jelenségek megfigyelése és magyarázata

- érti a nappalok és éjszakák változásának fizikai okát
- Ismeri a világűr fogalmát, a csillagászati időegységeket (nap, hónap, év) és azok kapcsolatát a Föld és Hold forgásával és keringésével;

Biológia

7. évfolyam

- A tanuló érti az éghajlati övezetek kialakulásának okait és a biotopok összetételének összefüggését az adott térséget jellemző környezeti tényezőkkel.
- Ismeri a globális környezetkárosítás veszélyeit, érti, hogy a változatosság és a biológiai sokféleség érték.
- Ismeri és megfelelő algoritmus alapján tudja jellemezni a jellegzetes életközösségeket alkotó legfontosabb fajokat, tud belőlük táplálékláncot összeállítani.
- Példákkal tudja illusztrálni az élőlények közötti kölcsönhatások leggyakoribb formáit.
- Be tudja mutatni az egyes életközösségek szerkezetét, térbeli elrendeződésük hasonlóságait és különbségeit, ismeri az életközösségek változatosságának és változásának okait.
- Tud különbséget tenni csoportosítás és rendszerezés között, tisztában van a fejlődéstörténeti rendszer alapjaival.

- Ismeri az élővilág országait, törzseit és jellegzetes osztályait.
- Morfológiai jellegzetességek alapján ismert élőlények el tud helyezni a fejlődéstörténeti rendszerben (maximum osztály szintig).
- Ismeri az ivaros és az ivartalan szaporodás előnyeit és hátrányait, szerepüket a fajok fennmaradásában, a földi élet változatosságának fenntartásában.
- Önállóan és társaival együtt dolgozva tud megfigyeléseket, vizsgálódásokat, kísérleteket végezni, tapasztalatairól feljegyzéseket készíteni, valamint jártassággal rendelkezik a mikroszkóp használatában.

8. évfolyam

- A tanuló érti az éghajlati övezetek kialakulásának okait és a biotopok összetételének összefüggését az adott térséget jellemző környezeti tényezőkkel.
- Ismeri és megfelelő algoritmus alapján tudja jellemezni a jellegzetes életközösségeket alkotó legfontosabb fajokat, tud belőlük táplálékláncot összeállítani.
- Be tudja mutatni az egyes életközösségek szerkezetét, térbeli elrendeződésük hasonlóságait és különbségeit, ismeri az életközösségek változatosságának és változásának okait.
- Morfológiai jellegzetességek alapján ismert élőlények el tud helyezni a fejlődéstörténeti rendszerben (maximum osztály szintig).
- Önállóan és társaival együtt dolgozva tud megfigyeléseket, vizsgálódásokat, kísérleteket végezni, tapasztalatairól feljegyzéseket készíteni, valamint jártassággal rendelkezik a mikroszkóp használatában.
- Látja a sejtek, szövetek, és szervek felépítése és működése közötti összefüggést.
- Érti a sejtszintű és a szervezetszintű életfolyamatok közötti kapcsolatot.
- Tisztában van saját teste felépítésével és alapvető működési sajátosságaival, a férfi és a nő közötti különbséggel és a kamaszkor biológiai-pszichológiai problémáival.
- Ismeri a betegségek kialakulásának okait, megelőzésük és felismerésük módjait, az egészséges életmód és az elsősegélynyújtás legfontosabb szabályait.

Érti a szűrővizsgálatok jelentőségét a betegségek sikeres gyógyításában.

Földrajz

7. évfolyam

- Tájékozódás a földrajzi térben
 - tájékozódik különböző típusú és tartalmú térképeken, biztonsággal leolvassa azok információtartalmát, a térképen elhelyez földrajzi elemeket;
 - gyakorlati feladatokat (pl. távolság- és helymeghatározás, utazástervezés) old meg nyomtatott és digitális térkép segítségével;
 - el tud készíteni egyszerű térkép vázlatokat, útvonalterveket;
 - azonosítja a jelenségek időbeli jellemzőit.
- Közvetlen lakókörnyezetünk földrajza
 - elkötelezett szűkebb és tágabb környezete természeti és társadalmi-gazdasági értékeinek megismerése és megőrzése iránt;
 - összehasonlít, illetve komplex módon, problémaközpontú megközelítéssel vizsgál pl. hazai nagytájakat, tájakat, régiókat, településeket;
 - javaslatot fogalmaz meg lakókörnyezete jövőbeli, környezeti szempontokat szem előtt tartó, fenntartható fejlesztésére;
 - érveket fogalmaz meg a tudatos fogyasztói magatartás, a környezettudatos döntések fontossága mellett.
- Magyarország földrajza
 - népesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le;
 - következtet Magyarország és a Kárpát-medence térségében előforduló természeti és környezeti veszélyek kialakulásának okaira, várható következményeire, térbeli jellemzőire;
 - elkötelezett szűkebb és tágabb környezete természeti és társadalmi-gazdasági értékeinek megismerése és megőrzése iránt;
 - híradásokban közölt regionális földrajzi információkra reflektál;
 - reális alapokon nyugvó magyarság- és Európa-tudattal rendelkezik.

- A Kárpát-medence térsége
 - elkötelezett szűkebb és tágabb környezete természeti és társadalmi-gazdasági értékeinek megismerése és megőrzése iránt;
 - bemutatja a nemzetközi szintű munkamegosztás és a fejlettségbeli különbségek kialakulásának okait és következményeit;
 - következtet Magyarország és a Kárpát-medence térségében előforduló természeti és környezeti veszélyek kialakulásának okaira, várható következményeire, térbeli jellemzőire;
 - híradásokban közölt regionális földrajzi információkra reflektál;
 - nyitott más országok, nemzetiségek szokásainak, kultúrájának megismerése iránt.
- A földrajzi övezetesség rendszere
 - példákat nevez meg a természeti adottságok gazdálkodást, életvitelt befolyásoló szerepére;
 - helyi, regionális és a Föld egészére jellemző folyamatok közötti hasonlóságokat, összefüggéseket felismer;
 - példák alapján megfogalmazza a helyi környezetkárosítás tágabb környezetre kiterjedő következményeit, ok-okozati összefüggéseket fogalmaz meg;
 - ismeri a környezet- és a természetvédelem alapvető feladatait és lehetőségeit a földrajzi, környezeti eredetű problémák mérséklésében, megoldásában;
 - az egyes térségek kapcsán földrajzi és környezeti veszélyeket és problémákat fogalmaz meg, valamint reflektál azokra;
 - a környezeti kérdésekkel, globális problémákkal kapcsolatos álláspontját logikus érvekkel támasztja alá, javaslatot fogalmaz meg a környezeti problémák mérséklésére.
- Európa földrajza
 - ismeri és értelmezi a társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségek leírására alkalmazott mutatókat;
 - népesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le;
 - foglalkoztatási adatokat értelmez és elemez, következtetéseket von le belőlük;

- bemutatja a nemzetközi szintű munkamegosztás és fejlettségbeli különbségek kialakulásának okait és következményeit;
- elkötelezett szűkebb és tágabb környezete természeti és társadalmi-gazdasági értékeinek megismerése és megőrzése iránt;
- ismeri a környezet- és a természetvédelem alapvető feladatait és lehetőségeit a földrajzi, környezeti eredetű problémák mérséklésében, megoldásában;
- híradásokban közölt regionális földrajzi információkra reflektál;
- reális alapokon nyugvó magyarság- és Európa-tudattal rendelkezik;
- nyitott más országok, nemzetiségek szokásainak, kultúrájának megismerése iránt.

8. évfolyam

• A földrajzi övezetesség rendszere

- példákat nevez meg a természeti adottságok gazdálkodást, életvitelt befolyásoló szerepére;
- helyi, regionális és a Föld egészére jellemző folyamatok közötti hasonlóságokat, összefüggéseket felismer;
- példák alapján megfogalmazza a helyi környezetkárosítás tágabb környezetre kiterjedő következményeit, ok-okozati összefüggéseket fogalmaz meg;
- ismeri a környezet- és a természetvédelem alapvető feladatait és lehetőségeit a földrajzi, környezeti eredetű problémák mérséklésében, megoldásában;
- az egyes térségek kapcsán földrajzi és környezeti veszélyeket és problémákat fogalmaz meg, valamint reflektál azokra;
- a környezeti kérdésekkel, globális problémákkal kapcsolatos álláspontját logikus érvekkel támasztja alá, javaslatot fogalmaz meg a környezeti problémák mérséklésére.

• Az Európán kívüli kontinensek földrajza

- ismeri és értelmezi a társadalmi-gazdasági fejlettségbeli különbségek leírására alkalmazott mutatókat;
- népesség- és településföldrajzi információk alapján jellemzőket fogalmaz meg, következtetéseket von le;

- foglalkoztatási adatokat értelmez és elemez, következtetéseket von le belőlük;
- híradásokban közölt regionális földrajzi információkra reflektál;
- nyitott más országok, nemzetiségek szokásainak, kultúrájának megismerése iránt;
- példák alapján megfogalmazza a helyi környezetkárosítás tágabb környezetre kiterjedő következményeit, megnevezi és ok-okozati összefüggéseiben bemutatja a globálissá váló környezeti problémákat;
- a környezeti kérdésekkel, globális problémákkal kapcsolatos álláspontját logikus érvekkel támasztja alá, javaslatot fogalmaz meg a környezeti problémák mérséklésére.
- Életünk és a gazdaság: a pénz és a munka világa
- példákat sorol a globalizáció mindennapi életünket befolyásoló folyamataira;
- érveket fogalmaz meg a tudatos fogyasztói magatartás, a környezettudatos döntések fontossága mellett;
- életkori sajátosságainak megfelelő helyzetekben alkalmazza pénzügyi ismereteit (pl. egyszerű költségvetés készítése, valutaváltás, diákvállalkozás tervezése);
- foglalkoztatási adatokat értelmez és elemez, következtetéseket von le belőlük.

Művészetek

Ének-zene

5. évfolyam

- Az énekes anyagból 10 dalt (5 magyar népdal, 1 gregorián ének, 2 katonadal 1848–49-ből, 2 kánon) és zenei szemelvényt emlékezetből énekelnek stílusosan és kifejezően csoportban és egyénileg is.
- A tanult zenei elemeket felismerik. Előkészítés után a tanult zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvasnak.
- Képesek egy-egy zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket, megoldásokat felismerni és megnevezni. (tempó, karakter, dallam, hangszín, dinamika, formai megoldások).
- A többször meghallgatott zeneműveket felismerik hallás után. A zenehallgatásra ajánlott, többféle stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneművek egy részét (min. 5 alkotás) megismerték-

6. évfolyam

- A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés.
- A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése (15 dal) az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával.
- A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése, motiválása.
- Az elektronikus média tanári irányítású használata.
- A tanuló kapcsolatot talál a dalokban, zeneművekben megjelenő élethelyzetek és saját élete között.

7.évfolyam

- A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés.
- Helyes éneklési szokások és a tiszta intonáció fejlesztése.
- Előadói készség: az adott dal karakterének árnyalt megszólaltatása.
- Újonnan, hallás után tanult népdalok, műdalok éneklése kottaképről, emlékezetből.
- A tanuló kapcsolatot talál a dalokban, zeneművekben megjelenő élethelyzetek, érzelmek és a saját élete között.
- A tanár döntésén múlik, hogy mely tanórákhoz kapcsolja a „Játékok ritmussal, dallammal” feladatait, melyek a zenei kreativitás fejlesztését támogatják, pl. a zenei kérdés válasz rögtönzését is.
- Az elektronikus média tanári irányítású használata.

8.évfolyam

Zeneművek/ Énekes anyag:

- A korábban tanult fogalmak ismerete, elmélyítése.

Zeneművek/Zenehallgatási anyag:

- Zenei korstílusok: középkor, reneszánsz, barokk, klasszika, romantika, zenei impresszionizmus, kortárs zene
- Zenei műfajok: zsoltár, trubadúr ének, madrigál, mise, oratórium, kantáta, szvit, concerto, versenymű, szimfónia, szimfonikus költemény, műdal, rapszódia, opera, ária, kamarazene, jazz, spirituálé.

- Hangfűrt, homofónia, polifónia, hangszerelés

Zenei ismeretek / - Ritmikai fejlesztés:

- 3/8-os ütemmutató, 6/8-os ütemmutató, felütés/súlytalan kezdés

Ismeretek – Hallásfejlesztés:

- A korábban tanult fogalmak ismerete, elmélyítése.

Ismeretek – Zenei írás, olvasás:

- Minden korábban szereplő fogalom. Továbbá: G-dúr, é-moll, F-dúr, d-moll

Vizuális kultúra

5. évfolyam

- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat: elképzei és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet, összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotó- tevékenysége során újfogalmazza a látványt.
- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból
- adott tartalmi keretek figyelembevételével karaktereket, tereket, tárgyakat, helyzeteket, történeteket részletesen elképzel, fogalmi és vizuális eszközökkel bemutat és megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is
- látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit
- az elkészült produktumot reálisan értékeli, a hibákat felismeri, a javítás, fejlesztés lehetőségeit meghatározza
- a tárgyi környezetben végzett tevékenységekben biztonságosan, környezettudatosan, takarékosan és célszerűen dolgozik.

6. évfolyam

- alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat: elképzei és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is
- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez, és alkotó tevékenységében felhasználja a gyűjtés eredményeit
- felismeri az egyes témakörök szemléltetésére használt műalkotásokat, alkotókat, az ajánlott képanyag alapján
- adott tartalmi keretek figyelembevételével karaktereket, tereket, tárgyakat, helyzeteket, történeteket részletesen elképzel, fogalmi és vizuális eszközökkel bemutat és megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is
- látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál
- adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában is
- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg és csoportmunkában is
- az elkészült produktumot reálisan értékeli, a hibákat felismeri, a javítás, fejlesztés lehetőségeit meghatározza
- a tárgyi környezetben végzett tevékenységekben biztonságosan, környezettudatosan, takarékosan és célszerűen dolgozik.

7. évfolyam

- Alkotások, stílusok
- látványt, vizuális jelenségeket, műalkotásokat önállóan is pontosan, részletgazdagon szövegesen jellemez, bemutat;

- adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzei és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is;
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újfogalmazza a látványt;
- tetszésítélete alapján alkotásokról információkat gyűjt, kifejezőerő és a közvetített hatás szempontjából csoportosítja, és megállapításait felhasználja más szituációban;
- megfogalmazza személyes viszonyulását, értelmezését adott vagy választott művész alkotásai, társadalmi reflexiói kapcsán.
- Személyes vizuális tapasztalat és reflexió
 - alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
 - adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
 - elvont fogalmakat, művészeti tartalmakat belső képek összekapcsolásával bemutat, magyaráz és különböző vizuális eszközökkel megjelenít;
 - a vizuális problémák vizsgálata során összegyűjtött információkat, gondolatokat különböző szempontok szerint rendez és összehasonlít, a tapasztalatait különböző helyzetekben a megoldás érdekében felhasználja;
 - látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit;
 - nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.
- Médiumok jellemző kifejezőeszközei
 - adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;

- vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg és csoportmunkában is;
- látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit;
- vizuális megjelenítés során egyénileg és csoportmunkában is használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit.
- Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei
 - a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
 - vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg és csoportmunkában is;
 - a helyzetek, történetek ábrázolása, dokumentálása során felhasználja a kép és szöveg, a kép és hang viszonyában rejlő lehetőségeket, egyénileg vagy csoportmunkában is;
 - adott témát, időbeli, térbeli folyamatokat, történéseket közvetít újabb médiumok képfirási formáinak segítségével egyénileg vagy csoportmunkában is;
 - nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.
- Kép és szöveg üzenete
 - adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
 - a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
 - vizuális megjelenítés során használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit, egyénileg és csoportmunkában is;
 - a helyzetek, történetek ábrázolása, dokumentálása során felhasználja a kép és szöveg, a kép és hang viszonyában rejlő lehetőségeket, egyénileg vagy csoportmunkában is;

- nem vizuális információkat (pl. számszerű adat, absztrakt fogalom) különböző célok (pl. tudományos, gazdasági, turisztikai) érdekében vizuális, képi üzenetté alakít;
- gondolatait, terveit, észrevételeit, véleményét változatos vizuális eszközök segítségével prezentálja.
- Hagyomány, design, divat
 - látványt, vizuális jelenségeket, műalkotásokat önállóan is pontosan, részletgazdagon szövegesen jellemez, bemutat;
 - alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
 - adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
- különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újfogalmazza a látványt;
- különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez, és alkotó tevékenységében felhasználja a gyűjtés eredményeit;
- adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- gondolatait, terveit, észrevételeit, véleményét változatos vizuális eszközök segítségével prezentálja;
- adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.
- Tárgyak, terek, funkció
 - különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez, és alkotó tevékenységében felhasználja a gyűjtés eredményeit;
 - alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
 - adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;

- adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában is;
- adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

8. évfolyam

- Alkotások, stílusok
 - látványt, vizuális jelenségeket, műalkotásokat önállóan is pontosan, részletgazdagon szövegesen jellemez, bemutat;
 - adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
 - szöveges vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzei és megjeleníti a látványt, egyénileg és csoportmunkában is;
 - különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újrafogalmazza a látványt;
 - tetszésítélete alapján alkotásokról információkat gyűjt, kifejezőerő és a közvetített hatás szempontjából csoportosítja, és megállapításait felhasználja más szituációban;
 - megfogalmazza személyes viszonyulását, értelmezését adott vagy választott művész alkotásai, társadalmi reflexiói kapcsán.
- Személyes vizuális tapasztalat és reflexió
 - alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
 - adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
 - elvont fogalmakat, művészeti tartalmakat belső képek összekapcsolásával bemutat, magyaráz és különböző vizuális eszközökkel megjelenít;

- a vizuális problémák vizsgálata során összegyűjtött információkat, gondolatokat különböző szempontok szerint rendez és összehasonlít, a tapasztalatait különböző helyzetekben a megoldás érdekében felhasználja;
 - látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit;
 - nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.
- Médiumok jellemző kifejezőeszközei
 - adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
 - vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg és csoportmunkában is;
 - látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán személyes módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit;
 - vizuális megjelenítés során egyénileg és csoportmunkában is használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit.
 - Tér és idő vizuális megjelenítésének lehetőségei
 - a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
 - vizuális megjelenések, képek, mozgóképek, médiaszövegek vizsgálata, összehasonlítása során feltárt következtetéseit megfogalmazza, és alkotó tevékenységében felhasználja, egyénileg és csoportmunkában is;
 - a helyzetek, történetek ábrázolása, dokumentálása során felhasználja a kép és szöveg, a kép és hang viszonyában rejlő lehetőségeket, egyénileg vagy csoportmunkában is;
 - adott témát, időbeli, térbeli folyamatokat, történéseket közvetít újabb médiumok képírási formáinak segítségével egyénileg vagy csoportmunkában is;
 - nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

- Kép és szöveg üzenete
 - adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
 - a valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;
 - vizuális megjelenítés során használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit, egyénileg és csoportmunkában is;
 - a helyzetek, történetek ábrázolása, dokumentálása során felhasználja a kép és szöveg, a kép és hang viszonyában rejlő lehetőségeket, egyénileg vagy csoportmunkában is;
 - nem vizuális információkat (pl. számszerű adat, absztrakt fogalom) különböző célok (pl. tudományos, gazdasági, turisztikai) érdekében vizuális, képi üzenetté alakít;
 - gondolatait, terveit, észrevételeit, véleményét változatos vizuális eszközök segítségével prezentálja.
- Hagyomány, design, divat
 - látványt, vizuális jelenségeket, műalkotásokat önállóan is pontosan, részletgazdagon szövegesen jellemez, bemutat;
 - alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
 - adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
 - különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, építményeket összehasonlít, megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotótevékenysége során újfogalmazza a látványt;
 - különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez, és alkotó tevékenységében felhasználja a gyűjtés eredményeit;
 - adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában is;
 - gondolatait, terveit, észrevételeit, véleményét változatos vizuális eszközök segítségével prezentálja;

- adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik;
- nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.
- Tárgyak, terek, funkció
 - különböző korok és kultúrák szimbólumai és motívumai közül adott cél érdekében gyűjtést végez, és alkotó tevékenységében felhasználja a gyűjtés eredményeit;
 - alkotómunka során felhasználja a már látott képi inspirációkat;
 - adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keres többféle forrásból;
 - adott koncepció figyelembevételével, tudatos anyag- és eszközhasználattal tárgyakat, tereket tervez és hoz létre, egyénileg vagy csoportmunkában is;
 - adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, javasol, a probléma megoldása érdekében kísérletezik;
 - nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

Technológia

Technika és tervezés

5. évfolyam

Tapasztalatok megfogalmazása a környezet elemeiről, állapotáról, környezet-átalakító tevékenységgel járó felelősség belátása.

- Tárgyalkotás során a technológiák helyes alkalmazása, eszközök szakszerű, biztonságos használata.
- Elemi műszaki rajzi ismeretek alkalmazása a tervezés és a kivitelezés során.
- Az elkészült produktumok reális értékelése, a hibák felismerése, a javítás, fejlesztés lehetőségeinek meghatározása.
- A tárgyi környezetben végzett tevékenységek biztonságossá, környezettudatossá, takarékosná és célszerűvé válása.

- A gyalogos és kerékpáros közlekedés KRESZ szerinti szabályainak, valamint a tömegközlekedés szabályainak biztonságos alkalmazása, a közlekedési táblák ismerete.

6. évfolyam

- Tapasztalatok megfogalmazása a környezet elemeiről, állapotáról, környezet-átalakító tevékenységgel járó felelősség belátása.
- Tárgyalkotás során a technológiák helyes alkalmazása, eszközök szakszerű, biztonságos használata.
- Elemi műszaki rajzi ismeretek alkalmazása a tervezés és a kivitelezés során.
- Az elkészült produktumok reális értékelése, a hibák felismerése, a javítás, fejlesztés lehetőségeinek meghatározása.
- A tárgyi környezetben végzett tevékenységek biztonságossá, környezettudatossá, takarékosná és célszerűvé válása.
- A gyalogos és kerékpáros közlekedés KRESZ szerinti szabályainak, valamint a tömegközlekedés szabályainak biztonságos alkalmazása, a közlekedési táblák ismerete.

7. évfolyam

- önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján;
- azonosítja a települések legfontosabb közműveit, közszolgáltatásait.
- tevékenysége során tapasztalatokat szerez a háztartás műszaki jellegű rendszereinek felépítéséről, működéséről;
- elemzi, összehasonlítja az építményekre ható hatásokat és az építményekkel kapcsolatos követelményeket;
- tanulmányozott példák alapján áttekinti az épületek legfontosabb közműveit – elektromos hálózat, vízellátó rendszer, fűtési rendszer, légtechnika;
- beazonosítja a lakás elektromos hálózatában alkalmazott leggyakoribb érintésvédelmi módokat – kettős szigetelés, védőföldelés, nullázás, FI relé;
- azonosítja a legfontosabb üzemeltetési, karbantartási feladatokat, a leggyakoribb hibákat és azok okait;

- elvégez egyszerű beállítási, karbantartási, szerelési, javítási feladatokat a környezetében található szerkezeteken;
- tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi;
- a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad tevékenységében;
- a megismert szerszámokat és eszközöket önállóan, az újakat tanári útmutatással használja;
- részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat;
- terv szerint tevékenykedik, probléma esetén észszerű kockázatokat felvállal;
- csoportmunkában feladatot vállal, részt vesz a döntéshozatalban, és a döntésnek megfelelően tevékenykedik;
- a csoportban feladata szerint tevékenykedik, tudását megosztja;
- alkalmazkodik a változó munkafeladatokhoz, szerepelvárásokhoz; vezetőként tudatosan vezeti a csoport döntési folyamatát;
- problémamegoldás során önállóan vagy társakkal együtt fogalmaz meg megoldási alternatívákat;
- alkalmazza a döntés-előkészítés, döntéshozatal eljárásait, hibás döntésein változtat;
- adott szempontok mentén értékeli saját és mások munkáját;
- grafikonok, diagramok alapján elemzi a háztartások energiafogyasztását;
- példákat mond az energiapazarlásra;
- példákat mond takarékosági lehetőségekre az elektromosáram-fogyasztás, a vízfogyasztás, a fűtési és más hőenergia területén.
- terveit a műszaki kommunikáció alkalmazásával, esetleg rajzoló- vagy tervezőprogram segítségével készíti el és osztja meg;
- tevékenységének tervezésénél és értékelésénél figyelembe vesz környezeti szempontokat;
- szempontokat határoz meg a környezeti állapot felméréséhez, bizonyos eltéréseket számszerűsít;

- felsorolja az egészséges, élhető település kritériumait;
- elemzi a különböző településtípusokhoz kötődő életformákat, felismeri a törvényszerűségeket;
- elemzi az épített környezet és az életvitel összefüggéseit;
- összehasonlítja a hagyományos és a modern építőanyagokat;
- feltárja az építőanyagok és építési technológiák, építőipari foglalkozások közötti kapcsolatokat;
- megnevezi a településeken található legfontosabb középületeket, közintézményeket és azok szerepét a településen lakók életében;
- régi térképek, fényképek alapján nyomon követi egy adott terület változásait;
- gyűjtött dokumentumok alapján megismeri a települése történetét.
- anyagválasztásnál elemzi a megismert anyagok jellemzőit a felhasználhatóság szempontja szerint;
- a használatbavétel során, az eltéréseket kiindulópontként alkalmazva javaslatot tesz produktuma továbbfejlesztésére;
- átlátja a közlekedési hálózatok szerepét, fontosságát a település lakóinak életminőségében.

Digitális kultúra

5. évfolyam

Felismeri és tanári segítséggel használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;

- ismeri és használja a programozási környezet alapvető eszközeit;
- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri, használja az elektronikus kommunikáció lehetőségeit, a családi és az iskolai környezetének elektronikus szolgáltatásait;
- ismeri és betartja az elektronikus kommunikációs szabályokat;
- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;

- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza;
- ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;
- az interneten önállóan keres információt, a találatokat hatékonyan szűri;
- az internetes adatbázis-kezelő rendszerek keresési űrlapját helyesen tölti ki;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat.

6. évfolyam

- ismeri és használja a programozási környezet alapvető eszközeit;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben;
- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival;
- ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza;
- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít;
- az internetes adatbázis-kezelő rendszerek keresési űrlapját helyesen tölti ki;
- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol.

7. évfolyam

- Algoritmizálás és blokkprogramozás
 - megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
 - ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
 - a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
 - tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
 - vizsgálni tudja a szabályozó eszközök hatásait a tantárgyi alkalmazásokban.
- Online kommunikáció
 - tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
 - önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.
- Robotika
 - ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.
- Szövegszerkesztés
 - ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
 - a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
 - ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
 - a szöveges dokumentumokat többféle elrendezésben jeleníti meg papíron, tisztában van a nyomtatás környezetre gyakorolt hatásaival;
 - etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.
- Bemutatókészítés
 - ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza;
 - a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat.
- Multimédiás elemek készítése
 - ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;
 - bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.
- Táblázatkezelés

- cellahivatkozásokat, matematikai tudásának megfelelő képleteket, egyszerű statisztikai függvényeket használ táblázatkezelő programban;
- az adatok szemléltetéséhez diagramot készít;
- tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról.
- Az információs társadalom, e-Világ
- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- online gyakorolja az állampolgári jogokat és kötelességeket;
- ismeri az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét;
- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.
- A digitális eszközök használata
- tapasztalatokkal rendelkezik az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobileszközökre fejlesztett alkalmazások használatában;
- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol;
- tapasztalatokkal rendelkezik a digitális jelek minőségével, kódolásával, tömörítésével, továbbításával kapcsolatos problémák kezeléséről;
- ismeri a térinformatika és a 3D megjelenítés lehetőségeit.

8. évfolyam

- Algoritmizálás és blokkprogramozás
- megkülönbözteti, kezeli és használja az elemi adatokat;
- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit;
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmaz a tanult blokkprogramozási nyelven;
- tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről;
- vizsgálni tudja a szabályozó eszközök hatásait a tantárgyi alkalmazásokban.
- Online kommunikáció

- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- önállóan kezeli az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat.
- **Robotika**
- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.
- **Szövegszerkesztés**
- ismeri és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat;
- ismeri és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- a szöveges dokumentumokat többféle elrendezésben jeleníti meg papíron, tisztában van a nyomtatás környezetre gyakorolt hatásaival;
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.
- **Bemutatókészítés**
- ismeri a prezentációkészítés alapszabályait, és azokat alkalmazza;
- a tartalomnak megfelelően alakítja ki a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat.
- **Multimédiás elemek készítése**
- ismeri egy bittérképes rajzolóprogram használatát, azzal ábrát készít;
- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábrát készít.
- **Táblázatkezelés**
- cellahivatkozásokat, matematikai tudásának megfelelő képleteket, egyszerű statisztikai függvényeket használ táblázatkezelő programban;
- az adatok szemléltetéséhez diagramot készít;
- tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapi jelenségek számítógépes szimulációjáról.
- **Az információs társadalom, e-Világ**
- ismeri az információs társadalom múltját, jelenét és várható jövőjét;
- online gyakorolja az állampolgári jogokat és kötelességeket;
- ismeri az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét;

- tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket;
- védekezik az internetes zaklatás különböző formái ellen, szükség esetén segítséget kér.
- A digitális eszközök használata
- tapasztalatokkal rendelkezik az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobileszközökre fejlesztett alkalmazások használatában;
- az informatikai eszközöket önállóan használja, a tipikus felhasználói hibákat elkerüli, és elhárítja az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat;
- értelmezi az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit, és azokról beszámol;
- tapasztalatokkal rendelkezik a digitális jelek minőségével, kódolásával, tömörítésével, továbbításával kapcsolatos problémák kezeléséről;
- ismeri a térinformatika és a 3D megjelenítés lehetőségeit.

Testnevelés és egészségfejlesztés

Testnevelés

5. évfolyam

- megnevez és bemutat egyszerű relaxációs gyakorlatokat
- A mozgásszabályozó-, ritmus- és a kéz-láb koordinációs képesség fejlődése.
- Az erősítés, a nyújtás és a mobilizálás alapvető elveinek és egyszerű módszereinek megismerése.
- Együttműködés a rendgyakorlatok és a csoportos feladatok végrehajtásánál.
- A személyi és környezeti higiénia ismeretek elsajátítása.
- Jártasság a bemelegítésre és képességfejlesztésre egyaránt alkalmas gyakorlatok végzésében.
- magabiztosan alkalmazza a távol- és magasugrás, valamint a kislabdahajítás és súlylökés – számára megfelelő – technikáit.
- Fejlődés elérése a kondicionális képességek terén, különös tekintettel az aerob
- állóképességre-, valamint az alsó- és felső végtag dinamikus erejére.
- A tartós futás technikájának optimalizálása, és az egyénhez igazított sebesség kialakulása.
- Érdeklődés az atlétika sportág iránt.

- tervezetten, rendezetten és rendszeresen végez a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat;
- a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket;
- a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.
- Törekvés a sportszerűsége, a szabálykövető magatartásra, a figyelmes és hatékony munkavégzésre
- a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket;
- tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.
- Az alapvető önvédelmi szabályok, a leggyakoribb vészhelyzetek elkerülésének, a menekülés, a segítségkérés módjainak és lehetőségeinek ismeretei.
- Törekvés az önfegyelemre és az önszabályozásra.
- Ellenőrzött tevékenység keretében rendszeresen mozog, edz, sportol a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- Netfit felmérésben való részvétel

6. évfolyam

- megnevez és bemutat egyszerű relaxációs gyakorlatokat
- A mozgásszabályozó-, ritmus- és a kéz-láb koordinációs képesség fejlődése.
- Az erősítés, a nyújtás és a mobilizálás alapvető elveinek és egyszerű módszereinek megismerése.
- Együttműködés a rendgyakorlatok és a csoportos feladatok végrehajtásánál.
- A személyi és környezeti higiénia ismeretek elsajátítása.
- Jártasság a bemelegítésre és képességfejlesztésre egyaránt alkalmas gyakorlatok végzésében.
- magabiztosan alkalmazza a távol- és magasugrás, valamint a kislabdahajítás és súlylökés – számára megfelelő – technikáit.
- Fejlődés elérése a kondicionális képességek terén, különös tekintettel az aerob állóképességre-, valamint az alsó- és felső végtag dinamikus erejére.

- A tartós futás technikájának optimalizálása, és az egyénhez igazított sebességkialakulása.
- Érdeklődés az atlétika sportág iránt.
- tervezetten, rendezetten és rendszeresen végez a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat;
- a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket;
- a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.
- Törekvés a sportszerűsége, a szabálykövető magatartásra, a figyelmes és hatékony munkavégzésre
- a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket;
- tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.
- Az alapvető önvédelmi szabályok, a leggyakoribb vészhelyzetek elkerülésének, a menekülés, a segítségkérés módjainak és lehetőségeinek ismeretei.
- Törekvés az önfegyelemre és az önszabályozásra.
- Ellenőrzött tevékenység keretében rendszeresen mozog, edz, sportol a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- Netfit felmérésben való részvétel

7. évfolyam

- a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásai ismeretében önállóan is kezdeményez ilyen tevékenységet.
- A gimnasztikai gyakorlatok, gyakorlatsorok zenével összhangban történő végrehajtása.
- Az erősítés és nyújtás ellenjavallt gyakorlatainak ismerete és az okozati összefüggés egyszerű magyarázata
- futótechnikája – összefüggő cselekvéssor részeként – eltérést mutat a vágta- és a tartós futás közben;
- magabiztosan alkalmazza a távol- és magasugrás, valamint a kislabdahajítás és súlylökés – számára megfelelő – technikáit.

- segítségadással képes egy-egy általa kiválasztott tornaelem bemutatására és a tanult elemekből önállóan alkotott gyakorlatsor kivitelezésére.
- Az aerobik gyakorlatok végrehajtásában kreativitásra és igényes kivitelezésre törekvés.
- Önállóság, együttműködés és segítségnyújtás a torna jellegű gyakorlatok végrehajtásában
- a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket;
- a testnevelési és sportjáték közben célszerű, hatékony játék- és együttműködési készséget mutat;
- a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.
- a küzdő jellegű feladatokban életkorának megfelelő asszertivitást mutatva tudatosan és célszerűen alkalmazza a támadó és védő szerepeknek megfelelő technikai és taktikai elemeket;
- A test-test elleni küzdelem vállalása. A küzdőjátékok, feladatok balesetmentes végrehajtása. Tudjanak a tanulók sportszerűen küzdeni, viseljék el a vereséget, de a győzelmet is méltósággal kezeljék. Tudják a tanulók az egyszerűbb judo esések biztonságos végrehajtását, dobásokból is.

8. évfolyam

- a helyes testtartás egészségre gyakorolt pozitív hatásai ismeretében önállóan is kezdeményez ilyen tevékenységet.
- A gimnasztikai gyakorlatok, gyakorlatsorok zenével összhangban történő végrehajtása.
- Az erősítés és nyújtás ellenjavallt gyakorlatainak ismerete és az okozati összefüggés egyszerű magyarázata.
- futótechnikája – összefüggő cselekvéssor részeként – eltérést mutat a vágta- és a tartós futás közben;
- magabiztosan alkalmazza a távol- és magasugrás, valamint a kislabdahajtás és súlylökés – számára megfelelő – technikáit.
- segítségadással képes egy-egy általa kiválasztott tornaelem bemutatására és a tanult elemekből önállóan alkotott gyakorlatsor kivitelezésére.
- Az aerobik gyakorlatok végrehajtásában kreativitásra és igényes kivitelezésre törekvés.
- Önállóság, együttműködés és segítségnyújtás a torna jellegű gyakorlatok végrehajtásában

- a sportjátékok előkészítő kisjátékaiban tudatosan és célszerűen alkalmazza a technikai és taktikai elemeket;
- a testnevelési és sportjáték közben célszerű, hatékony játék- és együttműködési készséget mutat;
- a tanult testnevelési és népi játékok mellett folyamatosan, jól koordináltan végzi a választott sportjátékokat.
- a küzdő jellegű feladatokban életkorának megfelelő asszertivitást mutatva tudatosan és célszerűen alkalmazza a támadó és védő szerepeknek megfelelő technikai és taktikai elemeket;
- A test-test elleni küzdelem vállalása. A küzdőjátékok, feladatok balesetmentes végrehajtása. Tudjanak a tanulók sportszerűen küzdeni, viseljék el a vereséget, de a győzelmet is méltósággal kezeljék. Tudják a tanulók az egyszerűbb judo esések biztonságos végrehajtását, dobásokból is.

2. Melléklet: Komplex Alapprogram

KOMPLEX ALAPPROGRAM

A Komplex Alapprogram az 1–4. és 5–8. évfolyamon kerül bevezetésre a 2018/2019-es tanévben, 2011. évi CXCV. törvény (CXC. Tv.) figyelembe vételével.

9.9 ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK

9.9.1 Célok:

A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia preventív célú beavatkozásainak megalapozása.

- ✓ A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- ✓ Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához.
- ✓ Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását.
- ✓ Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- ✓ Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- ✓ Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT). Ennek segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egy szóval: az eredményes tanulásra.

1.1.1 Alapelvek:

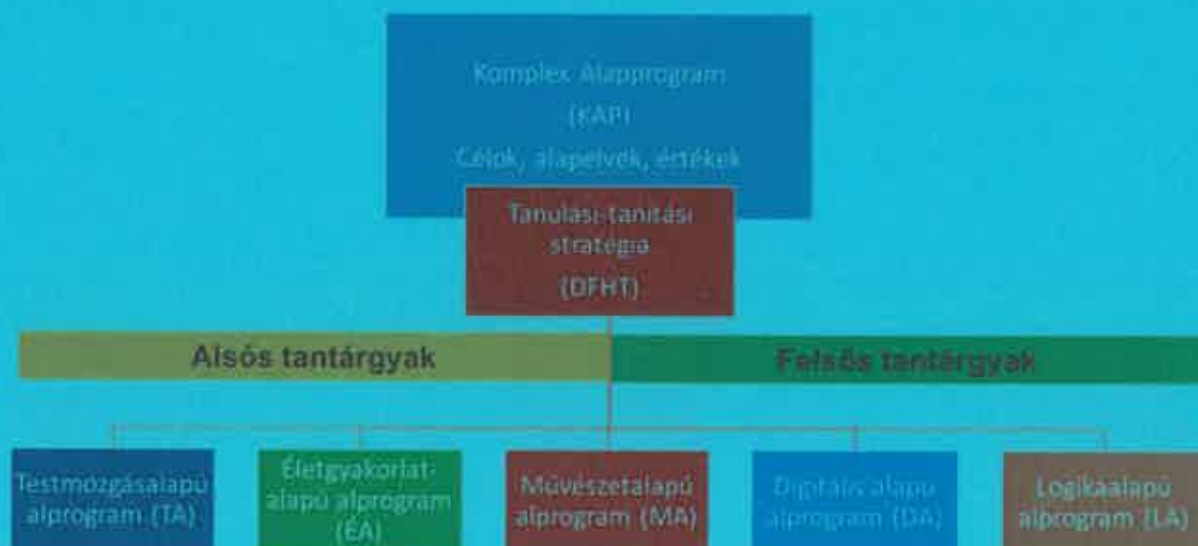
A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevághó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

1.1.2 Komplex Alapprogram

- ✓ egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- ✓ alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- ✓ különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: *Tanulni élmény!*, amely magával hozza az élményalapú tanulást, ami nem valósulhat meg máshol, mint az Élménysuliban. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

1.2 FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

1.2.1 Fejlesztési feladatok:

- ✓ Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motivumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket).
- ✓ A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak.
- ✓ A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják.
- ✓ Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- ✓ A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában.
- ✓ Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- ✓ Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építsük a pozitív önképét, erősítsük, a belső kontrollos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- ✓ Tudatosan neveljük „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- ✓ Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- ✓ Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése.

1.2.2 Kiemelt feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- ✓ A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtesével alkalmat nyújt konkrét elmények és tapasztalatok gyűjtésére.
- ✓ Növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).

- ✓ Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- ✓ Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- ✓ Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket.
- ✓ A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- ✓ Az alprogramokkal illetve gazdagító, düsítő feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- ✓ A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- ✓ Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- ✓ A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- ✓ Emberléptékű következetes követelés.
- ✓ Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- ✓ Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

1.2.3 Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

- ✓ A program szakmai anyagai
- ✓ Nevelési- oktatási program - KAK
- ✓ Tanítási stratégia - DFHT
- ✓ Alprogrami koncepciók (5 db.)
- ✓ Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db.)
- ✓ Tanítói- tanári kézikönyvek (10+16 db.)
- ✓ Óráillusztrációk, példák
- ✓ Foglalkozástervek
- ✓ Tankockák

1.2.4 További tanulást segítő eszközök:

- ✓ Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.

- ✓ A komplex személyiségépítés teljes eszköztárára.
- ✓ Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- ✓ A pozitív motiváció eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktaó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- ✓ Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására, a konfliktusok kezelésére.
- ✓ Önértékelés, önkontroll, önéfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- ✓ A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- ✓ A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

1.2.5 Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

1.2.5.1 Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

1.2.5.2 Alkalmazott módszerek:

A tanítás – tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT módszert, ezen belül KIP módszer (10%) alkalmazása szükséges.

1.2.5.3 A DFHT célja:

- ✓ A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- ✓ A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- ✓ Az alulmotiváltság mérséklése.
- ✓ A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- ✓ A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

1.2.5.4 DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- ✓ egyedül végzett munka
- ✓ rétegmunka
- ✓ teljesen egyénre szabott munka
- ✓ részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- ✓ páros munka
- ✓ tanulópárok munkája

Csoportban végzett munka

- ✓ A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka.
- ✓ KIP

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

1.2.5.5 Alapmódszerek:

- ✓ tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- ✓ munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer, házi feladat
- ✓ individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok

1.2.5.6 Motiváló módszerek:

- ✓ páros munka
- ✓ csoportmunka

- ✓ játék
- ✓ szerepjáték (drámapedagógia)
- ✓ vita
- ✓ kutató-felfedező módszer
- ✓ kooperatív módszerek
- ✓ projekt módszer
- ✓ szituációs játékok

1.3 A Komplex Alapprogram sajátosságai:

1.3.1 A Komplex Alapprogram alprogramjai:

Az „Élménysuliban” minden alprogram megjelenik, hetenként javasoltan, minimum egy órában. Az alprogramok aránya az iskola profiljához igazítható (pl. művészeti iskolák, sportiskolák stb.)

1.3.1.1 A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélményszerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- ✓ testnevelés óra
- ✓ mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- ✓ szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az aktív, kreatív, felelősségteljes magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak implementációjának támogatása testnevelés órai környezetben, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben.

1.3.1.2 Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az Életgyakorlat-alapú alprogram egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.

Az alprogram célja, hogy az életben hasznosítható ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres életvezetési kompetenciákkal vérteti fel.

Cél továbbá, hogy megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.

Célunk még az életformák sokszínűségének tisztelete, a családi közösségek megbecsülése, az egészséges énkép kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az életgyakorlat témái komplexek és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- ✓ egészséges életmód, életvezetés
- ✓ környezettudatosság (fenntarthatóság)
- ✓ állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- ✓ életút-támogató pályorientáció
- ✓ család, párvalasztás
- ✓ érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

1.3.1.3 A művészetalapú alprogram (MA)

- ✓ Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén

nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.

✓ A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- ✓ Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén.
- ✓ Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása.
- ✓ Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között.
- ✓ Tanulásfejlesztés a művészetek révén.
- ✓ (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül.
- ✓ Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.
- ✓ A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló **egyéni sajátosságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására, ezáltal az adaptivitás biztosítására.**

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

1.3.1.4 A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradtságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető. Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

- ✓ A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.
- ✓ A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- ✓ Játék alapú megközelítések.
- ✓ Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése.
- ✓ Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése.
- ✓ Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba.
- ✓ Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása.
- ✓ Játékstrukturált megközelítések:

- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.
- Logikai játékok, logisztika
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

1.3.1.5 A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresztintertví, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúráváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az alprogram célja, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségével is igénybe veszi.

Szereménk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- ✓ Játékalapú megközelítések
- ✓ Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- ✓ IKT-műveltség
- ✓ Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- ✓ Digitális írástudás
- ✓ IKT alapú óratervezés

- ✓ Személyes tanulási környezet menedzselése

1.3.2 Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tudástartalom (a tananyag kereszttantervi része) kb. 30%-át hordozzák. A „Komplex órák” tekintetében a tudástartalmak kereszttantervi kapcsolatai mellett a DFHT tanítási-tanulási stratégia, valamint az alprogrami kapcsolódások jelennek meg. Ez utóbbi órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek fejlesztése is megvalósítható.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- ✓ legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne
- ✓ kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához
- ✓ minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám)

1.3.3 Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy a tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben. Heti 1 alkalommal javasolja a Komplex Alapprogram 20-25 perces foglalkozás keretén belül. A tanulási környezetet célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A foglalkozás felépítése ajánlottan a következő:

- ✓ Üdvözlés
- ✓ Beszélgetés
- ✓ Közös tevékenység/játék
- ✓ Zárás

A Ráhangolódás megvalósítását javasoljuk a nap elején, javasolt időtartama 20-25 perc, helye a nap kezdésekor vagy közösségi nevelés óra keretében vagy a délutáni foglalkozások elején. Témái megválasztásában segít a Tanítói kézikönyv.

1.3.4 „Te órád”

„Te órád” - a diák érdeklődéséhez, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

1.3.4.1 Házi feladata

Házi feladat: sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulónak. Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni. Úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az órát, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásait: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy ne legyen szükség otthoni tanulásra.

1.3.4.2 Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.

Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
2. a minősítő (szummatív értékelés)
3. a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek**. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak a **tanév elején** javasoljuk, ajánlott a **tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A **tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A minősítő (szummatív) értékelés egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tanulmányt. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek. Ennek célja nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- ✓ az önértékelés
- ✓ a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

1.4 A pedagógusok helyi intézményi feladatainak áttekintése, illesztése a Komplex Alapprogramhoz

A pedagógusok feladata kiegészül a DFHT órák megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.

A választott alprogramokhoz kapcsolódó foglalkozások megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, tapasztalatok megosztása a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

1.4.1 A szülők és a tanulók tájékoztatása

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról iskola életéről, az iskola vezetője, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásbeli tájékoztató füzet segítségével.

1.4.2 Az iskolában folyó munka időkerete

A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól. Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

a) a délelőtti időkeretben megvalósuló tanórák során

✓ kötelező és szabadon tervezhető, nagyobb részben délelőtti szervezett foglalkozásokra, amelynek 80%-át a Komplex Alapprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát tekintve nem szabályozza. A tanítási órák 20%-ában ellenben kívánatos a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a DFHT tanítási-tanulási stratégiának az alkalmazása (differenciált egyéni munka, a rétegmunka, a pármunka, a kooperatív módszerek, a csoportmunka, a drámajáték és a projektmunka).

✓ A kötelező és szabadon választható időkeret része a „Komplex órák”, a keresztantervi tartalmak kb. 30%-ának feldolgozása történik ilyen módon.

b) a délutáni időkeretben megvalósuló tanórák során

✓ a Komplex Alapprogram által innovált alprogrami foglalkozások a délutáni időszakra húzódnak;

✓ zajlik a „Te órád”.

1.4.3 Jelölések az E-Kréta rendszerben

A KRÉTA e-naplóban a Komplex Alapprogram speciális jelölései:

DFHT

DFHT-KIP

Komplex óra

Testnevelés alapú alprogram

Életgyakorlatalapú alprogram

Digitális alapú alprogram

Művészetalapú alprogram

Te órád

Ráhangelődés

